

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke zondag

Abonnementsprijs : 500 fr. per jaar

Postcheckrekening Nr 3185.22

Beheer en Redactie : Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

ERKENNING EN WETTIGING VAN OVERSPELIGE KINDEREN

(Wet van 10 februari 1958)

1. — Door de wet van 10 februari 1958 (1) werden belangrijke wijzigingen gebracht aan sommige bepalingen van het Burgerlijk Wetboek betreffende het vaderschap, de afstamming en de aanneming van kinderen, bijzonder in verband met de mogelijkheid tot erkenning en wettiging van sommige overspelige kinderen.

Deze wet vindt haar oorsprong in het voorstel van Mevr. Ciselet (2), dat naar het voorbeeld van de nieuwe Franse wetgeving tot doel had de wettiging mogelijk te maken van overspelige kinderen die meer dan driehonderd dagen na de feitelijke scheiding van de echtgenoten geboren zijn, voor zover het huwelijk, dat bestond ten tijde van de verwekking, wettelijk ontbonden was en die kinderen door hun vader en moeder erkend waren.

De besprekingen waartoe dit wetsvoorstel aanleiding heeft gegeven, de verschillende amendementen, die door sommige leden als door de Regering werden ingediend, hebben de Commissie voor Justitie van de Senaat er toe gebracht de strekking van het aanvankelijk voorstel aanzienlijk te veruimen. Er bleek namelijk een herziening nodig van de artikelen 313, 315, 331, 335, 339, 342a en 344 van het Burgerlijk Wetboek, waarvan de toepassing moeilijkheden opleverde of die in strijd waren met de bepalingen van dit voorstel.

Het zwaartepunt blijft niettemin hetzelfde als in het oorspronkelijk wetsvoorstel, hetwelk er toe strekte, onder welbepaalde voorwaarden en onder het toezicht van de rechtbank, de wettiging en de erkenning van sommige overspelige kinderen mogelijk te maken. (Verslag aan de Senaat, blz. 1 en 2; — Zie eveneens het verslag aan de Kamer, blz. 1 en 2).

2. — De wet schijnt dus in de Commissie voor justitie van de Senaat grondig besproken te zijn geweest.

Nochtans, het verslag aan de Senaat en ook het verslag aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers, zijn tamelijk bondig opgesteld. In de Senaat zelf heeft het ontwerp praktisch slechts aanleiding gegeven tot bespreking op één punt, namelijk de wettiging van overspelige kinderen bij bestaan van wettige kinderen uit een vorig huwelijk. In de Kamer der Volksvertegenwoordigers werd het ontwerp zelfs niet besproken.

Men zou dus moeten aannemen dat de teksten van de nieuwe wet klaar en duidelijk zijn.

Zulks is nochtans niet steeds het geval. Er blijft voor de rechtspraak een groot interpretatiegebied open.

Deze verhandeling heeft niet tot doel aan alle gestelde problemen een oplossing te geven. Bedoeld is enkel tot zulke oplossing bij te dragen. Alleen de rechtspraak kan, gesteld voor de werkelijkheid, richting geven.

Art. 1 (art. 313, B.W.).

3. — Artikel 1 van de wet van 10 februari 1958 brengt in het tweede lid van artikel 313 van het Burgerlijk Wetboek (gewijzigd door de wet van 20 maart 1927) enkele wijzigingen aan, die reeds merendeels door de rechtspraak en de rechtsleer waren aangenomen.

4. — In geval van vonnis of zelfs van eisch tot echtscheiding of scheiding van tafel en bed, aldus de oude wettekst, kan de man ontkennen dat het kind, geboren driehonderd dagen na de beslissing, waarbij de vrouw werd gemachtigd eene afzonderlijke woon-

plaats te hebben, en minder dan honderd tachtig dagen sedert de bepaalde afwijzing van de eisch of sedert de verzoening, zijn kind is.

Alhoewel nog betwist (3), had de rechtspraak van onze drie Hoven van beroep (4) nu reeds aangenomen dat, in geval van eis tot echtscheiding wegens een bepaalde oorzaak of van eis tot scheiding van tafel en bed, door « *beslissing waarbij de vrouw werd gemachtigd eene afzonderlijke woonplaats te hebben* » niet noodzakelijk diene verstaan te worden een beslissing in kortgeding gevelde overeenkomstig artikel 268 van het Burgerlijk Wetboek, maar dat eventueel ook als dusdanig kon gelden het proces-verbaal van niet-verzoening voorzien door artikel 239 van het Burgerlijk Wetboek.

Door voormelde woorden te vervangen door de woorden « *het proces-verbaal waarvan sprake in artikel 239* » heeft de wetgever deze rechtspraak dus op zeker punt bekrachtigd, maar heeft hij ook de draagwijdte ervan beperkt. Immers, de in de oude tekst bedoelde beslissing moest niet noodzakelijk bestaan in een proces-verbaal van niet-verzoening. Ook een beslissing in kortgeding, waarbij de vrouw werd gemachtigd een afzonderlijke woonplaats te hebben, gold als uitgangspunt voor de berekening van de termijn van driehonderd dagen. Dit was bijzonder van belang indien zulke beslissing in kortgeding werd gevelde vóór de verschijning van de echtgenoten voor de voorzitter van de rechtbank. Volgens de nieuwe tekst kan als uitgangspunt nog alleen in aanmerking komen het proces-verbaal van niet-verzoening, bij uitsluiting van iedere beslissing in kortgeding.

De vraag kan nochtans gesteld of de wetgever aan deze beperking heeft gedacht.

De wet laat eveneens onbesproken het geval waarin het verzoek tot echtscheiding, overeenkomstig artikel 239bis van het Burgerlijk Wetboek, bij bijzondere lasthebber wordt overhandigd. In dit geval vervalt het proces-verbaal van niet-verzoening bedoeld in artikel 239. De voorzitter beveelt enkel de mededeling van de eis en de stukken aan de procureur des Konings en de overhandiging aan de rechtbank. Alhoewel niet voorzien, ligt het nochtans in de geest van de wet dit bevel gelijk te stellen met het proces-verbaal van niet-verzoening.

5. — De rechtspraak paste anderzijds artikel 313, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek eveneens toe in geval van echtscheiding door onderlinge toestem-

ming, en wel vanaf de waarschuwing aan de vrouw om, binnen vierentwintig uur, haar intrek te nemen in het huis waaromtrent zij met haar man is overeengekomen, en aldaar verblijf te houden tot aan de uitspraak van de echtscheiding (art. 284, B.W.) (5). Door de ontkenning toe te laten van het kind dat geboren is driehonderd dagen na de verklaring bedoeld in artikel 281, heeft de wetgever deze rechtspraak dus eenvoudig bekrachtigd. Artikel 268 van het Burgerlijk Wetboek is immers niet van toepassing (art. 280, B.W.).

6. — Luidens de tweede zin van hetzelfde lid van artikel 313 van het Burgerlijk Wetboek was de rechtsvordering tot ontkenning niet ontvankelijk indien de vrouw bewijst dat de echtgenoten feitelijk herenigd zijn geweest.

De bewijslast van de feitelijke hereniging van de echtgenoten berustte dus, volgens de tekst, op de vrouw. De meeste auteurs legden die bewijslast echter op het kind (6). In de parlementaire bescheiden en handelingen wordt niet gezegd waarom de woorden «indien de vrouw bewijst» vervangen werden door de woorden «indien is komen vast te staan». Waarschijnlijk werd eenvoudig bedoeld dat zowel de vrouw als het kind het bewijs van de feitelijke hereniging konden aanbrengen.

7. — Ten slotte werd als grond van niet-ontvankelijkheid, buiten de feitelijke hereniging van de echtgenoten, het geval voorzien dat zij hebben samengewoond.

In het verslag aan de Senaat (blz. 6) werd gezegd dat, in de laatste volzin, de woorden «herenigd zijn geweest» op een vleselijke gemeenschap doelen en «samenwonen» betekent onder een zelfde dak leven.

Ook bij toepassing van de oude tekst werd aangenomen dat, zo het bewijs van geslachtsbetrekkingen tussen de echtgenoten niet was geëist, de mogelijkheid van zulke betrekkingen nochtans moest worden bewezen (7). Des te meer was dus het bewijs van geslachtsbetrekkingen — zoals trouwens nu nog, afdoende.

De bijvoeging van de woorden «dat zij hebben samengewoond» schijnt nu eerder beperkend te zijn. Immers, onder de oude tekst werd het bewijs van een samenwonen, een onder een zelfde dak leven — wat een zekere bestendigheid insluit, niet geëist. Ook het bewijs van andere omstandigheden, waaruit de mogelijkheid tot geslachtsgemeenschap bleek, was afdoende.

Wij menen dat de wetgever zulke beperking niet heeft bedoeld. Immers, het bewijs van vleselijke gemeenschap is in de meeste gevallen rechtstreeks niet te leveren, zodat men thans ook zich zal moeten tevreden stellen met het bewijs van omstandigheden die de mogelijkheid van zulke gemeenschap insluiten. Maar dan moet men tevens vaststellen dat de wijziging van de tekst overbodig was, vermits het bewijs van samenwonen, in de oude tekst, het bewijs van een feitelijke hereniging insloot in de zin aan die woorden gegeven in het verslag aan de Senaat.

Art. 2 (art. 315, B.W.).

8. — Door artikel 2 van de wet van 10 februari 1958 worden, onder artikel 315 van het Burgerlijk Wetboek, nieuwe bepalingen ingelast tot regeling van de rechtstoestand van sommige kinderen, gesproken uit een vrouw wier huwelijk is ontbonden.

Het eerste lid regelt de toestand van het kind gesproken uit een vrouw wier huwelijk sinds meer dan honderdtachtig dagen en minder dan driehonderd dagen ontbonden is en geboren terwijl zijn moeder ongehuwd is. Het tweede lid regelt de toestand van het kind gesproken uit een vrouw wier vroeger huwelijk sinds minder dan driehonderd dagen

is ontbonden en geboren na de voltrekking van het opvolgend huwelijk van zijn moeder.

9. — Zowel volgens het verslag aan de Senaat (blz. 6) als volgens het verslag aan de Kamer zou artikel 2 van de wet van 10 februari 1958 ten doel hebben een leemte aan te vullen die ontstaan is door de weglating van artikel 315 van het Burgerlijk Wetboek ingevolge de wet van 15 maart 1954 (Verslag aan de Kamer, blz. 3).

Zulks is echter niet juist.

Het oorspronkelijk artikel 315 van het Burgerlijk Wetboek regelde immers niet de rechtstoestand van het kind dat minder dan driehonderd dagen na de ontbinding van het huwelijk was geboren, maar wel de rechtstoestand van het kind dat meer dan driehonderd dagen na de ontbinding van het huwelijk geboren was.

Dit artikel bepaalde namelijk dat de wettigheid van het kind dat driehonderd dagen na de ontbinding van het huwelijk geboren is, kan betwist worden.

Dit artikel bevatte aldus, volgens sommige auteurs, de onverantwoorde bevestiging van de wettigheid van een kind dat, gelet op de wettelijke regelen betreffende de duur van de zwangerschap, flagrant buiten huwelijk was verwekt (8).

Zowel voor als na de opheffing van artikel 315 van het Burgerlijk Wetboek door de wet van 15 maart 1954 (99), gaf de geboorte van een kind tussen de honderdtachtigste en de driehonderdste dag na de ontbinding van het huwelijk, aanleiding tot afstammingsconflicten, die niet door de wet werden geregeld, maar waaraan de rechtspraak een oplossing heeft trachten te geven.

Artikel 2 van de wet van 10 februari 1958 geeft aan sommige van deze conflicten een oplossing, die in overeenstemming is met de strekking van de rechtspraak.

Nochtans werd niet aan alle afstammingsconflicten een wettelijke oplossing gegeven (Zie hierna, nr. 19).

10. — Voor de toepassing van het nieuw artikel 315 van het Burgerlijk Wetboek is het zonder belang om welke reden ook het huwelijk van de vrouw werd ontbonden, echtscheiding of overlijden van de man (Verslag aan de Kamer, blz. 3).

11. — Het eerste lid van het nieuw artikel 315 van het Burgerlijk Wetboek regelt de rechtstoestand van het kind geboren uit een vrouw wier huwelijk sinds meer dan honderdtachtig dagen en minder dan driehonderd dagen ontbonden is.

Op grond van het vermoeden van vaderschap vervat in artikel 312 van het Burgerlijk Wetboek, is zulk kind wettig, tenzij het ontkend wordt. De nieuwe wetttekst begint dan ook met te bepalen dat dit kind wordt geacht uit dat huwelijk te zijn gesproken.

12. De ontkenning, waardoor het kind niet langer als een wettig kind wordt beschouwd, heeft nochtans niet noodzakelijkerwijze ten gevolge dat het als een uit overspel geboren kind wordt gekenmerkt.

Het is slechts een uit overspel geboren kind wanneer het wordt geboren minder dan 180 dagen na de ontbinding van het huwelijk, vermits het in dit geval noodzakelijkerwijze staande het huwelijk is verwekt.

Is het kind geboren tussen de 180ste en de 300ste dag na de ontbinding van het huwelijk dan is het een gewoon natuurlijk kind en, volgens de eenparige rechtsleer en de rechtspraak, kan het erkend of gewettigd worden. Deze erkenning en deze wettiging zijn niet verboden door artikel 335 (Nota van de Minister van Justitie, Verslag aan de Kamer, blz. 5).

Dit kind kan immers evengoed tijdens het huwelijk als na de ontbinding van het huwelijk zijn verwekt. En, vermits, binnen de wettelijke periode, de verwekking steeds moet geacht worden te hebben plaats gehad op het voor het kind meest gunstige ogenblik, volstaat het dat, gedurende een enkele dag van deze periode, de verwekking plaats heeft kunnen hebben vrij van iedere overspeligheid, opdat ze op die dag wordt vastgesteld (10).

Een gedeelte van de rechtspraak (11) heeft deze regel uitgebreid tot het kind geboren tussen de 180ste en de 300ste dag na de ontbinding van het huwelijk en dat niet ontkend werd. Deze rechtspraak berust op de overweging dat dergelijke erkenning en wettiging geen blijk zijn van een overspelige afstamming en derhalve niet verboden zijn bij artikel 335.

Dit brengt echter een conflict betreffende het vaderschap mede doordat het kind, op grond van artikel 312, geacht wordt wettig te zijn, daar het niet is ontkend.

In het eerste lid van artikel 315 van het Burgerlijk Wetboek wordt dat conflict beslecht door de keuze te laten vallen op de nieuw vastgestelde afstamming, omdat die de meest waarschijnlijke is en omdat het kind er belang bij heeft juridisch te worden verbonden met het door zijn ouders gevormde nieuwe gezin (Nota van de Minister van Justitie, Verslag aan de Kamer, blz. 5).

Met andere woorden, de wet laat toe het vermoeden van vaderschap af te wijzen. Het kind wordt niet geacht uit het ontbonden huwelijk te zijn gesproken *wanneer ten aanzien van dit kind een verklaring van erkenning van vaderschap of een wettiging plaats heeft. De twijfel omtrent het vaderschap, die op dat verdachte tijdperk weegt, moet ten goede komen aan degene die het vaderschap opeist* (Verslag aan de Senaat, blz. 6).

13. — In geval van verklaring van erkenning van vaderschap heeft dit kind dus de staat van een gewoon natuurlijk kind — en niet de staat van een overspelig kind, vermits het niet geacht wordt uit het ontbonden huwelijk te zijn gesproken.

Vernits de verklaring van erkenning van vaderschap enkel het vermoeden van wettelijk vaderschap, voortvloeiend uit artikel 312 van het Burgerlijk Wetboek, doet vervallen, heeft het kind, ook ten aanzien van de moeder, alsdan de staat van een gewoon natuurlijk kind.

De erkenning en de wettiging eisen dan ook niet de machtiging van de rechter overeenkomstig de artikelen 331 en 335 van het Burgerlijk Wetboek, tenzij uit die erkenning of wettiging een overspel van de natuurlijke vader moest blijken.

14. — De erkenning van vaderschap kan echter worden betwist (art. 399, B.W.), zelfs indien ze gevolgd werd van wettiging.

Wordt de erkenning met goed gevolg betwist, dan volgt daaruit dat het kind geacht moet worden uit het ontbonden huwelijk te zijn gesproken, bij toepassing van artikel 312 en het eerste lid van het nieuw artikel 315 van het Burgerlijk Wetboek.

In dergelijk geval blijft voor de eerste man natuurlijk de mogelijkheid bestaan het kind te ontkennen. Slaagt hij daarin, dan zal het kind de staat hebben van een gewoon natuurlijk kind (Zie hiervoor, blz. 12).

15. — Het tweede lid van het nieuw artikel 315 van het Burgerlijk Wetboek heeft ten doel *een conflict tussen twee wettige afstammings* te regelen (Verslag aan de Kamer, blz. 5).

Luidens het eerste lid van artikel 228 van het Burgerlijk Wetboek (12) kan de vrouw geen nieuw huwelijk sluiten tenzij nadat driehonderd volle dagen sedert de ontbinding van het vorig huwelijk zijn verlopen. Een huwelijk, gesloten in strijd met deze verbodsbepaling, is nochtans rechtsgeldig (13). Aan de andere kant voorzien de artikelen 228 en 296 van het Burgerlijk Wetboek (12) de mogelijkheid tot verkorting of zelfs tot opheffing van deze termijn van hertrouwen.

Thans meer dan ooit is het dus mogelijk dat een vrouw, na de voltrekking van een nieuw huwelijk doch eerder dan driehonderd dagen na de ontbinding van haar vorig huwelijk, een kind baart.

Krachtens artikel 312 van het Burgerlijk Wetboek wordt een in dergelijke omstandigheden geboren kind geacht tijdens het vorig huwelijk te zijn verwekt. Maar, aan de andere kant, wordt dit kind eveneens voor het wettig kind van de nieuwe echtgenoten gehouden, ofwel krachtens artikel 312 van het Burgerlijk Wetboek indien het geboren werd meer dan honderdtachtig dagen na de voltrekking van de nieuwe echtgenoten gehouden, ofwel krachtens artikel 314 van het Burgerlijk Wetboek indien het geboren werd minder dan honderdtachtig dagen na de voltrekking van dit nieuwe huwelijk. Het bezit dus een dubbele wettige afstamming.

Dit conflict kon, onder de oude wetgeving, worden opgelost ofwel door een ontkenning op verzoek van de eerste man uitgesproken, ofwel door een ontkenning op verzoek van de tweede man uitgesproken.

De rechtsleer oordeelde dat, gezien beide vermoedens zich neutraliseren, de rechter zich op alle nuttige gegevens mocht steunen om de werkelijke vader aan te duiden (14).

Het tweede lid van het nieuw artikel 315 van het Burgerlijk Wetboek regelt thans dit conflict, *zonder dat moet worden gewacht op ontkenning, overeenkomstig de waarschijnlijkheid van het belang van het*

kind (Nota van de Minister van Justitie, Verslag aan de Kamer, blz. 6), in het voordeel van de wettige afstamming uit het nieuw huwelijk van de moeder. Het tweede lid van voormeld artikel luidt namelijk: *Het kind gesproken uit een vrouw wier vroeger huwelijk sinds minder dan driehonderd dagen is ontbonden en geboren na de voltrekking van het opvolgend huwelijk van zijn moeder, wordt uitsluitend gehouden voor het wettig kind van de nieuwe echtgenoten.*

16. — Alhoewel uit het verslag aan de Senaat zou blijken dat hier eveneens slechts bedoeld wordt het kind geboren uit een vrouw wier huwelijk sinds meer dan honderdtachtig dagen en minder dan driehonderd dagen ontbonden is, toch bevat de wettekst deze beperking niet.

Het verslag aan de Senaat verantwoordt deze bepaling namelijk als volgt: *«Heeft de vrouw kunnen hertrouwen tussen de 180ste en de 300ste dag, dan is het omdat zij van de rechtbank een verkorting van de termijn om te hertrouwen heeft verkregen. In dat geval is er dus geen gevaar meer voor bloedvermenging en pleit alles voor het vaderschap van de nieuwe echtgenoot».* (Verslag aan de Senaat, blz. 6).

Deze stelling is echter niet juist. We hebben immers reeds gezegd, en het verslag aan de Kamer haalt zulks eveneens aan (blz. 5), dat een huwelijk, gesloten in strijd met de verbodsbepaling van het eerste lid van artikel 228 van het Burgerlijk Wetboek, rechtsgeldig is. Aan de andere kant voorzien de artikelen 228 en 296 van het Burgerlijk Wetboek niet enkel de mogelijkheid tot verkorting van de termijn tot hertrouwen, doch ook de mogelijkheid tot volledige opheffing. Een nieuw huwelijk van de vrouw, onmiddellijk na de ontbinding van het vorig huwelijk, is dus mogelijk — en ook rechtsgeldig, ofwel in strijd met de verbodsbepaling van artikel 228 van het Burgerlijk Wetboek, ofwel met machtiging van de rechtbank.

Opmerkenswaardig is ook dat het tweede lid van het nieuw artikel 315 van het Burgerlijk Wetboek deze beperking niet bevat, terwijl ze wel uitdrukkelijk voorzien is in het eerste lid.

Het volstaat, volgens de tekst, dat het kind geboren is minder dan driehonderd dagen na de ontbinding van het vorig huwelijk van de vrouw, doch na de voltrekking van het opvolgend huwelijk van zijn moeder. Aldus zal het kind, gesproken uit een vrouw wier vorig huwelijk minder dan honderdtachtig dagen ontbonden is en geboren na de voltrekking van het opvolgend huwelijk van zijn moeder, uitsluitend voor het wettig kind van de nieuwe echtgenoten moeten gehouden worden.

17. — De bepaling van artikel 315, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek, is algemeen en regelt dus ook de rechtstoestand van het kind gesproken uit een vrouw wier vorig huwelijk sinds minder dan driehonderd dagen is ontbonden en geboren na de voltrekking van het opvolgend huwelijk van zijn moeder met een man wiens huwelijk zelf minder dan driehonderd dagen is ontbonden. Zelfs indien hieruit een overspeligheid moest blijken. Immers zulk kind wordt gehouden voor het wettig kind van de nieuwe echtgenoten, niet voor hun gewettigd kind. Het probleem dat zich gesteld heeft betreffende de wettigheid van het kind geboren tijdens het huwelijk, wanneer hieruit overspel blijkt, stelt zich hier eveneens en dient op eenzelfde wijze opgelost (15).

18. — Uit de nieuwe wettekst volgt *dat de eerste man er in de meeste gevallen geen belang meer zal bij hebben het kind te ontkennen, daar die ontkenning geen andere uitwerking kan hebben, dan die waarin de hier besproken bepaling uitdrukkelijk voorziet: de toewijzing van het kind aan de tweede man.* (Nota van de Minister van Justitie, Verslag aan de Kamer, blz. 6).

Nochtans voorziet de nieuwe wettekst dat een in dergelijke omstandigheden geboren kind slechts uitsluitend voor het wettig kind van de nieuwe echtgenoten wordt gehouden *behoudens ontkenning of betwisting*.

Als het kind door de tweede man wordt ontkend of als zijn afstamming met goed resultaat wordt betwist, dan volgt daaruit dat het moet worden geacht uit het vorig huwelijk te zijn gesproken.

In dergelijk geval blijft voor de eerste man natuurlijk de mogelijkheid bestaan op zijn beurt het kind te ontkennen of zijn wettigheid overeenkomstig het gemeen recht te betwisten (Nota van de Minister van Justitie, Verslag aan de Kamer, blz. 6).

De staat van dit kind zal dan afhangen van het feit of het kind geboren werd minder dan honderdtachtig dagen na de ontbinding van het vorig huwelijk, in welk geval de

overspeligheid vaststaat, of meer dan honderdtachtig dagen na de ontbinding van het vorig huwelijk, in welk geval het een gewoon natuurlijk kind is (Zie hiervoor, nr. 12).

De eerste man zal nochtans steeds belang hebben het kind onmiddellijk te ontkennen, ten einde de termijn voor ontkenning niet te laten verlopen, tenzij men aanneemt dat deze termijn maar begint te lopen vanaf de ontkenning door de tweede echtgenoot van de moeder.

19. — Sommige conflicten van wettige afstamming worden door de nieuwe wet niet geregeld.

Het nieuw artikel 315 van het Burgerlijk Wetboek regelt namelijk enkel de rechtstoestand van het kind, gesproken uit een vrouw wier vorig huwelijk sinds minder dan driehonderd dagen ontbonden is. Het kan gebeuren dat een vrouw een nieuw huwelijk sluit, alhoewel haar vorig huwelijk niet wettelijk is ontbonden. Weliswaar is dit huwelijk nietig, maar het kan als putatief huwelijk rechtsgevolgen hebben, onder meer wat betreft de wettigheid van de tijdens dit nieuw huwelijk geboren kinderen. We staan alsdan voor een zelfde conflict tussen twee wettige afstammelingen, dat door de wet niet wordt geregeld. De eerste man zal echter gemakkelijk dit conflict kunnen oplossen door het kind te ontkennen.

Betreffende de rechtstoestand van het kind geboren meer dan driehonderd dagen na de afwezigheid van de man, zie De Page, deel I, nr. 1066; — Kluyskens, nr. 548.

Art. 3 (art. 331, B.W.).

20. — Artikel 3 van de wet van 10 februari 1958 regelt de wettiging door opvolgend huwelijk (nieuw artikel 331 van het Burgerlijk Wetboek).

21. — Het eerste lid van het nieuw artikel 331 van het Burgerlijk Wetboek bevat het principe van de wettiging: *Buiten huwelijk geboren kinderen worden gewettigd door het opvolgend huwelijk van hun ouders, wanneer deze hen wettelijk hebben erkend voor hun huwelijk, of hen erkennen in de akte van huwelijksvoltrekking.*

Dit eerste lid herneemt dus de tekst van het oud artikel 331 van het Burgerlijk Wetboek, echter zonder de verbodsbepaling: *uitgezonderd die uit bloedschennige of overspelige gemeenschap zijn gesproten*. Deze weglaten was noodzakelijk, om reden dat de wettiging van sommige in overspel verwekte kinderen mogelijk werd gemaakt.

22. — Iedere wettiging vereist dus, zoals vroeger, twee noodzakelijke voorwaarden: 1) de voorafgaande erkenning van het kind door zijn beide ouders, 2) het opvolgend huwelijk van zijn ouders.

De wet eist erkenning «voor hun huwelijk» of «in de akte van huwelijksvoltrekking». Het wetsvoorstel van Mevrouw Ciselet voorzag, in navolging van de Franse wet, dat de erkenning bij de voltrekking van het huwelijk het voorwerp moest zijn van een van de huwelijksakte afgescheiden akte. De bedoeling was, aan de ene zijde, te vermijden dat in de uittreksels uit de huwelijksakte zou herinnerd worden aan de onregelmatige geboorte van het kind en dat, tijdens de plechtigheid, aan dat feit ruikbaarheid zou worden gegeven, aan de andere zijde, de vernietiging van een van de erkenningen mogelijk te maken zonder dat zulks ook de vernietiging van de andere met zich medebrengt. De rechtspraak aanvaardt immers dat in sommige gevallen de vernietiging van een erkenning, zelfs voor een oorzaak die haar eigen is, ipso facto de nietigheid van de andere veroorzaakt, wanneer zij in dezelfde akte zijn gebeurd (Wetsvoorstel van Mevr. Ciselet, blz. 8; — Rép. prat. dr. belge, Tw. Paternité et filiation, nr. 157; — De Page, deel I, nr. 1229). Aan dit voorstel werd echter geen gevolg gegeven, om reden dat deze erkenning bij het huwelijk kan plaats hebben in een afzonderlijke akte, die de huwelijksakte zelf onmiddellijk mag (lees: moet) voorafgaan (Verslag aan de Senaat, blz. 7).

Zijn beide voorwaarden vervuld, dan volgt de wettiging uit kracht van de wet zelf, zelfs tegen de wil van de ouders en zonder dat de toestemming van het kind is vereist (16). Het is enkel om dit automatisme beter te doen uitschijnen dat — alhoewel daarover geen betwisting bestond (16), de woorden «kunnen gewettigd worden» van de oude tekst vervangen werden door de woorden «worden gewettigd».

23. — Lid 2 handhaaft het verbod van wettiging voor bloedschennige kinderen (Verslag aan de Senaat, blz. 7). De wettiging kan niet geschieden ten voordele van in bloedschande verwekte kinderen.

Hier dient echter onmiddellijk verwezen naar artikel 342b van het Burgerlijk Wetboek (wet v. 6 april 1908), dat luidt: *De verbodsbepalingen vervat in de artikelen 331, 335 en 342 betreffen niet de kinderen geboren uit bloed- of aanverwanten tusschen wie het huwelijk door dispensatie kon worden toegelaten*. Dit wil zeggen kinderen geboren uit betrekkingen tussen schoonbroeder en schoon-zuster, oom en nicht, moel en neef, oudoom en achternicht, oudtante en achterneef (Artikelen 162, 163 en 164, B. W., dit laatste gewijzigd door de wet van 1 juli 1957; keizerlijk decreet van 7 mei 1800. — De Page, deel I, nrs 1223, 1226 en 1234) (17).

Merken we ook op dat het voordeel van de wettiging van bloedschennige kinderen kan behouden blijven, ten titel van putatief huwelijk (18).

24. — Hetzelfde lid 2 van artikel 331 van het Burgerlijk Wetboek verleent vervolgens de mogelijkheid om een overspelig kind binnen welbepaalde perken te wettigen (Verslag aan de Senaat, blz. 7), namelijk het overspelig kind dat geboren is meer dan driehonderd dagen na de scheiding van de echtgenoten ten gevolge een proceduur tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed, voor zover het huwelijk naderhand wettelijk ontbonden is (Wetsvoorstel van Mevr. Ciselet, blz. 1; — Verklaring van Mevr. Ciselet in de Senaatsvergadering van 4 juli 1957, Parl. Hand. blz. 1650).

In principe blijft de wettiging van overspelige kinderen dus verboden. Slechts binnen welbepaalde voorwaarden is de wettiging van zulke kinderen toegelaten. De wet bepaalt dienvolgens, terzelfdertijd met de voorwaarden, welke in overspel verwekte kinderen, bij uitzondering, kunnen worden gewettigd.

25. — Deze voorwaarden zijn, buiten de twee gewone voorwaarden en de machtiging van de rechter (Zie hiervoor, n° 22, en hierna n° 39 en volg., 48):

1° Het vorig huwelijk moet het voorwerp zijn geweest van een rechtspleging tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed.

Vereist is dat de gewezen echtgenoten geprocedeerd hebben voor echtscheiding of scheiding van tafel en bed of een proceduur tot echtscheiding door onderlinge toestemming hebben ingesteld, zoniet kan de periode van moreel onmogelijke gemeenschap niet beginnen te lopen vanaf de procesakten bedoeld in de artikelen 239 en 281. Het is dus een «*conditio sine qua non*».

Waarom betreft men daarbij de scheiding van tafel en bed, die de verbreking van de huwelijksband niet tot gevolg heeft. Dit geschiedt voor het geval dat de huwelijksband na de procedure verbroken mocht worden, hetzij door overlijden, hetzij door een andere procedure, terwijl het overspelig kind meer dan driehonderd dagen na de poging tot verzoening bij de vordering tot scheiding van tafel en bed verwekt zou zijn (Verslag aan de Senaat, blz. 7).

26. — 2° Het kind moet geboren zijn driehonderd dagen na het proces-verbaal bedoeld in artikel 239 of na de verklaring bedoeld in artikel 281.

Deze voorwaarde is een compromis tussen de onvoorwaardelijke verdediging van de huwelijksrouw en de bezorgdheid om onschuldige kinderen, die de vrucht zijn van de misstap van hun ouders, er niet alleen het slachtoffer van te laten, terwijl de schuldige ouders zelf hun misstap kunnen goedmaken (Verslag aan de Senaat, blz. 3). Daarom werd een onderscheid gemaakt tussen het overspel gepleegd voor de scheiding der echtgenoten en bijgevolg oorzaak van gezinstoornissen, en het overspel gepleegd na de scheiding, ditmaal gevolg en niet oorzaak van die stoornissen (Wetsvoorstel van Mevr. Ciselet, blz. 4; — Verslag aan de Senaat, blz. 3; — Verklaring van de heer Chot in de Senaatsvergadering van 4 juli 1957, Parl. Hand. blz. 1645). Indien de wettiging dus, onder deze beperkte voorwaarden, niet meer kan worden aangezien als een aanmoediging tot echtscheiding, kan men zich met meer zorg neerbuigen over het onschuldig kind dat uit de misstap van zijn ouders is geboren (Verslag aan de Senaat, blz. 3).

Anderzijds, indien de rechten van het overspelig kind wegens de belangen van het wettig gezin konden worden genegeerd toen de wet de echtscheiding niet kende, dan mag dit thans het geval niet meer zijn. Zodra de wet de echtscheiding toelaat, het huwelijk tussen overspelige echtgenoten dult en bepaalt dat een overspelig kind kan worden aangenomen, is zulk een strengheid niet meer gerechtvaardigd (Verslag aan de Senaat, blz. 4; — Wetsvoorstel van Mevr. Ciselet, blz. 4; — Verklaring van de heer Chot in de Senaatsvergadering van 4 juli 1957, Parl. Hand. blz. 1645).

De reden waarom enkel de wettiging wordt toegelaten van kinderen, die verwekt zijn uit overspel bedreven wan-

neer de echtgenoten reeds gescheiden leven en procederen hetzij om de verbreking van het huwelijk te bekomen, hetzij om aan het leven in gemeenschap een einde te maken, wordt verder in het verslag aan de Senaat op een, misschien minder gelukkige wijze verantwoord door de overweging dat de morele banden en de gevoelsbanden die de echtgenoten moeten samenhouden in dit geval reeds onherroepelijk verbroken zijn. Aldus gezien is het overspel geen bedrog of verraad meer, maar eer een vooruitlopen op de verbreking van de huwelijksband. Het ligt vóór het einde van het geding (Verslag aan de Senaat, blz. 4).

Het is om deze redenen dat alleen het geval van morele onmogelijkheid om gemeenschap te hebben in aanmerking werd genomen, in strijd met het voorstel van Mevrouw Ciselet dat beoogde de wettiging mogelijk te maken van de overspelige kinderen die meer dan 300 dagen na de feitelijke scheiding van de echtgenoten zijn geboren, ongeacht of er al dan niet een geding aan de gang is. In de eerste plaats om geen premie te stellen op het verraad van de overspelige echtgenoot, werd de wet ontoepasselijk verklaard voor overspelige kinderen die zich slechts kunnen beroepen op de natuurlijke onmogelijkheid van hun ouders om met elkaar gemeenschap te hebben. De man is bijvoorbeeld alleen naar Afrika vertrokken en verneemt na twee jaar afwezigheid dat zijn vrouw in België bevallen is. Hij ontkent het kind en bekomt de echtscheiding. Hier behoudt het overspel van de vrouw het karakter van smaad en ontrow; het kind zal dus niet gewettigd kunnen worden (Verslag aan de Senaat, blz. 4; — Verklaring van de heer Chot in de Senaatsvergadering van 4 juli 1957, Parl. Hand. blz. 1644 en 1645).

27. — 3° De wettiging wordt niet toegestaan, indien zij in strijd is met een vroeger bezit van staat van wettig kind. Is dit het geval, dan zal de rechtbank de machtiging tot wettiging moeten weigeren.

Het bezit van staat blijkt, aldus artikel 321 van het Burgerlijk Wetboek, uit een voldoende vereniging van feiten, die de betrekking van afstamming en van bloedverwantschap aantonen tussen een bepaald persoon en de familie waartoe hij beweert te behoren. Hetzelfde artikel somt daarna de voornaamste van die feiten op, die samen-gevat kunnen worden in de formule: *nomen, tractatus, fama*. Het bezit van staat moet ongestoord zijn (*possession constante*: artikels 320 en 321, B. W.) (19).

28. — Vermelden we dat, luidens artikel 339 van het Burgerlijk Wetboek (zie hierna, artikel 7), wanneer een kind erkend is door meer dan één persoon van hetzelfde geslacht, alleen de eerste erkenning gevolg heeft zolang zij niet is vernietigd. Wettiging van een kind dat reeds door een ander is erkend, is dus niet mogelijk, zolang de eerste erkenning niet is vernietigd.

29. — De categorie van overspelige kinderen, die kunnen worden gewettigd, is dus zeer beperkt.

Niet enkel worden uitgesloten de kinderen verwekt gedurende een periode van fysische onmogelijkheid van gemeenschap tussen de echtgenoten, maar zelfs niet alle kinderen verwekt tijdens een periode van morele onmogelijkheid van gemeenschap tussen de echtgenoten kunnen worden gewettigd.

De wet neemt enkel in aanmerking de morele onmogelijkheid van gemeenschap, die het gevolg is van een procedure tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed. En het kind moet onbetwistbaar tijdens zulke periode van morele onmogelijkheid van gemeenschap zijn verwekt.

Daarom is het nodig dat het kind geboren is ten minste driehonderd dagen na de feitelijke verbreking van de huwelijksband, en deze feitelijke verbreking moet juridisch vastgesteld zijn door de niet-verzoening van de echtgenoten tijdens een procedure in echtscheiding of scheiding van tafel en bed. Slechts vanaf de dag van een aldus vastgestelde niet-verzoening kan de termijn van driehonderd dagen beginnen te lopen (Verklaring van de heer Chot in de Senaatsvergadering van 4 juli 1957, Parl. Hand. blz. 1645).

Indien beide echtgenoten afzonderlijk een eis tot echtscheiding wegens bepaalde oorzaak of een eis tot scheiding van tafel en bed inleiden, zal natuurlijk, voor de berekening van de driehonderd dagen, alleen het eerste proces-verbaal van niet-verzoening in aanmerking dienen genomen, vermits van dan af de morele onmogelijkheid tot gemeenschap ontstaat.

Daaruit blijkt dus dat enkel kunnen worden gewettigd de kinderen verwekt gedurende een procedure tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed, en, meer bepaald, de overspelige kinderen verwekt na de

voltrokken breuk van het huwelijk, zoals hiervoor bepaald, maar voor de wettelijke ontbinding ervan (Verg. wetsvoorstel van Mevr. Ciselet, blz. 1).

Hieruit blijkt tevens dat het niet volstaat dat het kind geboren is meer dan driehonderd dagen na de niet-verzoening van de echtgenoten voor de voorzitter van de rechtbank. Het kind moet verwekt zijn tijdens de aldus vastgestelde periode van morele onmogelijkheid van gemeenschap, waaruit volgt dat het kind, verwekt op een ogenblik dat dit morele onmogelijkheid van gemeenschap heeft opgehouden, niet kan worden gewettigd, zelfs al kan het worden ontkend door de man.

30. — Bedoeld zijn dus in de eerste plaats de overspelige kinderen a matre die, krachtens het tweede lid van artikel 313 van het Burgerlijk Wetboek (gewijzigd door artikel 1 van de wet van 10 februari 1958), door enkele verklaring van de man kunnen worden ontkend.

Kunnen dus worden gewettigd: de kinderen geboren driehonderd dagen na het proces-verbaal waarvan sprake in artikel 239 of na de verklaring bedoeld in artikel 281, en a) minder dan honderdtachtig dagen na de definitieve afwijzing van de eis tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed of van de verzoening, b) minder dan honderdtachtig dagen na het overlijden van de man tijdens het geding tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed, c) minder dan honderdtachtig dagen na de overschrijving in de registers van de burgerlijke stand van het vonnis of het arrest dat de echtscheiding wegens bepaalde oorzaak toelaat (artikel 264, B. W., gewijzigd door artikel 3 van de wet van 21 mei 1951), d) minder dan honderdtachtig dagen na de uitspraak van de echtscheiding door onderlinge toestemming door de ambtenaar van de burgerlijke stand (artikel 294, B. W.), e) minder dan honderdtachtig dagen na de ontbinding van het huwelijk ingeval van scheiding van tafel en bed.

Al deze kinderen zijn noodzakelijk verwekt voor de ontbinding van het huwelijk. In geval van ontkenning door de man zal de overspelige afstamming blijken uit het vonnis, samengebracht met de geboorteakte (20).

31. — De kinderen geboren meer dan driehonderd dagen na het proces-verbaal waarvan sprake in artikel 239 of na de verklaring bedoeld in artikel 281 en meer dan honderdtachtig doch minder dan driehonderd dagen na de ontbinding van het huwelijk (zie de gevallen b), c), d) en e) van n° 30), zijn niet noodzakelijk tijdens het huwelijk verwekt. Het zijn dus geen overspelige kinderen. Hun rechtstoestand wordt geregeld door het nieuw artikel 315 van het Burgerlijk Wetboek (Zie hiervoor, n° 11 en volg.).

Ook menen wij dat artikel 315, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek de rechtstoestand regelt van het kind gesproken uit een vrouw wier vroeger huwelijk sinds minder dan honderdtachtig dagen is ontbonden en geboren na de voltrekking van het opvolgend huwelijk van zijn moeder (Zie hiervoor, nr 16). Het wordt uitsluitend gehouden voor het wettig kind van de nieuwe echtgenoten. Slechts bij ontkenning door de nieuwe echtgenoot of bij betwisting van de staat van wettig kind van de nieuwe echtgenoten, zal dit kind noodzakelijk een overspelig kind zijn.

32. — Kan het kind, geboren driehonderd dagen na het proces-verbaal waarvan sprake in artikel 239 of na de verklaring bedoeld in artikel 281 en meer dan honderdtachtig dagen na de definitieve afwijzing van de eis tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed, worden gewettigd (21)?

Is het kind geboren meer dan driehonderd dagen na de definitieve afwijzing van de eis, dan menen wij dat dit kind niet kan worden gewettigd. Immers de periode van morele onmogelijkheid van gemeenschap, zoals bedoeld door de wetgever, is vervallen door de definitieve afwijzing van de eis en het kind werd noodzakelijk na verval van deze periode verwekt. Het huwelijk blijft bestaan en de echtgenoten zijn gehouden het gemeenschappelijk leven te herkennen (22). De man zal dit kind niet kunnen ontkennen op grond van artikel 313, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek (23), maar enkel op grond van fysische verwijdering of van morele onmogelijkheid van gemeenschap die onafhankelijk is van de vervallen procedure tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed. Het overspel is in dit geval geen gevolg meer van de gezinstoornis die aanleiding gaf tot de procedure tot echtscheiding of

tot scheiding van tafel en bed. Het zal integendeel oorzaak zijn van gezinstoornissen die aanleiding kunnen geven tot een nieuwe eis tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed. Het overspel heeft het kenmerk van smaad en ontrouw.

Delikater is echter de toestand wanneer het kind geboren werd meer dan honderdtachtig doch minder dan driehonderd dagen na de afwijzing van de eis tot echtscheiding of scheiding van tafel en bed.

Immers dit kind is niet noodzakelijk verwekt na verval van de proceduur, na verval van de periode van morele onmogelijkheid van gemeenschap die het gevolg was van de proceduur. Het kind kan ook tijdens de proceduur, tijdens de periode van morele onmogelijkheid van gemeenschap, zoals door de wetgever bedoeld, zijn verwekt.

En, vermits, binnen de wettelijke conceptieperiode, de verwekking steeds moet geacht worden te hebben plaats gehad op het voor het kind meest gunstige ogenblik, kan men voorhouden dat het belang van het kind voor de mogelijkheid van wettiging pleit (24).

33. — Eenzelfde onderscheid dient eventueel gemaakt voor het kind geboren driehonderd dagen na het proces-verbaal waarvan sprake in artikel 239 of na de verklaring bedoeld in artikel 281 en

a) meer dan honderdtachtig dagen na de verzoening van de echtgenoten;

Verzoening doet immers de proceduur tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed vervallen.

b) meer dan honderdtachtig dagen na de verzoening tussen de echtgenoten die van tafel en bed gescheiden waren;

c) meer dan honderdtachtig dagen na verloop van de termijn van overschrijving in de registers van de burgerlijke stand van het vonnis van echtscheiding wegens bepaalde oorzaak of na verloop van de termijn voor uitspraak van de echtscheiding door onderlinge toestemming door de ambtenaar van de burgerlijke stand.

Immers, het verloop van deze termijnen, zonder overschrijving of uitspraak, doet het vonnis vervallen (Artikels 266 en 294, B. W.). Een nieuwe proceduur tot echtscheiding dient ingesteld.

34. — Noodzakelijk is nochtans niet dat die kinderen in rechte ontkend zijn. Ook wanneer ze door de man niet ontkend zijn en dienvolgens in rechte als wettige kinderen worden beschouwd, kunnen deze kinderen gewettigd worden met machtiging van de rechtbank.

De woorden «in overspel verwekte kinderen» die voorkomen in de artikelen 3 en 6 van het ontwerp, waarbij respectievelijk artikelen 331 en 335 van het Burgerlijk Wetboek gewijzigd worden, hebben niet alleen betrekking op het kind dat in rechte als in overspel verwekt wordt beschouwd, maar tevens het kind dat vóór de erkenning of de wettiging als gewoon natuurlijk kind of zelfs als wettig kind werd beschouwd, maar wiens afstamming uit overspel slechts aan het licht komt door bedoelde erkenning of wettiging (Nota van de Minister van Justitie, Verslag aan de Kamer, blz. 6).

Hieruit volgt tevens dat de feitelijke hereniging of het samenwonen van de echtgenoten, alhoewel een grond van niet-ontvankelijkheid van de vordering tot ontkenning (artikel 313, lid 2, B. W.), nochtans de wettiging niet belet.

Is het kind niet ontkend, dan is wettiging nochtans slechts mogelijk indien het niet de staat van wettig kind bezit.

35. — Buiten deze overspelige kinderen a matre, kunnen ook overspelige kinderen a patre in dezelfde omstandigheden worden gewettigd (Verg. Wetsvoorstel van Mevr. Ciselet, blz. 6).

Wanneer een gehuwd man een kind verwekt bij een niet gehuwde vrouw, dan heeft dit kind de staat van een gewoon natuurlijk kind. Erkenning door de man was onder de oude wetgeving niet toegelaten (25). Indien echter het huwelijk van de man het voorwerp is geweest van een rechtspleging tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed en dit kind geboren is driehonderd dagen na het proces-verbaal waarvan sprake in artikel 239 of na de verklaring bedoeld in artikel 281, dan kan, volgens de nieuwe wet, dit kind door de vader worden erkend en gewettigd door zijn huwelijk met de moeder van het kind. Vermits deze erkenning en wettiging echter een overspelige afstamming doen blijken, kunnen ze slechts geschieden met machtiging van de rechtbank.

36. — Dezelfde principes zijn hier van toepassing (Zie hiervoor nrs. 30 en volg.).

Vermelden we nochtans: 1° dat de erkenning of de wet-

tiging van kinderen geboren meer dan driehonderd dagen na het proces-verbaal waarvan sprake in artikel 239 of na de verklaring bedoeld in artikel 281 en meer dan honderdtachtig dagen doch minder dan driehonderd dagen na de ontbinding van het huwelijk, geen overspel van de man insluit (Zie hiervoor, nr. 12); 2° dat artikel 315, tweede lid, ter zake niet toepasselijk is maar het kind, geboren tijdens het huwelijk van de vrouw met de gescheiden echtgenoot zal wettig zijn, zelfs indien dezes huwelijk minder dan honderdtachtig dagen is ontbonden op het ogenblik van de geboorte (Artikel 314, B. W. — Zie hiervoor, nr 17).

37. — Ten slotte kunnen overspelige kinderen a matre én a patre ook worden gewettigd in dezelfde gevallen. Noodzakelijk zal echter zijn dat zowel langs de zijde van de vader als van de moeder de voorwaarden vervuld zijn.

Vermelden we nochtans de eventuele toepassing van artikel 315 van het Burgerlijk Wetboek.

38. — Het bestaan van wettige kinderen uit een vorig huwelijk verhindert de wettiging van bedoelde overspelige kinderen niet.

Een amendement, ertoe strekkende de wettiging in dit geval te verbieden, werd neergelegd door senator Orban (Bescheid nr 367), doch ingetrokken op uitdrukkelijke bevestiging van de Minister van Justitie dat, in dit geval, de machtiging tot wettiging door de rechter kan worden geweigerd (Senaatsvergadering van 4 juli 1957, Parl. Hand. blz. 1653 en 1654). Dat het bestaan van wettige kinderen uit een vorig huwelijk voor de rechtbank een reden kan zijn tot weigering van de machtiging, werd trouwens meermaals bevestigd tijdens de bespreking van het ontwerp in de Senaat (Verklaringen van Mevr. Ciselet, van de heren Rolin en Orban en van de Minister van Justitie, Senaatsvergadering van 4 juli 1957, Parl. Hand. blz. 1651, 1652, 1653 en 1654).

39. — Ten voordele van in overspel verwekte kinderen kan wettiging niet geschieden dan met machtiging van de rechtbank.

De rechtbank van de woonplaats van één van de aanstaande echtgenoten is bevoegd om een dergelijke machtiging te verlenen.

Deze bevoegdheid ratione loci gaat analogisch uit van soortgelijke procedures, met name de procedure tot verkorting van de termijn van weduwschap en van de termijnen voor het hertrouwen van de medeplichtigen (Verslag aan de Senaat, blz. 7. — Zie art. 228, 296 en 298, B. W., gewijzigd door de wet van 30 juni 1956).

40. — De machtiging dient aangevraagd door een verzoekschrift, dat door de beide echtgenoten gezamenlijk moet worden ingediend.

De tussenkomst van een pleitbezorger is, overeenkomstig het gemeen recht, vereist (Zie trouwens de verklaringen van de heren Van Impe en Rolin in de Senaatsvergadering van 4 juli 1957, Parl. Hand. blz. 1654).

41. — De zaak wordt behandeld in raadkamer en het openbaar ministerie wordt gehoord. Het betreft inderdaad een kwestie van staat (Zie wet van 25 oktober 1919, enig artikel, cijfer VI, gewijzigd door de wet van 12 mei 1937).

42. — De rechtbank doet uitspraak na alle nuttige inlichtingen te hebben ingewonnen en de vorige echtgenoot van de ouder die overspel gepleegd heeft, gehoord of althans opgeroepen te hebben.

De rechtbank kan dus zelf alle nuttige inlichtingen inwinnen of, wat het meest normale geval is, het openbaar ministerie verzoeken die inlichtingen in te winnen. Het openbaar ministerie kan trouwens ambtshalve inlichtingen inwinnen.

Vermits het aan de verzoekers zal behoren te bewijzen dat het vorig huwelijk het voorwerp is geweest van een rechtspleging tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed, dat het te wettigen kind geboren is driehonderd dagen na het proces-verbaal bedoeld in artikel 239 of na de verklaring bedoeld in artikel 281 en dat het vorig huwelijk ontbonden is, zullen die inlichtingen in de eerste plaats tot doel hebben na te gaan of de gevraagde machtiging tot wettiging niet in strijd is met een vroeger bezit van staat van wettig kind of met een vroegere erkenning.

De investigatiemogelijkheden van de rechtbank zijn

echter niet beperkt. Aldus zullen inlichtingen kunnen worden ingewonnen niet enkel over de staat van de verzoekers en van het kind, over de geldigheid van het ontworpen huwelijk, over de rechtzinnigheid van de voorgestelde wetting, enz., maar ook over het belang van de voorgestelde wetting voor het kind, over de terugslag van de wetting voor de wettige kinderen uit een vorig huwelijk, en zelfs over de familiale en morele omstandigheden die voor een wetting gunstig of afwijzend kunnen zijn (Zie verklaring van de heer Chot in de Senaatsvergadering van 4 juli 1957, Parl. Hand. blz. 1645).

43. — *De onschuldige echtgenoot zal opgeroepen worden en gehoord indien hij zich aanmeldt. Zijn omhouding kan de procedure niet belemmeren* (Verslag aan de Senaat, blz. 7).

De oproeping is dus een essentiële vereiste. Het onderhoor is slechts vereist, indien de echtgenoot zich aanmeldt.

Dit onderhoor zal aan de rechtbank de mogelijkheid verschaffen de ingewonnen inlichtingen aan te vullen, bijzonder in verband met het bestand van een vroeger bezit van staat van wettig kind of in verband met de belangen van wettige kinderen uit een vorig huwelijk.

De echtgenoot wordt echter alleen opgeroepen en gehoord om de rechtbank voor te lichten. Hij is geen partij in het geding.

De wet voorziet niet op welke wijze de onschuldige echtgenoot dient opgeroepen. Een oproeping bij deurwaardersexploot schijnt dus vereist (26). Ze geeft trouwens de meeste waarborgen. Het doel van de oproeping zal duidelijk moeten worden vermeld.

Quid indien de onschuldige echtgenoot afwezig is, of in de onmogelijkheid zijn wil te doen kennen? Indien zulks is bewezen, zal het de procedure niet kunnen belemmeren.

De verzoekers zelf moeten niet worden opgeroepen of gehoord. Niets verzet er zich nochtans tegen dat zij door de rechtbank persoonlijk zouden worden gehoord in raadkamer. Het is zelfs aan te bevelen de verzoekers steeds op te roepen en te horen, ten einde aan de rechtbank alle nuttige inlichtingen te geven.

44. — De rechtbank doet uitspraak in openbare terechtzitting. De beslissing moet worden gemotiveerd (Artikel 97 van de Grondwet).

De rechtbank oordeelt souverain over de wenselijkheid van de wetting (Verslag aan de Senaat, blz. 7; — Verklaringen van de heren Chot, Orban, Rolin en van de Minister van Justitie in de Senaatsvergadering van 4 juli 1957, Parl. Hand. blz. 1645, 1647, 1652 en 1653). *De wet verleent immers aan de rechtbank een volstrekte bevoegdheid van beoordeling, waarbij zij zich vooral door de belangen van het kind moet laten leiden* (Verslag aan de Kamer, blz. 2; — Verklaring van Mevr. Vanderveken-Van de Plas, in de vergadering van de Kamer van 28 januari 1958, Parl. Hand. blz. 4).

De rechtbank moet de machtiging weigeren indien de door de wet gestelde voorwaarden niet aanwezig zijn. Zij kan de machtiging weigeren, zelfs indien de wettelijke voorwaarden vervuld zijn.

Nochtans blijkt dat de wetgever, *zonder het juridisch aspect van dit vraagstuk uit het oog te verliezen, zich steeds heeft laten leiden door een gevoel van edelmoedigheid tegenover het kind* (Verslag aan de Kamer, blz. 2). Het is dus de wens van de wetgever dat ook de rechtbank zich zou laten leiden door een gevoel van edelmoedigheid en in de eerste plaats het belang van het kind voor het oog zou hebben.

45. — Hoger beroep kan niet worden ingesteld dan door het openbaar ministerie, binnen vijftien dagen, of door de verzoekers gezamenlijk, binnen twee maanden na de uitspraak van het vonnis.

De wet regelt niet de wijze waarop beroep dient aangezet. Het gemeen recht is dus van toepassing.

Voor het Hof van Beroep wordt de zaak eveneens in Raadkamer behandeld. Het openbaar ministerie wordt gehoord.

46. — De wet regelt niet de voorziening in verbreking. Het gemeen recht is dus van toepassing.

47. — A. Ook de wetting van in overspel verwekte kinderen vereist de vervulling van de twee gewone voorwaarden, namelijk het opvolgend huwelijk van hun ouders en de erkenning voor het huwelijk of in de akte van huwelijksvoltrekking. Het eerste lid van het nieuw artikel 331 van het Burgerlijk Wetboek is namelijk algemeen en maakt geen onderscheid tussen gewoon natuurlijke kinderen en in overspel verwekte kinderen.

De erkenning van in overspel verwekte kinderen is nu, overeenkomstig het nieuw artikel 335 van het Burgerlijk Wetboek, slechts mogelijk in de zelfde gevallen en op dezelfde wijze als bepaald voor de wetting van in overspel verwekte kinderen.

Bovendien voegt dit artikel eraan toe dat deze kinderen de staat van gewoon natuurlijke kinderen hebben.

Men kan zich nu afvragen waarom de wetgever de wetting van in overspel verwekte kinderen heeft geregeld, daar waar een regeling van de erkenning van zulke kinderen schijnbaar volstond.

Immers, zoals gezegd, kan een in overspel verwekt kind slechts worden erkend in de gevallen en op de wijze als bepaald in het nieuw artikel 331 van het Burgerlijk Wetboek. Eenmaal erkend heeft het de staat van een gewoon natuurlijk kind. Het zou dus, zoals ieder gewoon natuurlijk kind, door het opvolgend huwelijk van zijn ouders kunnen worden gewettigd, ook zonder nieuwe machtiging van de rechtbank.

Het is trouwens dit systeem dat, op eerste zicht, voorzien werd voor de wetting van overspelige kinderen na huwelijk. De ouders zullen eerst de machtiging tot erkenning dienen aan te vragen. Na de erkenning wordt het kind een gewoon natuurlijk kind en kan dan worden gewettigd door de rechtbank op grond van artikel 331bis van het Burgerlijk Wetboek (Zie, Verslag aan de Senaat, blz. 8).

B. Zulke wijze van handelen zou echter tot gevolg hebben de vrije beoordelingsmacht van de rechtbank over de gepasteheid van een wetting grotendeels uit te sluiten.

De rechtbank kan immers geneigd zijn een machtiging tot erkenning toe te staan, alhoewel ze een machtiging tot wetting zou weigeren. Zulks kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer er wettige kinderen uit een vorig huwelijk bestaan. Door enkel de machtiging tot erkenning te vragen en te bekomen, zou iedere verdere inmenging van de rechtbank kunnen worden vermeden, vermits, eenmaal erkend, het kind de staat heeft van een gewoon natuurlijk kind en dus zonder nieuwe machtiging zou kunnen worden gewettigd.

C. Nochtans is een verantwoording van de noodzakelijkheid van een machtiging tot wetting mogelijk.

We hebben immers gezien dat, in de stelling van de wetgever, de woorden «in overspel verwekte kinderen» niet enkel betrekking hebben op de kinderen die in rechte als in overspel verwekt worden beschouwd, maar tevens op de kinderen die voor de erkenning of de wetting als gewoon natuurlijke kinderen of zelfs als wettige kinderen worden beschouwd, maar wier afstamming uit overspel slechts aan het licht komt door bedoelde erkenning of wetting (Zie hiervoor, nr 34).

Hieruit volgt dat een in overspel verwekt kind, alhoewel het na de erkenning slechts wordt beschouwd als een gewoon natuurlijk kind, nochtans ten aanzien van de mogelijkheid tot wetting als een in overspel verwekt kind dient beschouwd.

Indien zulks juist is, dan volgt daaruit dat, zelfs na machtiging tot erkenning van een in overspel verwekt kind en na de erkenning, nochtans een nieuwe machtiging tot wetting dient gevraagd en bekomen.

Op die wijze wordt tevens het bezwaar opgeheven, hiervoor vermeld onder littera B.

48. — A. We hebben gezegd dat de wetting van in overspel verwekte kinderen hun erkenning voor het huwelijk of in de akte van huwelijksvoltrekking vereist.

Niets belet dus dat bij afzonderlijke verzoekschriften machtiging tot erkenning en machtiging tot wetting wordt gevraagd.

Vermits de erkenning én de wetting slechts mogelijk zijn in dezelfde gevallen en op dezelfde wijze, verzet ook niets er zich tegen dat beide machtigingen door eenzelfde verzoekschrift zouden worden gevraagd aan de bevoegde rechtbank.

Stelt zich de vraag of de ouders, die een in overspel verwekt kind doch nog niet erkend kind wensen te wettigen, twee machtigingen dienen aan te vragen: één voor de erkenning, een andere voor de wetting.

Vermits de wetting noodzakelijk de erkenning insluit en dat voor beide rechtshandelingen dezelfde voorwaarden zijn vereist, menen wij dat slechts een enkele machtiging dient gevraagd en bekomen, namelijk de machtiging tot wetting.

B. Nochtans, indien men aanneemt dat slechts één machtiging tot wetting dient gevraagd en bekomen en dat deze machtiging dus noodzakelijk de machtiging tot erkenning insluit, stelt zich de vraag of de ouders, die enkel

de machtiging tot wettiging hebben gevraagd en bekomen, er zich kunnen toe beperken het kind alleen te erkennen.

De vraag heeft des te meer belang daar de rechtbank in sommige gevallen geneigd kan zijn een wettiging toe te staan, terwijl ze aan de andere kant nochtans van mening kan zijn dat de enkele erkenning niet dient toegelaten.

Hetzelfde probleem kan zich trouwens stellen indien de ouders terzeldertijd machtiging vragen tot erkenning en tot wettiging, en dat de rechtbank van mening mocht zijn de enkele erkenning te moeten weigeren, maar de machtiging tot wettiging te moeten toestaan. Vermits de wettiging erkenning ondersteunt, zou de beslissing dus schijnbaar contradictoir zijn. Zulke beslissing zou in ieder geval inhouden dat de machtiging tot wettiging geen machtiging tot enkele erkenning bevat.

C. Wij menen deze kwestie aldus te kunnen oplossen.

Wanneer het in overspel verwekt kind reeds erkend is (of minstens dat reeds een machtiging tot erkenning werd verleend), dient nog enkel machtiging tot wettiging gevraagd en bekomen. Deze machtiging heeft dan natuurlijk geen ander doel dan de wettiging.

Wanneer het in overspel verwekt kind nog niet is erkend (of minstens dat nog geen machtiging tot erkenning werd verleend), dan sluit de machtiging tot wettiging tevens de machtiging tot erkenning in, voor zover erkenning en wettiging terzeldertijd geschieden, d.w.z. bij de voltrekking van het huwelijk (27).

Maar de machtiging tot wettiging sluit geen machtiging in tot enkele erkenning, d.w.z. los van iedere wettiging.

Wordt, bij afzonderlijke verzoekschriften of bij eenzelfde verzoekschrift, machtiging tot wettiging en tot erkenning gevraagd, dan kan de rechtbank, zonder tegenstrijdigheid, de ene machtiging inwilligen en de andere weigeren. De inwilliging van de machtiging tot wettiging, gepaard met de weigering van de machtiging tot erkenning, sluit nochtans machtiging tot erkenning in, voor zover deze geschiedt bij de voltrekking van het huwelijk.

49. — In afwijking van de artikelen 312 en 314 wordt het aldus gewettigde kind uitsluitend gehouden voor het wettige kind van de nieuwe echtgenoten, behoudens betwisting van staat.

Deze bepaling dient in verband gebracht met de omstandigheid dat de woorden «in overspel verwekte kinderen» ook betrekking hebben op het kind dat voor de wettiging als gewoon natuurlijk kind of zelfs als wettig kind werd beschouwd, maar wiens afstamming uit overspel slechts aan het licht komt door bedoelde wettiging (Zie hiervoor, nr. 34).

Deze bepaling belet alle verdere discussies over de wetigheid van het kind dat door het huwelijk gewettigd is. Zijn vorige staat (wettig, natuurlijk of ontkend) is voorgoed opgeheven (Verslag aan de Senaat, blz. 7 en 8).

50. — De wettiging kan nochtans, overeenkomstig het gemeen recht, worden betwist. De machtiging van de rechtbank is geen beletsel.

Hier ligt dus een middel om de wettiging te bestrijden die, onder meer, zou zijn toegestaan en voltrokken in strijd met een vroeger bezit van staat van wettig kind (Zie: Wetsvoorstel van Mevr. Ciselet, blz. 7).

51. — Elke wettiging wordt vermeld op de kant van de geboorteakte van het gewettigd kind. Dit voorschrift bevestigt alleen een reeds bestaande administratieve praktijk (28).

Art. 4 (art. 331bis, B.W.).

52. — Artikel 4 van de wet van 10 februari 1958 voorziet de mogelijkheid tot wettiging na huwelijk (artikel 331 bis van het Burgerlijk Wetboek), rechtshandeling die vroeger niet mogelijk was (29).

Het nieuw artikel 331 van het Burgerlijk Wetboek voorziet de wettiging van buiten huwelijk geboren kinderen, wanneer deze voor het huwelijk of in de akte van huwelijksvoltrekking door hun beide ouders zijn erkend.

Het nieuw artikel 331bis van het Burgerlijk Wetboek geeft aan degenen die bij hun huwelijk hebben verzuimd een kind te wettigen, de mogelijkheid om deze wettiging te doen uitspreken na de voltrekking (Verslag aan de Senaat, blz. 8).

53. — Ook hier zijn, zoals voor iedere wettiging, vereist de erkenning door de beide ouders en het huwelijk van die ouders. Nochtans mag de erkenning op het huwelijk volgen.

Zulks is het geval wanneer de vader en de moeder het kind na de voltrekking van hun huwelijk hebben erkend, of wanneer één van hen het kind na de voltrekking van het huwelijk heeft erkend terwijl de andere het kind reeds vóór zijn huwelijk erkende.

Het schijnt logisch dat de wetgever geen wettiging na huwelijk heeft voorzien, indien het kind reeds voor het huwelijk door beide ouders is erkend. Immers normaal volgt alsdan de wettiging automatisch uit het huwelijk.

Zulks is nochtans niet steeds het geval.

Wanneer beide ouders voor hun huwelijk, met machtiging van de rechtbank, een in overspel verwekt kind hebben erkend, dan wordt het nochtans niet door het opvolgend huwelijk gewettigd, indien zij verzuimen daartoe machtiging te vragen overeenkomstig artikel 331 van het Burgerlijk Wetboek (Zie hiervoor, nrs. 47, 48 en 60). Anders beslissen zou tot gevolg hebben aan artikel 331 van het Burgerlijk Wetboek iedere zin te ontnemen, vermits artikel 335, samengebracht met het eerste lid van artikel 331, zou volstaan.

Indien deze ouders aldus verzuimen voor het huwelijk de machtiging tot wettiging te vragen, zouden ze het kind na het huwelijk niet meer kunnen wettigen, vermits artikel 331bis niet het geval voorziet dat beide ouders hun kind reeds voor het huwelijk hebben erkend.

54. — Hier eveneens kan de wettiging slechts worden uitgesproken ten voordele van een kind dat zich bevindt in een van de gevallen bedoeld in artikel 331 van het Burgerlijk Wetboek, d.w.z. ten voordele van gewoon natuurlijke kinderen en van welbepaalde overspelige kinderen.

Hadden de echtgenoten, vooraleer in de echt te treden, een gewoon natuurlijk kind, dat zij verzuimd hebben door het huwelijk te wettigen, dan kunnen zij de wettiging ervan na het huwelijk doen uitspreken door de rechtbank. Zulks veronderstelt dus dat het kind niet door zijn beide ouders werd erkend voor hun huwelijk of in de akte van huwelijksvoltrekking. Om de wettiging te doen uitspreken volstaat dat het kind ofwel door zijn beide ouders na hun huwelijk ofwel door één van zijn ouders vóór en door de andere na het huwelijk wordt erkend.

Hadden de echtgenoten, vooraleer in de echt te treden, een overspelig kind dat zij verzuimd hebben, met machtiging van de rechtbank te wettigen, dan zullen ze eerst aan de rechtbank machtiging moeten vragen om het te erkennen overeenkomstig artikel 335 van het Burgerlijk Wetboek. Na de erkenning wordt het overspelig kind een gewoon natuurlijk kind. Het kan worden gewettigd door de rechtbank op grond van artikel 331bis van het Burgerlijk Wetboek (Verslag aan de Senaat, blz. 8).

55. — De wettiging wordt uitgesproken door de rechtbank van eerste aanleg.

Artikel 4 bevat geen bijzonder voorschrift, zoals artikel 3, waarbij een uitsluitende bevoegdheid *ratione loci* vastgesteld.

56. — De wettiging wordt uitgesproken op verzoekschrift.

Aan wie behoort het recht de wettiging na huwelijk aan te vragen? Aan elk belanghebbende? Aan ieder van de ouders afzonderlijk? Of slechts aan beide ouders samen?

Vermits de wettiging beide ouders aanbelangt, menen wij dat slechts beide ouders samen kunnen optreden.

De niet-erkenning voor het huwelijk kan trouwens — alhoewel zulks uitzonderlijk is, opzettelijk zijn, ten einde wettiging door opvolgend huwelijk te voorkomen. Ook het verslag aan de Senaat (blz. 8) stelt de wettiging na huwelijk voor als een mogelijkheid voor de ouders om hun verzuim van wettiging bij het huwelijk goed te maken. De tweede en de derde alinea's van artikel 331bis voorzien trouwens dat hoger beroep dient ingesteld door de verzoekers en dat de beslissing van de rechtbank op aanvraag van de verzoekers wordt overgeschreven.

57. — De wettiging wordt slechts uitgesproken door de rechtbank, na te hebben nagegaan of aan de overige door de wet gestelde vereisten voldaan was op het ogenblik van de voltrekking van het huwelijk.

Welke zijn de «overige door de wet gestelde vereisten»? Buiten de erkenning en het huwelijk zien we geen andere vereisten.

Vanzelfsprekend kan echter alleen na huwelijk worden gewettigd een kind dat voor het huwelijk is geboren, en dus door het opvolgend huwelijk kon worden gewettigd moest het erkend zijn geweest.

58. — De wet stelt geen termijn binnen dewelke de wettiging na huwelijk dient aangevraagd. Deze wettiging zou dus nog kunnen worden gevraagd op het ogenblik dat reeds andere wettige kinderen uit het huwelijk zijn gesproten. Artikel 337 van het Burgerlijk Wetboek (Gewijzigd door de wet van 6 april 1908) is hier buiten zaak.

De wettiging zou zelfs in principe nog kunnen worden uitgesproken na de ontbinding van het huwelijk van de ouders door echtscheiding.

Het overlijden van een der echtgenoten maakt wettiging na huwelijk echter onmogelijk (30).

Zou een vooroverleden kind na huwelijk kunnen worden gewettigd? Principieel is er geen verbod, minstens indien het overleden kind zelf wettige afstammelingen nalaat (31).

59. — De zaak wordt in raadkamer behandeld en het openbaar ministerie wordt gehoord.

De beslissing wordt in openbare terechtzitting uitgesproken en dient gemotiveerd (Artikel 97 van de Grondwet).

Artikel 331bis voorziet niet, zoals artikel 331, de verplichting tot onderhoor of althans tot oproeping van de vorige echtgenoot van de ouder die overspel heeft gepleegd, in geval het gaat om de wettiging van een in overspel verwekt kind. Weliswaar zal deze gehoord of opgeroepen zijn geweest bij de procedure tot erkenning (artikel 335, B. W.).

60. — A. Volgens het verslag aan de Senaat zou de rechtbank in dit geval echter niet beschikken over een souverain recht van beoordeling, zoals in geval van erkenning of in geval van wettiging door opvolgend huwelijk (artikel 335 en 311, B. W. — Zie hiervoor, nr 44).

Hier kan de rechtbank, aldus het verslag aan de Senaat (blz. 8), alleen nagaan of er voldaan is aan de voorwaarden die de wet stelt aan de wettiging. Het geldt hier dus een contrôleopdracht ingeval het kind reeds door zijn ouders erkend is, hetzij spontaan, hetzij krachtens artikel 335 van het Burgerlijk Wetboek.

Dit onderscheid zou zich uitleggen door het feit dat slechts gewoon natuurlijke kinderen na huwelijk kunnen worden gewettigd. Onderdaad lezen we verder in het verslag aan de Senaat (blz. 8): *Hebben de echtgenoten een overspelig kind gehad, dan kunnen zij na het huwelijk, indien zij verzuimd hebben het vroeger te doen, aan de rechtbank toestemming vragen om het te erkennen. In dat geval beoordeelt de rechtbank souverain of de erkenning al dan niet wenselijk is. Na de erkenning wordt het overspelig kind een gewoon natuurlijk kind. Het kan dan gewettigd worden volgens de procedure bepaald bij artikel 331bis van het Burgerlijk Wetboek.*

De souveraine beoordelingsmacht zou dus slechts bestaan in verband met de vraag tot machtiging om erkenning van een overspelig kind. Niet meer bij het verzoek tot wettiging na huwelijk.

B. Moest zulks juist zijn in verband met de wettiging na huwelijk van in overspel verwekte kinderen, dan zou de rechtbank echter gemakkelijk kunnen worden verschalkt in haar souverain beoordelingsrecht omtrent de machtiging tot erkenning.

Immers, bijzonder wanneer er kinderen bestaan uit een vorig huwelijk, kan de rechtbank wel geneigd zijn de machtiging tot erkenning in te willigen, alhoewel tegenstand van een wettiging. Indien nu, na huwelijk machtiging tot erkenning wordt gevraagd en de rechtbank iedere beoordelingsmacht bij de latere wettiging wordt geweigerd, dan zou zij voor het dilemma kunnen komen te staan ofwel de machtiging tot erkenning te weigeren, ofschoon zulke erkenning haar gepast voorkomt, ofwel de machtiging tot erkenning in te willigen, ofschoon zij de opvolgende wettiging afkeurt.

Het zou dan trouwens ook voordeliger kunnen zijn de machtiging tot wettiging door opvolgend huwelijk niet aan te vragen, maar enkel na huwelijk de machtiging tot erkenning aan te vragen en de machtiging tot wettiging. Ook op die wijze zou de rechtbank in haar souverain beoordelingsmacht worden verschalkt.

C. We hebben echter reeds gezegd dat een in overspel verwekt en erkend kind, alhoewel beschouwd als een gewoon natuurlijk kind, nochtans ten aanzien van de opvolgende wettiging dient beschouwd als een in overspel verwekt kind (Zie hiervoor, nr 47).

Aan de andere zijde zou uit de bespreking in de Senaat blijken dat ook in verband met de wettiging na huwelijk van in overspel verwekte kinderen, de rechtbank over een souverain beoordelingsmacht beschikt.

We hebben immers reeds gezegd dat de heer Orban bij de Senaat een amendement op artikel 3 van het Wetsvoorstel (artikel 331 van het Burgerlijk Wetboek) had ingediend, ertoe strekkende de wettiging van in overspel verwekte kinderen te verbieden indien er een of meer wettige kinderen uit een vorig huwelijk bestaan (Zie hiervoor, nr 38). De aanneming van dit amendement zou ook de wettiging na huwelijk hebben onmogelijk gemaakt, bij bestaan van wettige kinderen uit een vorig huwelijk.

Op zeker ogenblik was de heer Orban echter geneigd zijn amendement in te trekken, alhoewel hij nog enkele scrupules had.

Je voudrais cependant, aldus de heer Orban, obtenir quelque chose de plus, ne fût-ce qu'un mot d'assentiment de votre part. Au cours de mon exposé, j'ai souligné d'une façon très nette que des commentaires de l'article 4, données par l'honorable M. Chot dans son rapport, au discours qu'il nous a fait ici pour commenter ce rapport et des observations ajoutées par Mme Ciselet et par M. Rolin, il semble bien résulter que dans chaque cas déterminé les tribunaux apprécieront souverainement s'il y a lieu d'accorder ou non la légitimation. Waarop de Minister van Justitie antwoordde: Parfaitement.

Je précise, ging de heer Orban verder. S'ils estiment, par exemple, qu'à cause de la présence d'enfants légitimes d'un

premier mariage il vaudrait mieux ne pas accorder la légitimation, ils sont évidemment libres de le faire. Waarop de Minister van Justitie nogmaals antwoordde: D'accord.

Si vous êtes d'accord sur cette interprétation, besloot de heer Orban dan, j'espère que grâce à votre autorité elle fera jurisprudence. Dans ces conditions, je suis d'accord pour retirer mon amendement, mais je m'abstiendrai au vote sur l'ensemble, parce que j'estime que malgré tout il y a là une question de principe à laquelle je puis difficilement me rallier. Waarop de Minister van Justitie nogmaals antwoordde. Je suis d'accord quant à l'interprétation que vient de donner M. Orban. (Senaatsvergadering van 4 juli 1957, Parl. Hand. blz. 1653) (32).

D. Hieruit menen we te mogen besluiten dat ook bij de wettiging na huwelijk van in overspel verwekte kinderen, en ondanks dat deze door de erkenning in rechte de staat van gewoon natuurlijke kinderen hebben verkregen, de rechtbank over een souveraine beoordelingsmacht beschikt om die wettiging al dan niet toe te staan.

Op deze wijze wordt tevens het bezwaar opgeheven, hoger vermeld onder littera B.

61. — Hoger beroep kan door het openbaar ministerie of door de verzoekers worden ingesteld binnen twee maanden na de uitspraak van het vonnis. Voor het Hof van Beroep wordt de zaak eveneens in raadkamer behandeld.

Beroep dient door beide ouders ingesteld. Wettiging is immers ondeelbaar. De wet voorziet echter niet dat zij gezamenlijk dienen te handelen. Het zal dus volstaan dat beiden binnen de gestelde termijn beroep hebben ingesteld.

62. — Wanneer een wettiging is uitgesproken krachtens dit artikel (331bis van het Burgerlijk Wetboek), wordt het beslissend gedeelte van de onherroepelijk geworden uitspraak op aanvraag van de verzoekers overgeschreven in de registers van de burgerlijke stand hetzij van de plaats waar het huwelijk is voltrokken, hetzij van de plaats waar het kind geboren is of zijn woonplaats heeft. Indien geen van deze plaatsen binnen het Rijk is gelegen, heeft de overschrijving plaats in het eerste district van Brussel.

Vermits, aan de ene zijde, de wet geen termijn stelt voor die overschrijving en, aan de andere zijde, de wettiging slechts gevolgen heeft van de dag van die overschrijving (Zie hierna, nr 63), ligt het in principe in de macht van de ouders ieder gevolg aan de wettiging te ontnemen. Het zal aan de pleitbezorger behoren zijn verantwoordelijkheid op te nemen (Zie bespreking in de Senaatsvergadering van 4 juli 1957, Parl. Hand. blz. 1654).

Misschien had de wetgever beter voorzien dat de overschrijving door ieder belanghebbende kon worden gevraagd. In verband met de verplichting tot overschrijving van het beslissend gedeelte van het vonnis in de registers van de burgerlijke stand, verdient het aanbeveling daarin de volledige identiteit te vermelden én van het gewettigde kind én van de beide ouders, evenals de datum van de huwelijksvoltrekking van de ouders.

63. — Wettiging heeft geen retroactieve uitwerking (33). In geval van wettiging door opvolgend huwelijk, heeft ze slechts gevolgen vanaf dit huwelijk. In geval van wettiging na huwelijk heeft zij haar gevolgen van de dag van de overschrijving van het beslissend gedeelte van het vonnis in de registers van de burgerlijke stand.

64. Van de wettiging wordt melding gemaakt op de kant van de geboorteakte van het kind en van de huwelijksakte van de ouders.

Zulks is een administratief voorschrift voor de uitvoering waarvan de ambtenaar van de burgerlijke stand, die het vonnis van wettiging overschrijft, dient te zorgen. Het is in overeenstemming met het laatste lid van artikel 331 van het Burgerlijk Wetboek, dat vermelding op de kant van de geboorteakte voorschrijft in geval van wettiging door opvolgend huwelijk.

Art. 5 (art. 333, B.W.).

65. — Artikel 5 van de wet van 10 februari 1958

heeft alleen ten doel artikel 333 van het Burgerlijk Wetboek — hetwelk enkel sprak van kinderen die gewettigd zijn door het later huwelijk, aan te passen aan de nieuwe wetgeving in verband met de mogelijkheid tot wettiging na huwelijk.

Het bepaalt niet enkel: De gewettigde kinderen hebben dezelfde rechten, maar voegt er aan toe — wat voordien evenmin betwistbaar was: en dezelfde verplichtingen als de uit het huwelijk gesproten kinderen. De strekking van de nieuwe tekst is dus dezelfde als deze van de oude tekst (Zie Verslag aan de Senaat, blz. 8).

Art. 6 (art. 335, B.W.).

66. — Artikel 6 van de wet van 10 februari 1958 wijzigd artikel 335 van het Burgerlijk Wetboek betreffende de erkenning, ten einde het in overeenstemming te brengen met het nieuw artikel 331 van hetzelfde Wetboek betreffende de wettiging.

Het oud artikel 335 verbood de erkenning van kinderen geboren uit bloedschennige of overspelige gemeenschap.

Zoals vroeger bepaalt het nieuw artikel 335 van het Burgerlijk Wetboek: Deze erkenning kan niet geschieden ten voordele van in bloedschande verwekte kinderen (Zie hiervoor, n° 23).

Ten voordele van in overspel verwekte kinderen kan zij niet geschieden dan in de gevallen en op de wijze bepaald in artikel 331.

Wie het meerdere kan, kan ook het mindere, en men ziet niet in waarom een overspelig kind, dat aan de voorwaarden voldoet om op grond van artikel 331 gewettigd te worden, niet erkend zou mogen worden (Verslag aan de Senaat, blz. 8).

Al wat gezegd is over de wettiging van in overspel verwekte kinderen, is hier dus eveneens in principe toepasselijk.

De mogelijkheid van erkenning van in overspel verwekte kinderen doet echter enkele bijzondere problemen rijzen.

67. — Duiden we allereerst op de bijzondere betekenis van de woorden «in overspel verwekte kinderen». Daardoor wordt bedoeld niet alleen het kind dat in rechte als in overspel verwekt wordt beschouwd, maar tevens het kind dat voor de erkenning als gewoon natuurlijk kind of zelfs als wettig kind werd beschouwd, maar wiens afstamming uit overspel slechts aan het licht komt door bedoelde erkenning (Zie hiervoor, nr. 34).

68. — Een overspelig kind a matre, dat door de man niet is ontkend, kan dus na de ontbinding van het huwelijk door zijn moeder en zijn natuurlijke vader worden erkend.

Indien het overspelig kind niet door zijn wettige vader is ontkend, zonder daarom de staat van wettig kind te genieten, zal de rechtbank die ten deze soeverein oordeelt, aarzelen het terug te dringen tot de rang van een gewoon natuurlijk kind, wat het geval zou zijn indien zij de vraag tot erkenning van de natuurlijke ouders inwilligt. De rechtbank zal zich uitsluitend laten leiden door het belang van het kind; immers kan deze vraag tot erkenning de eerste noodzakelijke stap zijn naar wettiging (Verslag aan de Senaat, blz. 9).

Is het kind door zijn wettige vader ontkend, dan kan het eveneens door zijn natuurlijke vader worden erkend.

Kan de moeder haar overspelig kind, dat door haar man is ontkend, na de ontbinding van het huwelijk erkennen?

In geval van ontkenning door de man van een tijdens het huwelijk verwekt kind, volgt de overspelige afstamming uit het vonnis van ontkenning samengebracht met de geboorteakte. Het kind heeft dus een wettelijke afstamming. Het heeft tegen zijn moeder de rechten van een overspelig kind (34).

Het belang van een erkenning door de moeder ligt dus hierin, dat door zulke erkenning het kind de staat bekomt van een gewoon natuurlijk kind. Het belang van het kind is dus onbetwistbaar.

Vermits erkenning mogelijk is zelfs indien het kind niet is ontkend, menen wij dat niets zich tegen de erkenning door de moeder verzet.

69. — Een overspelig kind a patre kan door zijn moeder zonder machtiging worden erkend. Immers doet zulke erkenning geen overspel uitschijnen.

Erkenning door de vader doet echter wel een afstamming uit overspel aan het licht komen. Machtiging is dus vereist.

Quid indien de moeder het kind slechts erkent, na zijn erkenning door de vader? Zal zij gemachtigd moeten

zijn? Wij menen dat geen machtiging dient aangevraagd. Immers beide erkenningen zijn onafhankelijk van elkaar. Wanneer de natuurlijke vader en de moeder het kind echter in éénzelfde akte erkennen, zouden beide machtiging moeten aanvragen.

70. — De wettiging van een in overspel verwekt kind veronderstelt noodzakelijk dat het huwelijk van de ouder, die overspel pleegde, is ontbonden. Zulks is geen eigenlijke voorwaarde voor de wettiging, maar enkel een vereiste dat volgt uit de aard der zaak zelf, vermits aan de ene zijde het begrip «in overspel verwekt kind» een huwelijk onderstelt, en aan de andere zijde een wettiging door opvolgend huwelijk of na huwelijk dus ontbinding van het vorige huwelijk onderstelt.

De Belgische wetgever heeft namelijk niet, zoals sommige vreemde wetgevingen, de wettiging door een der ouders alleen voorzien, los van het huwelijk. Het huwelijk van beide ouders is steeds een noodzakelijk vereiste voor wettiging.

Erkenning houdt echter geen verband met een huwelijk. Indien de wettiging van een in overspel verwekt kind dus noodzakelijk de ontbinding onderstelt van het huwelijk tijdens hetwelk het kind is verwekt, dan is zulks niet het geval voor de erkenning (35).

Niets verzet zich dus in principe tegen de erkenning van een overspelig kind a matre vóór de ontbinding van het huwelijk van de moeder, zelfs indien het door de man niet is ontkend, zonder daarom de staat van wettig kind te bezitten.

Een gehuwde vrouw kan dus haar in overspel verwekt kind erkennen, ongeacht of het al dan niet is ontkend door de man.

Ook een overspelig kind a patre kan in principe door de natuurlijke vader worden erkend tijdens zijn huwelijk.

De erkenning van een kind, tijdens het huwelijk, was onder de vroegere wetgeving evenmin verboden.

Nochtans bepaalde artikel 337 van het Burgerlijk Wetboek dat de erkenning staande het huwelijk, door een der echtgenoten gedaan ten voordele van een onecht kind dat hij, voor zijn huwelijk, mocht gehad hebben bij een ander persoon dan zijn echtgenoot, aan deze laatste noch aan de kinderen, uit dit huwelijk geboren, schade kon toebrengen.

Logisch voorzag dit artikel niet de erkenning staande het huwelijk, door een der echtgenoten gedaan ten voordele van een onecht kind dat hij, tijdens zijn huwelijk, mocht gehad hebben bij een ander persoon dan zijn echtgenoot. Immers, zulke erkenning was, onder de vroegere wetgeving, onmogelijk of verboden krachtens artikel 335 van het Burgerlijk Wetboek.

Is dit artikel 337 van het Burgerlijk Wetboek thans toepasselijk op zulke erkenningen?

Letterlijk niet, doch alles pleit voor een analogische toepassing. Indien de erkenning, tijdens het huwelijk, van een gewoon natuurlijk kind niet kan schaden aan de andere echtgenoot en de uit het huwelijk geboren kinderen, des te minder mag de erkenning, tijdens het huwelijk, van een overspelig kind, hen schaden.

71. — Algemeen wordt aangenomen dat een reeds verwekt, maar nog niet geboren kind kan worden erkend (36).

Gezien echter de geboorte alleen kan uitmaken of het in overspel verwekt kind zich in de voorwaarden bevindt om te kunnen worden erkend, zal erkenning in vele gevallen praktisch uitgesloten zijn voor de geboorte.

72. — Erkenning van in overspel verwekte kinderen kan niet geschieden dan op de wijze bepaald in artikel 331. Dus met machtiging van de rechtbank overeenkomstig de procedure voorzien in voormeld artikel.

Dit artikel voorziet nu dat «de aanstaande echtgenoten» gezamenlijk dienen te handelen; gezamenlijk in te dienen verzoekschrift, gezamenlijk in te stellen beroep.

Is deze voorwaarde ook vereist voor de erkenning? M. a. w., indien slechts één der natuurlijke ouders het kind wenst te erkennen, moeten nochtans beide gezamenlijk procederen? Of is erkenning van een in overspel verwekt kind slechts door de beide natuurlijke ouders gezamenlijk mogelijk?

Wij menen van niet. Erkenning is immers een individuele rechtshandeling. Het is een essentieel persoonlijke rechtshandeling. Zelfs erkenning door de vader en erkenning door de moeder zijn onafhankelijk van elkander (37). Trouwens het vaderschap zal slechts gekend zijn door de erkenning.

Er blijkt geenszins dat de wetgever aan dit principe afbreuk heeft willen doen. De eenvoudige verwijzing naar artikel 331 van het Burgerlijk Wetboek is wel minder gelukkig te noemen. Maar wij menen dat deze verwijzing enkel slaat op het principe van de machtiging, niet op het vereiste van een gezamenlijke aanvraag tot machtiging.

73. — In overspel verwekte kinderen hebben, door de erkenning, de staat van gewone natuurlijke kinderen.

De erkenning zal dus ten gevolge hebben dat het kind als gewoon natuurlijk kind wordt beschouwd, ook al was het voordien een wettig kind en de erkenning bewezen heeft dat het in feite uit overspel afstamt. (Verslag aan de Kamer, blz. 6).

Nochtans, erkenning doet slechts een afstamming ontstaan tussen hem die erkent en het kind dat erkend wordt (38).

Een overspelig kind a matre, dat door de man is

ontkend, wordt door zijn natuurlijke vader erkend. Volgens artikel 335 van het Burgerlijk Wetboek heeft het de staat van een gewoon natuurlijk kind. Zal het nochtans zijn overspelige afstamming met zijn moeder behouden?

Een overspelig kind a m a t r e, dat door de man niet is ontkend, wordt door zijn natuurlijke vader erkend. Zal het zijn wettige afstamming met zijn moeder behouden?

Art. 7 (art. 339, B.W.)

74. — Artikel 7 van de wet van 10 februari 1958 vult artikel 339 van het Burgerlijk Wetboek aan met een tweede lid.

Het nieuwe lid van artikel 339 wil orde brengen in de anarchie die verwekt wordt door achtereenvolgende erkenningen van een zelfde kind door personen van het zelfde geslacht (Verslag aan de Senaat, blz. 9). Wanneer een kind erkend is door meer dan één persoon van hetzelfde geslacht, heeft alleen de eerste erkenning gevolg zolang zij niet is vernietigd.

Aldus bevestigt de wet de primauteit van de eerste erkenning, zoals ze reeds door de rechtsleer en de rechtspraak was vooruitgezet (39).

De wetgever verbiedt nochtans niet de erkenning van eenzelfde kind door meer dan één persoon van hetzelfde geslacht. Betreft het de erkenning van een in overspel verwekt kind (artikel 331 en 335, B. W.), dan zal de rechtbank echter gebruik kunnen maken van haar soeverein beoordelingsrecht om de machtiging tot erkenning te weigeren.

Wettiging van een erkend kind blijkt ook slechts mogelijk door degene die het eerst erkende (40).

Art. 8 (art. 342a, B.W.).

75. — Artikel 8 van de wet van 10 februari 1958 wijzigt artikel 342a van het Burgerlijk Wetboek (Wet van 6 april 1908).

Dit artikel luidt: *In de gevallen waarin, overeenkomstig artikel 335, de erkenning niet kan plaats hebben, wordt het kind nooit toegelaten tot het onderzoek naar het vaderschap of naar het moederschap, noch tot de vordering van onderhoudskosten, voorzien bij artikel 340b.*

Bedoeld waren dus de in bloedschande en de in overspel verwekte kinderen.

Artikel 8 van de wet van 10 februari 1958 neemt de tekst van artikel 342a over, maar laat de woorden «noch tot de vordering van onderhoudskosten voorzien bij artikel 340b» wegvallen, en vervangt die door de woorden «doch alleen tot de vordering van levensonderhoud vermeld in artikel 340b» (Verslag aan de Senaat, blz. 9).

Uit de nieuwe tekst van artikel 342a, samengebracht met het nieuw artikel 335, volgt dus:

1° dat de in overspel verwekte kinderen, die overeenkomstig de artikelen 331 en 335 van het Burgerlijk Wetboek met machtiging van de rechtbank kunnen worden erkend en gewettigd, thans ook toegelaten worden tot het onderzoek naar het vaderschap of naar het moederschap.

2° dat de in bloedschande geboren kinderen en de andere overspelige kinderen niet toegelaten worden tot het onderzoek naar het vaderschap of naar het moederschap, maar dat zij over een vordering tot onderhoud beschikken die aan dezelfde voorwaarden onderworpen is als de vordering van de gewone natuurlijke kinderen, welke voorwaarden opgesomd zijn in artikel 340b (Verslag aan de Senaat, blz. 9; — Zie ook Verslag aan de Kamer, blz. 3).

Een amendement, ertoe strekkende het nieuw artikel 342b van het Burgerlijk Wetboek niet van toepassing te verklaren op de uit bloedschande geboren kinderen, werd verworpen (Verslag aan de Kamer, blz. 3).

76. — Wanneer een in overspel verwekt kind, dat overeenkomstig de artikelen 331 en 335 van het Burgerlijk Wetboek met machtiging van de rechtbank kan worden erkend, slaagt in zijn vordering tot onderzoek van het vaderschap of van het moederschap, heeft het de staat van een gewoon natuurlijk kind.

Immers, de gevolgen van een gedwongen erkenning zijn dezelfde als de gevolgen van een vrijwillige erkenning (41). En het niet artikel 335 van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat deze kinderen de staat hebben van gewone natuurlijke kinderen.

77. — Het nieuw artikel 432a van het Burgerlijk Wetboek leidt ook fataal tot herziening van de stelling van het Hof van cassatie (42), luidens dewelke de vorderingen van de moeder tot vergoeding van de kraamkosten, voorzien door artikel 340c van het Burgerlijk Wetboek, en tot schadevergoeding gesteund op artikel 1382 van hetzelfde wetboek, niet tegen een gehuwd man kunnen worden

ingesteld (43). Immers, indien de overspelige kinderen tegen hem die, gedurende het wettelijk tijdperk van de bevruchting, in gemeenschap heeft geleefd met hun moeder, een vordering tot onderhoud kunnen instellen — dus tegen een man die op het ogenblik van de verwekking gehuwd was (Zie de verklaringen van de heren Orban en Rollin in de Senaatsvergadering van 4 juli 1957, blz. 1649 en 1651 van de Parl. Hand.), dan belet niets meer dat ook de moeder een vordering tot vergoeding van kraamkosten en andere schaden zou kunnen instellen tegen deze man, al was hij gehuwd.

Art. 9 (art. 344, B.W.).

78. — Artikel 9 van de wet van 10 februari 1958 wijzigt artikel 344 van het Burgerlijk Wetboek betreffende de aanneming van een kind (Wet van 22 maart 1940). Het werd, praktisch ongewijzigd, overgenomen uit een wetsontwerp dat door de Regering in 1956 bij de Senaat werd ingediend (Senaat, zitting 1956-1957, Vergadering van 22 november 1956, beschied nummer 27: Wetsontwerp van wijziging van Hoofdstuk I van Titel VIII van Boek I van het Burgerlijk Wetboek betreffende de aanneming van een kind).

Het wetsontwerp van 1956 bevatte nochtans enkele andere wijzigingen aan de wetgeving betreffende de aanneming van een kind, die niet werden overgenomen in de wet van 10 februari 1958. De ene, welke volgens de Regering het noodzakelijk gevolg waren van de in artikel 344 gebrachte wijziging, hadden betrekking op de naam van het aangenomen kind, de ouderlijke macht van de aannemende personen en de huwelijksbeletsen die het gevolg zijn van de aanneming. De andere hadden tot doel sommige onvolmaaktheden van de huidige wetgeving op het stuk van de bekendmaking en van de herroeping van de aanneming, die door de praktijk aan het licht werden gebracht, weg te werken (Wetsvoorstel van 1956, Memorie van toelichting, blz. 2).

79. — A. Om te mogen aannemen is, thans evenals vroeger, in principe vereist dat men:

1° Ouder is dan 35 jaar;

2° Ten minste vijftien jaar ouder is dan de aan te nemen persoon;

3° Geen wettige afstammelingen heeft en ook geen erkend natuurlijk kind, behalve in dit laatste geval wanneer het de aanneming van dit kind betreft.

De bijvoeging in het 3° van de woorden «in dit laatste geval» hebben enkel tot doel de tekst duidelijker te maken en de verkeerde interpretatie te vermijden als zou de aannemende persoon, in geval van aanneming van zijn erkend natuurlijk kind, minder dan 35 jaar oud mogen zijn en ook wettige afstammelingen mogen hebben (Wetsvoorstel v. 1956, Memorie van toelichting, blz. 3).

De geboorte van een kind van de aannemende, na homologatie van de aanneming, blijft zonder invloed op die aanneming.

B. Voor de aanneming van een kind van een van de echtgenoten door de andere echtgenoot of door beide echtgenoten tegelijk, is het thans echter voldoende dat de aannemende personen: 1° ouder zijn dan 21 jaar; 2° ten minste tien jaar ouder zijn dan de aan te nemen persoon.

a) Voorwaarde is dus: 1° in geval van adoptie door één enkel persoon, dat ze gebeurt ten aanzien van het kind van zijn echtgenoot; 2° in geval van adoptie door twee echtgenoten, dat ze gebeurt ten aanzien van het kind van één van die echtgenoten. Met andere woorden, de adoptant of één van de adoptanten moet gehuwd zijn met de ouder van het aan te nemen kind.

In de eerste plaats is dus bedoeld de adoptie door één van de echtgenoten alleen van het kind van de andere echtgenoot. Uitgesloten is de adoptie door een van de echtgenoten alleen van zijn eigen kind.

Er is geen enkele reden, aldus de memorie van toelichting op het wetsvoorstel van 1956 (blz. 4), om toe te laten dat de echtgenoot ten opzichte van wie de afstamming van het kind vaststaat, het alleen zou kunnen aannemen indien hij niet aan de bij het huidige artikel 344 van het Burgerlijk Wetboek gestelde voorwaarden voldoet.

Zulks is nochtans zeer betwistbaar en meerdere auteurs hadden ook in dit geval een mildering van de ouderdomsvoorwaarde voorgesteld.

Trouwens, wanneer de echtgenoten beiden een natuurlijk kind hebben erkend, kan ieder van hen alléén dit kind adopteren zodra hij 21 jaar oud is en ten minste tien jaar ouder is dan het aan te nemen kind. Het betreft dan immers niet enkel de adoptie van zijn eigen erkend natuurlijk kind,

maar tevens de adoptie van het erkend natuurlijk kind van de andere echtgenoot.

Bedoeld is, in de tweede plaats, de adoptie door de twee echtgenoten tegelijk van het kind van één van hen. Dit geval sluit namelijk het eerste in.

De bedoeling van dit voorschrift is aan het kind eenzelfde rechtstoestand te geven ten opzichte van de beide echtgenoten. De door de andere echtgenoot gedane aanneming zou tot gevolg kunnen hebben, onder meer wanneer het een natuurlijk kind betreft, dat aan dit kind een gunstiger rechtstoestand zou worden toegekend ten opzichte van de echtgenoot van de ouder dan ten opzichte van zijn ouder zelf. Om die reden laat het ontwerp eveneens toe dat dit kind tegelijk door beide echtgenoten wordt aangenomen, in welk geval beiden het voordeel van de lichtere voorwaarden genieten (Wetsvoorstel v. 1956, Memorie van toelichting, blz. 4).

Merken we nochtans op dat de voorwaarden voor de aanneming slechts worden gemilderd indien het de aanneming betreft van een kind van een van de echtgenoten door de andere echtgenoot of door beide echtgenoten tegelijk.

Hieruit volgt dat, wanneer men afzonderlijk — voor of na zijn echtgenoot — zijn eigen erkend natuurlijk kind wenst te adopteren, men ouder moet zijn dan 35 jaar, ten minste 15 jaar ouder moet zijn dan het aan te nemen kind, geen ander erkend natuurlijk kind mag hebben — tenzij ze cumulatief worden geadopteerd — (44), geen wettige of gewettigde afstammelingen mag hebben voor de homologatie van de adoptie. Maar, wanneer men zijn eigen erkend natuurlijk kind wenst te adopteren tegelijk met zijn echtgenote, men slechts 21 jaar oud moet zijn, dat men slechts ten minste 10 jaar ouder moet zijn dan het aan te nemen kind, dat men wel wettige of andere erkende natuurlijke kinderen mag hebben.

Het is, ook voor de inwerkingtreding van de nieuwe wet, meermaals voorgekomen dat het kind van een van de echtgenoten door de andere echtgenoot werd geadopteerd, maar dat de ouder zelf het niet terzelfdertijd kon adopteren omdat hij geen 35 jaar oud was.

Deze toestand kan zich, onder de nieuwe wet ook voordoen, wanneer de echtgenoot, wiens kind door de andere echtgenoot wordt geadopteerd, geen 21 jaar oud is. Volgens de nieuwe wet kan deze andere echtgenoot dit kind nochtans adopteren indien hij ouder is dan 21 jaar en ten minste 10 jaar ouder is dan het aan te nemen kind, zelfs indien hij persoonlijk wettige afstammelingen of erkende natuurlijke kinderen heeft. Vermits dit kind echter niet door beide echtgenoten tegelijk kan worden geadopteerd, zal de ouder zijn eigen kind later slechts kunnen adopteren indien hij 35 jaar oud is en geen wettige afstammelingen of erkend natuurlijk kind heeft, behalve wanneer het de aanneming van dit laatste kind betreft.

De bijvoeging van het woordje «tegelijk» mag dus wel ongelukkig worden geacht, temeer dat het zeer waarschijnlijk niet overeenstemt met de bedoeling van de wetgever er zulke gevolgen aan te hechten. De tekst is nochtans klaar, tenzij de rechtspraak hem anders interpreteert.

b) Essentieel in deze voorwaarde is, dat de afstamming van het aan te nemen kind ten opzichte van een der echtgenoten vaststaat (Wetsontwerp van 1956, Memorie van toelichting, blz. 3).

De faciliteiten welke het ontwerp toestaat voor de aanneming van het kind van een der echtgenoten door de andere echtgenoot of door beide echtgenoten tegelijk, zijn afhankelijk van het bewijs, dat de aan te nemen persoon «het kind van een der echtgenoten» is. Behalve in het bijzonder geval, dat de vader in de akte van erkenning van het kind de naam van de moeder heeft aangewezen, in welk geval een gevestigde rechtspraak artikel 336 van het Burgerlijk Wetboek zo interpreteert, dat de afstamming ten opzichte van de moeder kan worden afgeleid uit een door haar hoe dan ook, zelfs stilzwijgend, gedane bekenenis, kan de natuurlijke afstamming, volgens de economie van het Burgerlijk Wetboek, alleen blijken uit een bij authentieke akte gedane erkenning of uit een vonnis (artikelen 334 en 341a). Bloedschennige of overspelige afstamming, die volgens de wet niet mag worden vastgesteld (art. 335), kan van haar kant niet dan toevallig blijken uit een vonnis, als gevolg van de toepassing van andere wetbepalingen, zoals die welke op de echtscheiding betrekking hebben. Het ontwerp beoogt geen verandering op dit punt. Het gevolg zal zijn, dat de gunstiger aannemingsvoorwaarden welke het invoert, niet kunnen worden ingeroepen wanneer de afstamming van de aan te nemen persoon niet op een der even genoemde wijzen is vastgesteld (Wetsvoorstel v. 1956, Advies van de Raad van State, blz. 14).

Hieruit volgt tevens dat, thans meer dan vroeger, de natuurlijke ouders er belang bij hebben hun kind te erkennen.

Zelfs, daar waar vroeger na adoptie van zijn niet erkend natuurlijk kind een erkenning door zijn ouder-adoptant geen praktisch belang meer had, zal zulks thans wel belang kunnen hebben ten einde adoptie door de andere echtgenoot toe te laten onder de gemildere voorwaarden.

In die voorwaarde schuilt ook een gevaar. Wanneer het kind van een der echtgenoten door de andere echtgenoot of door beide echtgenoten tegelijk is geadopteerd onder het voordeel van de gemildere voorwaarden, en dat de erkenning van dit kind later met gunstig gevolg wordt betwist, zal de adoptie nietig zijn.

c) Door de aangebrachte wijziging beaamt de wetgever ook de rechtspraak, luidens dewelke de wettige kinderen

van een der echtgenoten door zijn ouder, samen met de tweede echtgenoot, kunnen worden geadopteerd (Zie: Verslag aan de Senaat, blz. 10; - Wetsvoorstel v. 1956, Memorie van toelichting, blz. 4).

Het doel van deze rechtspraak was, te vermijden dat de wettige ouder de ouderlijke macht zou verliezen uit oorzaak van de aanneming door zijn echtgenoot (45). Het wetsvoorstel van 1956 bevatte echter een bepaling — die niet overgenomen werd in de wet van 10 Februari 1958, krachtens dewelke dit doel rechtstreeks werd bereikt. Artikel 3 van het wetsvoorstel van 1956 voorzag namelijk de aanvulling van het tweede lid van artikel 348 van het Burgerlijk Wetboek met volgende bepaling: «Dit geldt eveneens wanneer een van de echtgenoten het kind van de andere echtgenoot aangenomen heeft». Door de algemeenheid van deze bewoordingen was ze ten andere eveneens toepasselijk wanneer een van de echtgenoten het erkend natuurlijk kind van de andere echtgenoot zou aangenomen hebben, zodat, ten gevolge de adoptie door de andere echtgenoot, de natuurlijke ouder de rechten van de ouderlijke macht zou kunnen uitoefenen overeenkomstig de regelen die op de wettige vader en de wettige moeder van toepassing zijn.

Aan de andere zijde bevestigt het verslag aan de Senaat (blz. 10) eveneens de rechtspraak luidens dewelke de overspelige kinderen kunnen worden geadopteerd. De bedoeling van deze hervorming is immers de opnemng in het wettig gezin te bespoedigen van kinderen met een onregelmatige staat, die niet vallen onder de nieuwe bepalingen ten gunste van sommige overspelige kinderen (Zie eveneens, Wetsvoorstel v. 1956, Memorie van toelichting, blz. 1 en 2; Advies van de Raad van State, blz. 13).

80. — A. Is deze voorwaarde vervuld, dan vermindert het nieuwe artikel 344 van het Burgerlijk Wetboek, in de eerst plaats, de ouderdomsvoorwaarde van de adoptant(en) en het leeftijdsverschil met het aan te nemen kind.

Eens dat het toegelaten is kinderen aan te nemen ook wanneer men reeds kinderen heeft (zie hierna, littera B), is het niet billijk meer te eisen dat de aannemende persoon de leeftijd van 35 jaar zou hebben bereikt, daar deze vereiste er alleen toe strekt, voor zover zulks mogelijk is, te vermijden dat personen die later nog kinderen zouden kunnen krijgen, een ander kind zouden aannemen (Wetsvoorstel v. 1956, Memorie van toelichting, blz. 4).

Om dezelfde redenen werd ook het leeftijdsverschil vermindert, bijzonder ook met het oog op de adoptie door de beide echtgenoten.

B. Maar artikel 344 van het Burgerlijk Wetboek maakt, in die voorwaarde, de adoptie ook mogelijk, indien er wettige afstammelingen of erkende natuurlijke kinderen bestaan. Dank zij deze tekst kan het kind van een der echtgenoten door de andere echtgenoot of door beide tegelijk aangenomen worden, zelfs indien zij wettige of erkende natuurlijke kinderen hebben. Immers, de nieuwe tekst houdt voor die gevallen van aanneming geen rekening met n° 3° van het eerste lid van het nieuw artikel 344, dat in principe de aanneming verbiedt indien er wettige of erkende natuurlijke kinderen zijn, tenzij het om hun aanneming gaat (Verslag aan de Senaat, blz. 10).

Deze laatste mogelijkheid kan nu verdragende gevolgen hebben, waarbij niet enkel het belang van het te adopteren kind maar ook het belang van wettige kinderen uit een vorig huwelijk of zelfs van natuurlijke kinderen in het gedrang kan komen.

Iemand heeft een erkend natuurlijk kind. Ongehuwd kan hij geen ander dan dit kind adopteren. Maar gehuwd, kan hij alleen of samen met zijn echtgenoot, wel het wettig of erkend natuurlijk kind van deze laatste adopteren, zonder verplicht te zijn ook zijn eigen erkend natuurlijk kind te adopteren.

Man en vrouw hebben elk een erkend natuurlijk kind. Ieder van hen kan alleen het kind van de andere echtgenoot adopteren, zonder verplicht te zijn ook zijn eigen kind te adopteren. Ook samen kunnen de echtgenoten de adoptie beperken tot één van de twee kinderen.

Iemand heeft meerdere erkende natuurlijke kinderen. Alleen kan hij deze slechts cumulatief adopteren. Hij staat dus voor de keuze ofwel geen van allen ofwel allen terzelfdertijd — in een en dezelfde akte te adopteren. Maar, samen met zijn echtgenoot, kan hij de adoptie beperken tot slechts één enkel van zijn erkende natuurlijke kinderen.

Wanneer de echtgenoten beide meerdere natuurlijke kinderen hebben erkend, kunnen ze alleen of samen de adoptie beperken tot slechts één enkel van die kinderen (Zie ook hiervoor, nr 79, B. a.).

Iemand heeft, voor of staande zijn huwelijk, een natuurlijk kind erkend. Zo hij wettige afstammelingen heeft, kan hij alleen dit kind niet adopteren. Samen met zijn echtgenoot kan hij het wel. En ook de andere echtgenoot kan het alleen adopteren.

Een gehuwd man heeft, buiten een wettig kind, een kind van een bijzij. Staande het huwelijk kan hij dit laatste kind

niet adopteren. Maar na de ontbinding van zijn huwelijk zal hij, hertrouwd met de bijzit, dit in feite overspelig kind wel kunnen adopteren, ook al bevindt het zich niet in de voorwaarden om te kunnen worden gewettigd.

De mogelijkheid van adoptie, bij bestaan van wettige of erkende natuurlijke kinderen, kan aan deze laatste dus groot nadeel berokkenen. En, bijzonder bij adoptie van overspelige kinderen, is het te vrezen dat de belangen van de bijzit en van het overspelig kind in de ogen van de adoptant(en) zullen primeren boven de belangen van de wettige kinderen.

Aan de andere kant, door de mogelijkheid te scheppen overspelige kinderen, onder gemildere voorwaarden, praktisch gelijk te stellen met de wettige kinderen — ook al kunnen ze niet worden gewettigd, is het te vrezen dat de wet een aanmoediging stelt tot overspel en echtscheiding, oogmerk dat de wetgever nochtans heeft willen verhinderen (Zie hiervoor, nr. 26).

Om dit nadeel op te vangen, had de wetgever de toestemming kunnen eisen van de kinderen van de aannemende persoon. Het wetsvoorstel van 1956 eiste echter die toestemming niet en ook de wet van 10 februari 1958 vereist ze niet.

Het wetsontwerp van 1956 voorzag, in dit verband, nochtans een wijziging van artikel 355 van het Burgerlijk Wetboek. Ze bevatte de verplichting tot onderhoor of minstens dagvaarding van de kinderen van de aannemende persoon, vertegenwoordigd door een voogd ad hoc wanneer zij minderjarig zijn of door hem bijgestaan indien zij, ook al zijn zij minderjarig, de leeftijd van 16 jaar hebben bereikt. Bovendien werd uitdrukkelijk vooropgesteld dat, bij de homologatie, alle rechtmatige belangen dienden in acht genomen.

Alhoewel deze wijziging door de wet van 10 februari 1958 niet werd overgenomen, toch kan, bij toepassing van het ongewijzigd artikel 355 van het Burgerlijk Wetboek, een zelfde resultaat worden bereikt.

De rechtbank mag zich namelijk alle nuttige inlichtingen verschaffen. Niets belet dus dat zij de kinderen van de adoptant, of, indien ze te jong zijn, verwanten van die kinderen — desnoods afzonderlijk in raadkamer zou horen of minstens hen zou doen onderhoren door de politieoverheden of door de afgevaardigden ter kinderscherming. Aan de andere kant, vermits de aanneming gegrond moet zijn op billijke redenen en de rechtbank op dit punt soeverein oordeelt, belet niets dat bij de beoordeling van de vraag tot homologatie rekening zou worden gehouden met de rechtmatige belangen van de kinderen van de adoptant. Het zal aan de rechtbanken behoren hun verantwoordelijkheid op te nemen, opdat het gewijzigd artikel 344 van het Burgerlijk Wetboek niet tot misbruiken zou leiden.

81. — In verband met de in het nieuw artikel 344 van het Burgerlijk Wetboek opgenomen wijziging, bevatte het wetsvoorstel van 1956 nog twee interessante bepalingen, die echter in de wet van 10 februari 1958 niet werden overgenomen.

A. De eerste betrof de naam van het aangenomen kind, in geval van aneming van het kind van de man door zijn echtgenote alleen en in geval van aanneming van een kind door twee echtgenoten afzonderlijk of tegelijk.

1° In geval van aanneming van het kind van de man door zijn echtgenote, kunnen partijen in de akte van aanneming overeenkomen dat aan de naam van het aangenomen kind geen wijziging wordt gebracht.

2° In geval van aanneming door twee echtgenoten tegelijk, wordt alleen de naam van de man aan de eigen naam van het aangenomen kind toegevoegd of, indien de partijen aldus in de akte van aanneming overeenkomen, in de plaats van die naam gesteld. Indien de man en het aangenomen kind dezelfde familienaam hebben, wordt aan de naam van het aangenomen kind geen wijziging gebracht.

Het is de oplossing die, onder de huidige wetgeving, reeds door Kluyssens wordt vooropgezet.

Indien de man afzonderlijk een kind aanneemt dat reeds is aangenomen door zijn echtgenote, wordt de naam van deze laatste in de naam van het aangenomen kind vervangen door die van de man, tenzij de partijen, ingeval het aangenomen kind zijn familienaam heeft behouden, in de akte van aanneming overeenkomen dat de naam van de man zal in de plaats gesteld worden van de samengestelde naam die het kind ingevolge zijn vroegere aanneming door de echtgenote draagt. Indien het aangenomen kind vóór deze vroegere aanneming dezelfde familienaam had als de man, heeft de daaropvolgende aanneming door deze laatste voor gevolg dat het aangenomen kind die naam gewoonweg zonder enige wijziging terug aanneemt.

Indien de echtgenote afzonderlijk een kind aanneemt dat reeds is aangenomen door haar man, wordt aan de naam van het aangenomen kind geen nieuwe wijziging gebracht.

Alhoewel het spijtig is dat deze bepalingen niet in de wet van 10 februari 1958 werden opgenomen, toch kan men zich afvragen of, onder de huidige wetgeving, in de meeste gevallen niet eenzelfde gevolg dient aangenomen, vertrekkende van het principe dat bij aanneming door twee echtgenoten — ongeacht of de aanneming door beide echtgenoten tegelijk of afzonderlijk geschiedde, de ouderlijke macht uitgeoefend wordt overeenkomstig de regelen die op de wettige vader en de wettige moeder van toepassing zijn (art. 348, tweede lid, B. W.).

B. Artikel 350 van het Burgerlijk Wetboek stelt een verbod van huwelijk — tenzij dispensatie, tussen het aangenomen kind en de kinderen die de aannemende persoon mocht krijgen.

Vermits luidens het gewijzigd artikel 344 van het Burgerlijk Wetboek in sommige gevallen een kind kan worden aangenomen bij reeds bestaan van kinderen van de aan-

nemende persoon, breidde het wetsvoorstel van 1956 het huwelijksverbod logisch uit. Tenzij dispensatie zou huwelijk tussen het aangenomen kind en de kinderen van de aannemende persoon (onverschillig of ze geboren zijn voor of na de aanneming) verboden zijn.

82. — Volgens het oud artikel 344 van het Burgerlijk Wetboek mocht een Belg een vreemdeling aannemen of door een vreemdeling worden aangenomen.

De wet van 10 februari 1958 voegt aan deze tekst toe: *Onverminderd de toepassing van artikel 3 van dit Wetboek.*

Deze wijziging wordt nergens verantwoord. Onbetwistbaar volgt er wel uit dat geen afbreuk wordt gedaan aan de regel van internationaal privaatrecht, vervat in artikel 3 van het Burgerlijk Wetboek. Doch aldus worden niet alle betwistingen omtrent deze regel opgelost (46a).

Samenvattend kan men vaststellen dat er drie stellingen worden vooropgezet.

Volgens een eerste stelling dient, daar de adoptie behoort tot het persoonlijk statuut, de bekwaamheid van de partijen beoordeeld volgens hun nationale wetgeving, op voorwaarde nochtans dat ze niet strijdig is met de Belgische internationale openbare orde (46b).

Volgens een volstrekt tegenovergestelde stelling dient enkel toepassing gedaan van de wetgeving van de geadopteerde. Er wordt zelfs voorgehouden dat, in geval van adoptie door of van een Belg, steeds en alleen de Belgische wetgeving toepasselijk is (47).

Een laatste stelling tenslotte steunt, bij de bepaling van de toe te passen wet, op het criterium van het overwegend belang of van het sociaal nut (48). Hier stelt zich nochtans onmiddellijk het nevenprobleem: te weten welk belang de Belgische wetgever heeft willen voor ogen hebben, dit van de geadopteerde of dit van de adoptant. Nochtans wordt opgemerkt dat dit criterium niet op absolute wijze dient toegepast ten einde aldus te besluiten tot uitsluitende toepassing van één enkele wetgeving op geheel de instelling van de adoptie.

De toe te passen wet zal, aan de hand van dit criterium dienen bepaald ten aanzien van iedere voorwaarde (49).

Merken we nochtans op dat de wet van 11 februari 1953, betreffende de gevolgen van de aanneming inzake nationaliteit (Staatsblad v. 16-17 februari 1953), zich uitsluitend stelt op het principe van de toepassing van de Belgische wetgeving ter zake aanneming van een kind. Inderdaad, volgens artikel één van deze wet kan het door een Belg aangenomen kind voor de Belgische nationaliteit opteren. «In deze... gevallen, aldus de tekst van de wet, moet de rechtbank, waarbij de verklaring van keuze aanhangig is, onderzoeken of de in het buitenland verleden akte van aanneming regelmatig is naar de vorm en voldoet aan de voorwaarden betreffende de inhoud, zoals die werden opgelegd door de Belgische Wetgeving ter zake. De Belgische wetgever stelt zich dus op het standpunt dat de rechtsgeldigheid van de adoptie, in België, bepaald wordt door de nationaliteit van de adoptant, zonder enige beperking (50).

Wells waar beslist de wet van 11 februari 1953 enkel over de rechtsgeldigheid in België van een adoptie van een vreemdeling door een Belg ten aanzien van de uitwerking op de nationaliteit, maar er kan niet worden aangenomen dat een adoptie rechtsgeldig zou worden beschouwd wanneer het gaat over een bepaald gevolg en ongeldig in andere gevallen.

Art. 10 (Overgangsbepalingen).

83. — Artikel 10 van de wet van 10 februari 1958 bevat twee overgangsbepalingen. De eerste betreffende de wettiging van overspelige kinderen wier ouders in het huwelijk zijn getreden voor de inwerkingtreding van de wet of minder dan zes maanden daarna. De tweede betreffende de vordering tot onderhoud van de kinderen die door de inwerkingtreding van de wet zijn geboren.

Volgens het verslag aan de Senaat behoeft dit artikel geen nadere toelichting! Het spreekt vanzelf dat de overspelige kinderen en de ouders die de voordelen van de wet hadden kunnen genieten indien deze vroeger was afgekondigd, mede in aanmerking moeten komen (Verslag aan de Senaat, blz. 10).

Anderzijds bevat de wet nochtans geen overgangsbepalingen voor de toepassing in de tijd van artikel 1 (nieuw artikel 313, tweede lid, B. W.), artikel 2 (nieuw artikel 315), artikel 4 in zover het de wettiging na huwelijk betreft van gewoon natuurlijke kinderen, art. 6 in zover het de erkenning van in overspel verwekte kinderen toelaat, artikel 7 in verband met opvolgende erkenningen voor de inwerkingtreding van de wet, artikel 8 in verband met de vordering tot onderzoek naar het vaderschap of het moederschap van overspelige kinderen die voor de inwerkingtreding van de wet zijn geboren, artikel 9 in verband met de gemildere voorwaarden van adoptie.

84. — De voorwaarden tot toepassing van de eerste overgangsbepaling zijn:

1° Het moet gaan over in overspel verwekte kinderen, die zich bevinden in het geval bedoeld in artikel 3 van de wet van 10 februari 1958, houdende wijziging van artikel 331 van het Burgerlijk Wetboek, d.w.z. in overspel verwekte kinderen die geboren zijn driehonderd dagen na het proces-verbaal waarvan sprake in artikel 239 of na de verklaring bedoeld in artikel 281, en die niet de staat van wettig kind bezitten (Zie hiervoor, nrs. 25 en volgende).

2° Hun ouders moeten in het huwelijk zijn getreden voor de inwerkingtreding van de wet van 10 februari 1958 of minder dan zes maanden daarna.

Vermits de wet van 10 februari 1958 gepubliceerd werd in het Staatsblad van 20 februari 1958, dienvolgens in werking is getreden op 2 maart 1958 (artikel 4, wet van 18 april 1898), moeten de ouders in het huwelijk zijn getreden vóór 3 september 1958.

3° Hun ouders moeten zich binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van de wet van 10 februari 1958 door de rechtbank doen machtigen, zoals bepaald in artikel 331 van het Burgerlijk Wetboek.

De machtiging dient dus aangevraagd vóór 3 maart 1963.

85. — Voor ogen gehouden het doel van de wetgever (zie hierover, nr. 83), schijnt deze overgangsmaatregel overbodig te zijn geweest.

A. Het wetsvoorstel van Mevrouw Ciselet voorzag enkel de mogelijkheid tot wettiging door later huwelijk, doch breidde deze mogelijkheid uit tot sommige overspelige kinderen.

Wilde men de overspelige kinderen van ouders, die voor de inwerkingtreding van de wet waren gehuwd, dus laten genieten van het voordeel van de wet, dan was een overgangsmaatregel noodzakelijk.

Aan de andere zijde was het ook redelijk, alhoewel iedereen geacht wordt de wet te kennen, eenzelfde overgangsmaatregel te voorzien ten voordele van hen die binnen de zes maanden na de inwerkingtreding van de wet, in het huwelijk mochten treden zonder te weten van welke nieuwe mogelijkheid zij konden gebruik maken (Wetsvoorstel van Mevr. Ciselet, blz. 8).

Artikel 3 van het Wetsvoorstel van Ciselet, voorzag dan ook dat de bedoelde overspelige kinderen, *wier vader en moeder een huwelijk hebben gesloten voor de inwerkingtreding van deze wet of minder dan zes maanden nadien, door deze ouders erkend kunnen worden binnen een termijn van vier jaar te rekenen vanaf de inwerkingtreding; deze erkenning brengt de wettiging met zich* (Wetsvoorstel van Mevrouw Ciselet, blz. 10).

B. De wet van 10 februari 1958 voorziet echter ook de mogelijkheid van wettiging na huwelijk.

De door de wet bedoelde in overspel verwekte kinderen zouden dus, zelfs bij gebrek aan overgangsbepaling, na de inwerkingtreding van de wet kunnen worden erkend overeenkomstig artikel 335 en daarna gewettigd overeenkomstig artikel 331bis van het Burgerlijk Wetboek (51). En artikel 335 noch artikel 331bis voorzien een termijn voor erkenning of voor wettiging na huwelijk (Zie hiervoor, nr. 58).

Het is trouwens deze procedureur die zal dienen gevolgd voor de wettiging na huwelijk van gewoon natuurlijke kinderen.

De overgangsbepaling van artikel 10, 1, heeft nu echter dit onbetwistbaar gevolg dat de termijn voor wettiging van de daarin bedoelde kinderen wordt beperkt.

86. — Een eerste lezing van artikel 10, 1, van de wet van 10 februari 1958, zou kunnen doen menen dat het hier enkel een machtiging tot wettiging betreft, zoals voorzien in artikel 331 van het Burgerlijk Wetboek. Zulks is echter niet juist, vermits voormeld artikel 331 een wettiging voorziet door opvolgend huwelijk en dat in dit geval de ouders reeds gehuwd zijn.

Wij zien dan ook niet in op welke wijze de ouders hun in overspel verwekte kinderen, na huwelijk, zouden kunnen wettigen met eenvoudige machtiging.

Het betreft hier dus een wettiging door de rechtbank. Zulks blijkt nog meer uit het feit dat de laatste drie leden van artikel 4 van de wet van 10 februari 1958 — d.w.z. de drie laatste leden van het nieuw artikel 331bis van het Burgerlijk Wetboek, op deze wettiging toepasselijk zijn. Deze drie laatste leden handelen nu over de overschrijving van het vonnis van wettiging in de registers van de burgerlijke stand, de gevolgen van die wettiging vanaf de overschrijving en de meldingen in kant van de geboorteakte van het kind en van de huwelijksakte van de ouders.

Wat echter wel juist is — alhoewel men zich kan afvragen waarom, is dat de wettiging niet dient gevraagd overeenkomstig de procedure voorzien in artikel 331bis van het Burgerlijk Wetboek, maar overeenkomstig de procedure voorzien in artikel 331 van het Burgerlijk Wetboek.

Het vierde lid van dit artikel 331 is dus toepasselijk wat betreft de aanwijzing van de bevoegde rechtbank, de wijze van indiening van het verzoekschrift en de behandeling van de zaak, het recht en de termijnen van beroep. Hieruit volgt ook dat de rechtbank een souverain beoordeelsbevoegdheid heeft om de wettiging al dan niet uit te spreken (Zie hiervoor, nr. 44).

87. — Artikel 10, 1, van de wet van 10 februari 1958 spreekt niet over de noodzakelijkheid van een erkenning. Nochtans, volgens Belgisch recht, onderstelt wettiging steeds erkenning. Artikel 331 voorziet zulks in geval van wettiging door opvolgend huwelijk; artikel 331bis voorziet zulks eveneens in geval van wettiging na huwelijk.

Wijkt artikel 10, 1, van deze regel af? Wij kunnen het moeilijk geloven.

Maar hoe zal die erkenning dan geschieden?

A. Een eerste mogelijkheid is dat de ouders beginnen met het overspelig kind te erkennen, overeenkomstig artikel 335 van het Burgerlijk Wetboek, om het daarna te wettigen op grond van artikel 10, 1, van de wet van 10 februari 1958.

Maar hieruit zou nogmaals de overbodigheid van de overgangsbepaling blijken.

B. Waarschijnlijk werd echter een vereenvoudigde procedure voorzien, waarbij de rechtbank slechts éénmaal moest tussenkomen voor de wettiging van de in overspel verwekte kinderen van personen, die voor de inwerkingtreding van de wet of minder dan zes maanden daarna in het huwelijk zijn getreden.

Artikel 10, 1, voorziet een machtiging zoals bepaald in artikel 331, en we hebben gezegd dat ook voor de wettiging door opvolgend huwelijk van in overspel verwekte kinderen slechts één enkele machtiging dient aangevraagd, namelijk een machtiging tot wettiging, die echter een machtiging tot erkenning bij de voltrikking van het huwelijk insluit (Zie hiervoor, nr. 48).

Maar hoe zal, in geval van wettiging door vonnis de erkenning geschieden?

Wij menen dat de wettigverklaring overeenkomstig artikel 10, 1, ipso facto de erkenning moet insluiten. Het verzoekschrift van de ouders onderstelt noodzakelijk de wil tot erkenning. Eventueel zouden ze akte kunnen vragen van hun erkenning en zou de rechtbank in eenzelfde vonnis de erkenning kunnen akteren en de wettiging uitspreken.

88. — Artikel 10, 2, van de wet van 10 februari 1958 voorziet een overgangsbepaling voor de kinderen die geboren zij voor de inwerkingtreding van deze wet en die bij het oud artikel 342a van het Burgerlijk Wetboek niet toegelaten waren tot het instellen van de vordering van levensonderhoud vermeld in artikel 340b van hetzelfde Wetboek.

Samengebracht met het nieuw artikel 342a betreft het hier dus de in bloedschande geboren kinderen en de in overspel verwekte kinderen die niet kunnen worden erkend. De in overspel verwekte kinderen die wel kunnen worden erkend krachtens het nieuw artikel 335 van het Burgerlijk Wetboek, bezitten immers thans een vordering tot onderzoek naar het vaderschap en naar het moederschap, en kunnen zich, eenmaal gedwongen erkend, op hun natuurlijke afstamming steunen om een onderhoud te vorderen.

Zij mogen de vordering tot levensonderhoud instellen binnen drie jaren na de inwerkingtreding van de wet, voor de tijd die nog overblijft totdat zij de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt.

De vordering dient dus ingesteld voor 3 maart 1961. De wet beperkt dienvolgens de termijn voor het instellen van de vordering (Zie hiervoor, nr. 85).

Anderzijds lost de wet een enigszins betwiste kwestie op, door te bepalen dat zij enkel onderhoud kunnen vorderen voor de tijd die nog overblijft totdat zij de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt (52).

89. — Volgens het tweede lid van artikel 313 van het Burgerlijk Wetboek, zoals het werd toegepast door de rechtspraak, begon, in geval van eis tot echtscheiding wegens bepaalde oorzaak of van eis tot scheiding van tafel en bed, de termijn van driehonderd dagen te lopen vanaf de beslissing in kortgeding waarbij aan de vrouw een afzonderlijke woonplaats was toegestaan, ofwel vanaf het proces-verbaal van niet-verzoening. Volgens het nieuw artikel 313, tweede lid, begint de termijn echter slechts te lopen vanaf het proces-verbaal van niet-verzoening (Zie hiervoor, nr. 4).

Kan de man, bij enkele verklaring, het kind ontkennen dat geboren is driehonderd dagen na het bevelschrift waarbij aan de vrouw een afzonderlijke woonplaats werd toegestaan doch minder dan driehonderd dagen na het proces-verbaal van niet-verzoening?

Indien, bij de inwerkingtreding van de wet van 10 februari 1958, driehonderd dagen waren verlopen sedert de beslissing in kortgeding, kan de man zich nog op het oude artikel 313, tweede lid, beroepen (53). In het andere geval echter, kan alleen nog het proces-verbaal van niet-verzoening in aanmerking worden genomen (53).

90. — Het nieuw artikel 315 van het Burgerlijk Wetboek vestigt nieuwe wettelijke vermoedens van afstamming. De in dit artikel bedoelde kinderen die, na de inwerkingtreding van de wet van 10 februari 1958, worden erkend of gewettigd (eerste lid) of staande het opvolgend huwelijk van hun moeder worden geboren (tweede lid), kunnen er zich dus op beroepen (54).

Wat betreft de kinderen die voor de inwerkingtreding van de wet werden erkend of gewettigd, zou aan die erkenning of wettiging eenzelfde resultaat kunnen worden toegekend op de redenen die door de rechtspraak vroeger reeds werden vooropgezet (Zie hiervoor, nr. 12).

91. — Artikel 331 van het Burgerlijk Wetboek is, ten aanzien van in overspel verwekte kinderen, slechts van toepassing op de wettiging door opvolgend huwelijk, gesloten na de inwerkingtreding van de wet. De wet van 10 februari 1958 valideert niet de wettiging van zulke kinderen, gedaan voor de inwerkingtreding (55).

92. — De overgangsbepaling van artikel 10, 1, van de wet van 10 februari 1958 doet enkel op de in overspel verwekte kinderen, niet op de gewoon natuurlijke kinderen die, voor de inwerkingtreding van die wet, ook konden worden erkend en door opvolgend huwelijk gewettigd.

De gewoon natuurlijke kinderen, wier ouders voor de inwerkingtreding van de wet zijn gehuwd doch alsdan nagelaten hebben ze te wettigen, kunnen worden gewettigd

overeenkomstig de procedure voorzien in artikel 331bis van het Burgerlijk Wetboek (56).

93. — In overspel verwekte kinderen, geboren voor de inwerkingtreding van de wet van 10 februari 1958, kunnen thans worden erkend overeenkomstig artikel 335 van het Burgerlijk Wetboek. Deze wet valideert echter niet de erkenning van in overspel verwekte kinderen, die, in strijd met het oud artikel 335, voor de inwerkingtreding van de wet zou zijn gedaan (57).

94. — Het nieuwe lid van artikel 339 van het Burgerlijk Wetboek verbiedt niet een tweede erkenning, doch bepaalt dat zulke erkenning geen gevolg heeft zolang de eerste niet is vernietigd. Wij menen dat, vanaf de inwerkingtreding van de wet van 10 februari 1958, de tweede erkenningen, die voor de inwerkingtreding van de wet werden gedaan, geen nieuwe gevolgen meer kunnen hebben (58).

De rechtspraak en de rechtsleer waren trouwens reeds vroeger dezelfde richting uitgegaan.

95. — De wet van 10 februari 1958 voorziet geen overgangsbepaling voor het instelling van de vordering tot onderzoek naar het vaderschap en naar het moederschap, die thans aan sommige overspelige kinderen wordt toegekend bij het nieuw artikel 342a van het Burgerlijk Wetboek. Die overspelige kinderen kunnen, vanaf de inwerkingtreding van de wet, die vordering instellen. Ook deze geboren voor de inwerkingtreding van de wet van 10 februari 1958 (59).

96. — Aangenomen dat de adoptant de gestelde ouderdom moet bereiken hebben op het ogenblik van de adoptie-overeenkomst (60), zal de nieuwe bepaling van artikel 344, B. W. slechts van toepassing zijn op de adopties, die na de inwerkingtreding van de wet van 10 februari 1958 plaats hebben (61).

M. VAN BALBERGHE.

- (1) Staatsblad van 20 februari 1958.
- (2) Senaat, Buitengewone zitting 1954, Vergadering van 12 mei 1954, Bescheid nummer 11.
- (3) Zie: J. M. Moreels, in Rechtsk. Weekbl., 1956-1957, 1804.
- (4) Luik, 12 november 1937 (Pas., 1938, II, 107), 22 maart 1945 (Pas., 1945, II, 23) en 29 november 1945 (Pas., 1945, II, 50); — Brussel, 29 maart 1939 (Pas., 1939, II, 117) en 14 juni 1949 (Rechtsk. Weekbl., 1949-1950, 199); — Gent, 9 maart 1951 (Pas., 1952, II, 1), 17 februari 1955 (Rechtsk. Weekbl., 1955-1956, 83) en 19 januari 1957 (Journ. trib., 1957, 445). — De Page, deel I, n° 1090 (Complément, deel I, blz. 456).
- (5) Brussel, 22 april 1942 (Pas., 1942, II, 50). — De Page, deel I, n° 1090 (Complément, deel I, blz. 456).
- (6) De Page, deel I, n° 1092; — Kluyskens, Personen- en familierecht, n° 543; — Planiolet et Ripert, deel II, n° 810.
- (7) Kluyskens, n° 543; — De Page, deel I, n° 1091; — Planiolet et Ripert, deel II, n° 810.
- (8) Kluyskens, n° 546; — De Page, deel I, n° 1069 (Complément, deel I, blz. 452); — Colin et Capitant, deel I, n° 243; — Planiolet et Ripert, deel II, n° 733.
- (9) Staatsblad van 26 maart 1954.
- (10) De Page, deel I, n° 1034 en 1224; — Aubry et Rau, § 546. — Rb. Brussel, 18 juli 1896, Journ. trib., 1896, 1105.
- (11) Cass. fr., 23 nov. 1842 (S., 1843, I, 5); — Orléans, 10 aug. 1843 (S., 1843, 2, 399); — Rb. Brussel, 8 juli 1950 (Journ. trib., 1951, 120); — Rb. Luxemburg, 23 oct. 1946 (Pas., 1947, II, 13); — Huc, deel 3, n° 19; — Aubry et Rau, § 545, 3°; — Laurent, deel 3, n° 389; — Kluyskens, n° 547; — Planiolet et Ripert, deel II, n° 778.
- (12) Gewijzigd door de wet van 30 juni 1956.
- (13) Kluyskens, n° 213; — De Page, deel I, n° 648; — Laurent, deel 3, n° 388.
- (14) Raadpleeg o.m.: Kluyskens, n° 547; — De Page, deel I, n° 1071; — Laurent, deel 3, n° 388; — Planiolet et Ripert, deel II, n° 776; — Beudant, deel III/2, n° 967, nota 1; — Nota onder Cass. fr., 23 nov. 1842 (Pas., Cours de France, 1843, I, 3).
- (15) Art. 314, B.W. — Verbr., 29 november 1906 (Pas., 1907, I, 54); — De Page, deel I, n° 1039 en 1235; — Kluyskens, n° 545; — Laurent, deel 3, n° 385.
- (16) Kluyskens, n° 562; — De Page, deel I, n° 1240; — Laurent, deel 4, n° 165.
- (17) Luidens artikel 2 van de wet van 1 juli 1957 (Staatsblad v. 14 juli 1957) worden kinderen gesproken uit betrekkingen buiten huwelijk die voor de inwerkingtreding van deze wet bestaan hebben tussen schoonbroeder en schoon-zuster, voortaan niet meer beschouwd als in bloedschande verwekt.
- (18) De Page, deel I, n° 1234.
- (19) Raadpleeg: Kluyskens, n° 529; — De Page, deel I, n° 248 en volg., 1051; — Laurent, deel 3, n° 403 en volg.
- (20) De Page, deel I, n° 1104; — Laurent, deel 3, n° 457.
- (21) Indien beide echtgenoten afzonderlijk een eis tot echtscheiding wegens bepaalde oorzaak of een eis tot scheiding van tafel en bed hebben ingesteld en beide eisen afzonderlijk worden beslecht, zal natuurlijk enkel de laatste afwijzing in aanmerking komen, vermits slechts dan de morele onmogelijkheid tot gemeenschap vervalt.
- (22) Laurent, deel 3, n° 250; — Beudant, deel III/2, n° 1019.
- (23) Verg. Kluyskens, n° 517.
- (24) Verg. Planiolet et Ripert, deel II, n° 990; — Beudant, deel III/2, n° 1227.

(25) Verbr., 21 juni 1954 (Rev. crit. jur. belge, 1955, blz. 281).

(26) Verg. Kortrijk, 23 november 1956 (Rechtsk. Weekbl., 1956-1957, 1372).

(27) De Franse wetgeving laat enkel erkenning van overspelige kinderen toe met het oog op hun wettiging. De erkenning kan dan ook slechts geldig worden gedaan op het ogenblik van de huwelijksvoltrekking. — Art. 331, C.c.; — Beudant, deel III/2, n° 1213; — Planiolet et Ripert, deel II, n° 997 en 998.

(28) Roland et Wouters, n° 1032.

(29) De Page, deel I, n° 1233.

(30) Het Italiaanse Burgerlijk Wetboek voorziet de mogelijkheid van wettiging door één van de ouders alleen (art. 284). Het voorziet ook de mogelijkheid van wettiging na overlijden van de ouder. (art. 285).

In Duits recht heeft een onecht kind in zijn verhouding met de moeder de staat van wettig kind (art. 1705, BGB.). De vader, ook al is hij niet gehuwd met de moeder, kan het kind wettigen (art. 1723 en volg., B.G.B.).

De Belgische wetgever heeft de wettiging na huwelijk enkel beschouwd als een herstel van een verzuim van wettiging door opvolgend huwelijk.

(31) Zie De Page, deel I, n° 1236. — Het Italiaanse Burgerlijk Wetboek voorziet uitdrukkelijk de mogelijkheid van wettiging van overleden kinderen, ten voordele van hun wettige of erkende natuurlijke kinderen (art. 282).

(32) Ook de Franse Wet schijnt bij wettiging na huwelijk aan de rechtbank een souverain recht van beoordeling te geven (Beudant, deel III/2, n° 1219), alhoewel voor de wettiging door opvolgend huwelijk de rechter niet dient tussen te komen.

(33) De Page, deel I, n° 1244.

(34) Kluyskens, n° 557; — De Page, deel I, n° 1104, 1226, 1228 en 1230; — Laurent, deel 3, n° 457.

(35) Erkenning van overspelige kinderen is, volgens het Italiaans Burgerlijk Wetboek (art. 252) enkel mogelijk door de ouder die, ten tijde van de verwekking, niet gehuwd was, of door de ouder die, ten tijde van de verwekking, wel gehuwd was, na ontbinding van het huwelijk door overlijden van de andere echtgenoot.

(36) Kluyskens, n° 570; — De Page, deel I, n° 1131; — Laurent, deel 4, n° 42.

(37) Kluyskens, n° 568; — Laurent, deel 4, n° 26; — Beudant, deel III/2, n° 1075.

(38) Laurent, deel 4, n° 20 en 27; — Beudant, deel III/2, n° 1050.

(39) Kluyskens, n° 575; — De Page, deel I, n° 1133 en 1150.

(40) Kluyskens, n° 575.

(41) Art. 341c, B.W. — Galopin, La filiation illégitime et la vraisemblance de paternité naturelle, n° 35 en 57; — Marcotty, Loi sur la recherche de la paternité et de la maternité de l'enfant naturel, Rev. dr. belge, deel VII (1921-1925), blz. 219 en volg., n° 15; — De Page, deel I, n° 1175; — Kluyskens, n° 585; — Laurent, deel 4, n° 121; — Leclercq, Loi du 6 avril 1908, n° 27; — Nouvelles, Droit civil, deel II: Ch. Collard-de Sloovere, De la paternité et de la filiation, n° 233.

(42) Verbr., 24 maart 1938 (Pas., 1938, I, 106, en Belg. Jud., 1938, 264).

(43) Raadpleeg: Advies adv.-gen. Gesché, voor Verbr., 24 maart 1938, voormeld; — Piron, nota in Belg. Jud., 1938, 439; — De Page, deel I, n° 1115, E, 1201bis, 1220 en 1226; — Ullrich, L'action alimentaire des enfants naturels, n° 79, 193-195; — Leclercq, Loi du 6 avril 1908, n° 52; — Graulich, nota in Rev. crit. jur. belge, 1953, blz. 204; — Renard, in Rev. crit. jur. belge, 1950, blz. 249; — Rép. prat. dr. belge, Tw. Paternité et filiation, n° 182; — Luik, 28 januari 1942 (Pas., 1942, II, 51); — Verviers, 24 mei 1943 (Pas., 1943, III, 88); — Luik, 26 okt. 1933 (Pas., 1934, II, 191); — Nijvel, 23 juli 1912 (Pas., 1912, III, 275); — Brussel, 7 oktober 1935 (pas., 1936, II, 74); — Dendermonde, 29 september 1949 (Pas., 1952, III, 100); — Brussel, 27 mei 1955 (Journ. trib., 1956, 457, en Rev. gén. ass. et resp., n° 5770 en 5792); — Corr. Bergen, 7 dec. 1954 (Journ. trib., 1955, 62, en Rev. gén. ass. et resp., n° 2078); — Antwerpen, 25 april 1935 (Rev. gén. ass. et resp., n° 2045).

(44) Zie: Auvray, L'adoption, n° 18; — De Page, deel I, n° 1252 en 1253 (Complément, blz. 482 en 483); — Wetsvoorstel v. 1956, Memorie van toelichting, blz. 3.

(45) Rb. Brussel, 26 mei 1951 (Journ. trib., 1951, 669); — Rb. Mechelen, 28 jan. 1952 (Rechtsk. Weekbl., 1952, 1142).

(46a) Artikel 22 van de Duitse wet van 18 augustus 1896 bevat op dit punt een duidelijke regel van internationaal privaatrecht. Volgens dit artikel wordt de aanneming door de Duitse wetgeving beheerst, wanneer de adoptant op het ogenblik van de adoptie de Duitse nationaliteit bezit. Wanneer de adoptant van vreemde nationaliteit is terwijl de geadopteerde de Duitse nationaliteit bezit, blijft de adoptie zonder uitwerking, indien de door de Duitse wetgeving vereiste toestemmingen van het kind of van een derde, met wie het kind in een familierechtelijke verhouding staat, niet gegeven is.

(46b) Auvray, L'adoption et la tutelle officielle, n° 110; — Laurent, Droit civil international, deel VI, n° 32 en 36; — Weiss, Traité théorique et pratique de droit international privé, deel IV, blz. 118; — De Page, deel I, n° 1251 en 1252 (Complément, deel I, blz. 481-483); — A. De Lapradelle et J.-P. Niboyet, Répertoire de droit international, deel I, Tw. Adoption, n° 3, 4 en 7; — Ch. Collard - De Sloovere

(Novelles, Droit civil, deel II, Tw. Adoption), n^{rs} 150 en volg.; — M. Planiol et G. Ripert, Traité, deel II, n° 1055; — E. Spanoghe, Examen de jurisprudence (1939-1948), Droit international privé, Rev. crit. jur. belge, 1953, n° 28; — X. Carton de Wiart, Le régime de l'adoption, Journ. trib., 1950, 153 en volg., n° 6. — Sommige auteurs opteren zelfs voor een volstrekte cumulatie (Planiol et Ripert, n° 1056; — Auvray, n° 110, blz. 159; — De Lapradelle et Niboyet, n^{rs} 4 en 6).

(47) Trib. d'Avesnes, 24 juni 1943 (S., 44, 2, 23); — Trib. de la Seine, 10 februari 1948 (S., 48, 2, 137, en Rev. prat. not., 1949, 347). — Zie ook Brussel, 17 januari 1949 (Journ. trib., 1949, 122, en Bull. Avoués, 1951, n° 1, blz. 20).

De Franse rechtsleer en ook rechtspraak is blijkbaar zeer door politieke overwegingen beïnvloed bij toepassing van regelen van internationaal privaatrecht. Aldus neigt ze naar de toepassing van de Franse wetgeving, telkens een der beide partijen de Franse nationaliteit bezit (Zie de nota van J.-P. Niboyet, onder het voormeld vonnis van het Trib. de la Seine). Het Franse cassatiehof heeft in dergelijke zaken zelfs toepassing gemaakt van de wet van de woonplaats (Franse wetgeving terzake. Arrest van 17 april 1953; S., 1953, I, 181). Raadpleeg de besluiten van dhr procureur-generaal Hoyoit de Termicourt voor Verbr., 16 februari 1955 (Journ. trib., 1955, 249).

Raymond Jacobs (Kinderaanneming en internationaal privaatrecht, Rechtsk. Weekbl., 1949-1950, 705-710) rangschikt de adoptie onder de burgerlijke rechten waarop de vreemdelingen in principe geen aanspraak kunnen maken. Daar de wetgever Belgen en vreemdelingen op het gebied van de adoptie echter door een uitdrukkelijke wettelijke gelijkgeschiktheid heeft, behoort ze niet langer meer tot de burgerlijke rechten stricto sensu in de privaatrechtelijke betekenis van het woord. Hij is dan ook de mening toegedaan dat, in België, de adoptie door of van een vreemdeling mogelijk is, ook al kent zijn nationale wet deze niet. Hij steunt daarbij op de formele en duidelijke tekst van artikel 344, al. 2, B.W., op het doel van de wetgever en op de overweging dat de adoptie niet uitsluitend onder het persoonlijk statuut dient gerangschikt. De tekst van artikel 344, al. 2 (oude lezing), is formeel en duidelijk. Bovendien is deze bepaling gebiedend, vermits ze behoort tot het domein van het familierecht. Waar de wet duidelijk en formeel is, dient geen onderscheid te worden gemaakt of voorwaarden gesteld die uit de tekst niet volgen. Het doel van de wetgever is ook geweest de adoptie te vergemakkelijken, zonder beperking van nationaliteitsoverwegingen. Tenslotte, indien de adoptie behoort tot het persoonlijke statuut en betrekking heeft op de staat en de bekwaamheid van de persoon, behoort ze niet uitsluitend tot het persoonlijk statuut. Ze is met een gemengd karakter bekleed, vermits ze door haar belangrijkste gevolgen betrekking heeft op het vermogens- en erfenissenrecht.

Ook P. Lerebours-Pigeonnière (Précis de droit intern. privé, blz. 415-416) opteert voor de uitsluitende toepassing van het Frans recht, indien de adoptant of de geadopteerde Fransman is. De Franse wet van 19 juni 1923 voorziet, zoals de Belgische, dat een Fransman kan adopteren of geadopteerd kan worden door een vreemdeling.

(48) Poulet, Manuel de dr. intern. privé belge, n^{rs} 247-249; — Leopold De Vos, Le problème des conflits de lois, deel I, n^{rs} 28-29; — W. Van Hille, Supplément au Manuel de Poulet, n° 36bis; — Jean Canivet, Du critère de l'intérêt social, Essai de droit international privé belge, Journ. trib., 1956, 101-104, n^{rs} 9 en volg.; — Jean Canivet, De l'application en Belgique de la loi étrangère en matière d'adoption, Journ. trib., 1953, 33-38; — P. Graulich, Chronique de jurisprudence, Droit international privé, Journ. trib., 1956, 226, n° 15; — Verbr., 20 maart 1941, Pas., 1941, I, 86; — Charleroi, 30 april 1954, Journ. trib., 1954, 629; — Burg. rb. Brussel, 21 november 1952, Journ. trib., 1952, 366, met instemmende nota van X. Carton de Wiart, en Pas., 1952, III, 119; — Charleroi, 6 mei 1954, Journ. trib., 1954, 519; — Charleroi, 12 februari 1955, Journ. trib., 1956, 106; — Charleroi, 13 maart 1955, Journ. trib., 1956, 106; — Bergen, 12 december 1955, Journ. trib., 1956, 105.

Daar het arrest van het Hof van beroep te Brussel van 17 januari 1949 (Journ. trib., 1949, 122, en Bull. Avoués, 1951, n° 1, blz. 20) niet is gemotiveerd, kan niet worden uitgemaakt of het steunt op de theorie van het overwegend belang of op de voorgaande stelling.

(49) Jean Canivet, Journ. trib., 1953, 33-38.

(50) Slechts op dit punt heeft de wet van 11 februari 1953 aanleiding gegeven tot bespreking. In de Senaat zegde de heer Kluyskens namelijk (Gewone zitting 1951-1952, Parl. Hand., Vergadering van 15 juli 1952): «... Je me suis demandé alors ce qu'il faudrait entendre exactement par ces « conditions de fond imposées par la législation belge en la matière ». S'agit-il de la loi étrangère? De questions de capacité, de formalités? Qu'est-ce que ces questions de fond que le tribunal belge, qui devra admettre ou rejeter l'option, devra examiner?... ». Alhoewel de Minister van Justitie (Vergadering van 17 juli 1952) niet uitdrukkelijk de vraag beantwoordde of ook de vreemde wet diende geraadpleegd, nochtans blijkt ondubbelzinnig uit zijn antwoord dat enkel de door de Belgische wet van 22 maart 1940 gestelde grondvoorwaarden (waarvan hij er enkele opnoemde) dienden onderzocht. De heer Rolin stemde dan ook in met deze interpretatie. In het verslag aan de Kamer der Volksvertegenwoordigers (Gewone zitting 1952-1953, Bescheid n° 123) gaf de heer J. Oblin eveneens een opsomming van de voorwaarden, die door de rechtbank dienden onderzocht.

(51) P. Roubier, Les conflits de lois dans le temps, deel I, bladz. 396, 400, 550 en volg., 558 en volg., deel II, blz. 345 en 353; — De Page, deel I, n^{rs} 231ter en 232 (Complément, deel I, blz. 490).

(52) Zie, De Page, deel I, nr 1212, 4°; — Ulrix, L'action alimentaire des enfants naturels, nr 9.

(53) P. Roubier, Les conflits de lois dans le temps, deel II, blz. 228 en volg., 244.

(54) Raadpleeg: Roubier P., deel I, blz. 456, en deel II, blz. 339 en volg.

(55) Raadpleeg: P. Roubier, deel II, blz. 353.

(56) Raadpleeg: P. Roubier, deel II, blz. 353.

(57) Raadpleeg: P. Roubier, deel I, blz. 461, en deel II, blz. 345 en 353.

(58) Raadpleeg: P. Roubier, deel I, blz. 400 en volg.

(59) Raadpleeg: P. Roubier, deel I, blz. 396 en 459; deel II, blz. 348 en volg. — De Page, deel I, nr. 232 (Complément, deel I, blz. 199).

(60) Auvray, L'adoption, nr. 5, blz. 39. — Verg. De Page, deel I, nr. 1261, B (Complément, deel I, blz. 489).

(61) P. Roubier, deel II, blz. 354.

Wetstekst

10 FEBRUARI 1958. — WET tot wijziging van sommige bepalingen van het Burgerlijk Wetboek (Boek I, Titels VII en VII), betreffende het vaderschap, de afstamming en de aanneming van kinderen (Staatsblad van 20 februari 1958).

Artikel 1. Het tweede lid van artikel 313 van het Burgerlijk Wetboek wordt vervangen als volgt:

« In geval van een vonnis of zelfs van een eis tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed, kan de man het kind ontkennen dat geboren is driehonderd dagen na het proces-verbaal waarvan sprake in artikel 239 of na de verklaring bedoeld in artikel 281, en minder dan honderdachtig dagen na definitieve afwijzing van de eis of na de verzoening. De rechtsvordering tot ontkennen is niet ontvankelijk, indien is komen vast te staan dat de echtgenoten feitelijk herenigd zijn geweest of dat zij hebben samengewoond. »

Artikel 2. De volgende bepalingen vormen artikel 315 van het Burgerlijk Wetboek:

« Het kind geboren uit een vrouw wier huwelijk sinds meer dan honderdachtig dagen en minder dan driehonderd dagen ontbonden is, wordt geacht uit dat huwelijk te zijn gesproken, behalve wanneer ten aanzien van dit kind een verklaring van erkenning van vaderschap of een wettiging plaats heeft.

» Het kind gesproken uit een vrouw wier vroeger huwelijk sinds minder dan driehonderd dagen is ontbonden en geboren na de voltrekking van het opvolgend huwelijk van zijn moeder, wordt uitsluitend gehouden voor het wettig kind van de nieuwe echtgenoten, behoudens ontkennen of betwisting. »

Artikel 3. Artikel 331 van het Burgerlijk Wetboek wordt vervangen als volgt:

« Buiten huwelijk geboren kinderen worden gewettigd door het opvolgend huwelijk van hun ouders, wanneer deze hen wettelijk hebben erkend vóór hun huwelijk of hen erkennen in de akte van huwelijksvoltrekking.

» De wettiging kan niet geschieden ten voordele van in bloedschande verwekte kinderen; ten voordele van in overspel verwekte kinderen kan zij niet geschieden dan met machtiging van de rechtbank en slechts wanneer het vorige huwelijk het voorwerp is geweest van een rechtspleging tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed en het kind geboren is driehonderd dagen na het proces-verbaal bedoeld in artikel 239 of na de verklaring bedoeld in artikel 281.

» De wettiging wordt niet toegestaan, indien zij in strijd is met een vroeger bezit van staat van wettig kind.

» De rechtbank van de woonplaats van een van de aanstaande echtgenoten is bevoegd om een dergelijke machtiging te verlenen. Zij doet uitspraak op het gezamenlijk door hen ingediende verzoekschrift, na alle nuttige inlichtingen te hebben ingewonnen en de vorige echtgenoot van de ouder die overspel gepleegd heeft, gehoord of althans opgeroepen te hebben. De zaak wordt behandeld in raadkamer en het openbaar ministerie wordt gehoord. Hoger beroep kan niet worden ingesteld dan door het openbaar ministerie, binnen vijftien dagen, of door de verzoekers gezamenlijk, binnen twee maanden na de uitspraak van het vonnis. Vóór het Hof van Beroep wordt de zaak eveneens in raadkamer behandeld.

» In afwijking van de artikelen 312 en 314 wordt het aldus gewettigde kind uitsluitend gehouden voor het wettige kind van de nieuwe echtgenoten, behoudens betwisting van staat.

» Elke wettiging wordt vermeld op de kant van de geboortakte van het gewettigde kind. »

Artikel 4. In het Burgerlijk Wetboek wordt een artikel 331bis ingevoegd, luidende:

«Wanneer de vader en de moeder of een van hen na de voltrekking van hun huwelijk een kind hebben erkend dat zich bevindt in een van de gevallen bedoeld in artikel 331, spreekt de rechtbank van eerste aanleg, beslissende op verzoekschrift, de wettiging van het kind uit, na te hebben nagegaan of aan de overige door de wet gestelde vereisten voldaan was op het ogenblik van de voltrekking van het huwelijk. De zaak wordt in raadkamer behandeld en het openbaar ministerie wordt gehoord.

» Hoger beroep kan door het openbaar ministerie of door de verzoekers worden ingesteld binnen twee maanden na de uitspraak van het vonnis. Vóór het Hof van beroep wordt de zaak eveneens in raadkamer behandeld.

» Wanneer een wettiging is uitgesproken krachtens dit artikel, wordt het beslissend gedeelte van de onherroepelijk geworden uitspraak op aanvraag van de verzoekers overgeschreven in de registers van de burgerlijke stand, hetzij van de plaats waar het huwelijk is voltrokken, hetzij van de plaats waar het kind geboren is of zijn woonplaats heeft. Indien geen van deze plaatsen binnen het Rijk is gelegen, heeft de overschrijving plaats in het eerste distrikt van Brussel.

» De wettiging heeft haar gevolgen van de dag van die overschrijving.

» Van de wettiging wordt melding gemaakt op de kant van de geboortekarte van het kind en van de huwelijksakte van de ouders.»

Artikel 5. Artikel 333 van het Burgerlijk Wetboek wordt vervangen als volgt:

«De gewettigde kinderen hebben dezelfde rechten en verplichtingen als de uit het huwelijk gesproten kinderen.»

Artikel 6. Artikel 335 van het Burgerlijk Wetboek wordt vervangen als volgt:

«Deze erkenning kan niet geschieden ten voordele van in bloedschande verwekte kinderen. Ten voordele van in overspel verwekte kinderen kan zij niet geschieden dan in gevallen en op de wijze bepaald in artikel 331. Deze kinderen hebben de staat van gewone natuurlijke kinderen.»

Artikel 7. Artikel 339 van het Burgerlijk Wetboek wordt aangevuld als volgt:

«Wanneer een kind erkend is door meer dan één persoon van hetzelfde geslacht, heeft alleen de eerste erkenning gevolg zolang zij niet is vernietigd.»

Artikel 8. Artikel 342a van het Burgerlijk Wetboek wordt vervangen als volgt:

«In de gevallen waarin, volgens artikel 335, erkenning niet kan plaatshebben, wordt het kind nooit toegelaten tot een onderzoek naar het vaderschap of naar het moederschap, doch alleen tot de vordering van levensonderhoud vermeld in artikel 340b.»

Artikel 9. Artikel 344 van het Burgerlijk Wetboek wordt vervangen als volgt:

«Om te mogen aannemen is vereist dat men:

» 1° Ouder is dan 35 jaar;

» 2° Ten minste vijftien jaar ouder is dan de aan te nemen persoon;

» 3° Geen wettige afstammeling heeft en ook geen erkend natuurlijk kind, behalve in dit laatste geval wanneer het de aanneming van dit kind betreft.

» De geboorte van een kind van de aannemende, na homologatie van de aanneming, blijft zonder invloed op die aanneming.

» Voor de aanneming van een kind van een van de echtgenoten door de andere echtgenoot of door beide echtgenoten tegelijk, is het voldoende dat de aannemende personen:

» 1° Ouder zijn dan 21 jaar;

» 2° Ten minste tien jaar ouder zijn dan de aan te nemen persoon.

» Onverminderd de toepassing van artikel 3 van dit Wetboek kan een vreemdeling in België een kind aannemen of als kind aangenomen worden.»

Overgangsbepaling.

Artikel 10. 1. In overspel verwekte kinderen die zich bevinden in het geval bedoeld in artikel 3 hierboven en wier ouders in het huwelijk zijn getreden voor de inwerkingtreding van deze wet of minder dan zes maanden daarna, kunnen worden gewettigd, indien hun ouders zich binnen vijf jaren na de inwerkingtreding van deze wet daartoe door de rechtbank doen machtigen zoals bepaald is in dit artikel.

De kinderen die geboren zijn voor de inwerkingtreding van deze wet en die bij artikel 342a van het Burgerlijk Wetboek niet toegelaten waren tot het instellen van de vordering van levensonderhoud, vermeld in artikel 340b van hetzelfde Wetboek, mogen die vordering instellen binnen drie jaren na de inwerkingtreding van deze wet, voor de tijd die nog overblijft totdat zij de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt.

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

2e Kamer. — 9 december 1957.

Voorzitter-verslaggever: M. Vandermersch.

Advocaat-generaal: M. Depelchin.

Rechtspleging. — Als griffier optredend persoon. — Onduidelijke vermelding in het proces-verbaal van de terechtzitting van de afgelegde eed.

Vermelding in het proces-verbaal der terechtzitting, dat als griffier is opgetreden «X, Belg, meer dan 21 jaar, aangesteld als dienstdoend griffier ter vervanging van de hoofdgriffier en de griffiers wettig belet, die de eed door de wet voorgeschreven, heeft afgelegd.»

Deze vermelding laat niet toe na te gaan, of de afgelegde eed die is, welke aan de openbare ambtenaren wordt opgelegd.

De samenstelling van de rechtscollages is van openbare orde.

Berthels t./ Van Marcke.

Gelet op het bestreden arrest op 10 mei 1957 gewezen door het Hof van Beroep te Brussel;

Overwegende dat aanlegger voorziening heeft ingesteld als beklaagde tegen het Openbaar Ministerie en als burgerlijke partij tegen verweerder Van Marcke;

Over het derde middel: schending van de artikelen 158 en 207 van de wet van 18 juni 1869 over de rechterlijke inrichting en 97 der Grondwet,

doordat, volgens het proces-verbaal van de zitting van het Hof van Beroep dd. 12 april 1957 waarop de zaak onderzocht werd, de heer Van Dormael, «Belg, meer dan 21 jaar oud, aangesteld als dienstdoende griffier, in vervanging van de hoofdgriffier en griffiers wettig belet, die de eed door de wet voorgeschreven heeft afgelegd» op deze terechtzitting zetelde,

dan wanneer deze meldingen niet toelaten te weten of de heer Van Dormael de eed door de wet voorgeschreven voor de openbare ambtenaars afgelegd heeft, zodat het arrest bij gebrek aan voldoende vaststelling der regelmatige samenstelling van het Hof van Beroep, nietig is:

Overwegende dat noch het bestreden arrest noch het proces-verbaal van de zitting waarop het geveld werd, meldingen bevatten omtrent het assumeren van Van Dormael als griffier op de terechtzitting van 12 april 1957, en dat volgens de meldingen van het proces-verbaal dezer terechtzitting waarop de zaak onderzocht werd, als griffier is opgetreden «Van Dormael, Belg, meer dan 21 jaar oud, aangesteld als dienstdoende griffier ter vervanging van de hoofdgriffier en griffiers wettig belet, die de eed door de wet voorgeschreven heeft afgelegd»;

Overwegende dat deze meldingen niet toelaten na te gaan of de afgelegde eed degene is die aan de openbare ambtenaren wordt opgelegd;

Overwegende dat de samenstelling van de rechtscolleges van openbare orde is;

Overwegende dat de in het middel aangehaalde wetsbepalingen bijgevolg geschonden werden;

Overwegende dat, door zich te onthouden voorziening in te stellen tegen de over de burgerlijke vordering van verweerder gewezen beslissing welke niet definitief is naar de zin van artikel 416 van het Wetboek van Strafvordering, aanlegger in deze beslissing niet heeft berust; dat de verbreking van de over de publieke vordering gewezen beslissing dienvolgens de vernietiging medebrengt van de over de burgerlijke vordering gewezen beslissing welke het gevolg ervan is;

Om die redenen :

Verbreekt het bestreden arrest, behalve in zover het uitspraak doet over de publieke vordering tegen verweerder Van Marcke R. ingesteld;

Beveelt dat melding van onderhavig arrest zal gemaakt worden op de kant van de gedeeltelijk vernietigde beslissing;

Verwijst de zaak, aldus beperkt, naar het Hof van Beroep te Gent;

Legt de helft van de kosten ten laste van de Staat, veroordeelt verweerder Van Marcke R. tot de andere helft.

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer. — 15 februari 1957.

Voorzitter : M. de Clippele.

Raadsheer-Verslaggever : M. Belpaire.

Advocaat-general : M. Hayoit de Termicourt.

Advocaat : Mr. Van Leynseele.

Testament. — Nietigverklaring wegens krankzinnigheid van de erflater. — Tijdstip van die krankzinnigheid. Bewijs door vermoedens.

Voor de nietigverklaring van een testament wegens krankzinnigheid van de erflater moet de krankzinnigheid bestaan bij het maken van het testament; het bewijs daarvan mag worden geleverd door alle middelen rechtens, onder meer door vermoedens.

De rechter kan dergelijk vermoeden doen steunen op een gewone staat van zinsverbijstering bij de erflater op een vroeger tijdstip en een later tijdstip dan de dag van het testament, mits beide tijdstippen dicht bij die dag gelegen zijn of op de blijvende zinsverbijstering van de erflater.

Vander Poele J.T. en cs. t/ Vander Poele F. en cs.

Gelet op het bestreden arrest, op 28 december 1955 door het Hof van Beroep te Brussel gewezen;

Over het tweede middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 901 van het Burgerlijk Wetboek, en 97 van de Grondwet,

doordat het bestreden arrest, om de testamenten verleden door notaris Van der Avoort op 28 juni 1946, 27 november 1947 en 19 augustus 1948 nietig te verklaren, zich ertoe bepaalt vast te stellen dat het volstaat dat de tekens van zinsverbijstering hebben bestaan vóór en na het opstellen der aangevochten akten en op een dichtbijgelegen tijdstip van de datum dier akten,

dan wanneer de geestesverbijstering, om tot het nietig verklaren van een testament aanleiding te geven, op het ogenblik zelf van de laatste wilsuiting dient te bestaan, en dat alleen uit een bestendige toestand van geestesverbijstering, die door het arrest niet wordt vastgesteld, had afgeleid kunnen worden dat de geestesverbijstering ook bestond op het ogenblik dat de aangevochten akten gesteld werden :

Overwegende dat, om de drie testamenten, door Vander Poele Maria op 28 juni 1946, 27 november 1947 en 19 augustus 1948 gemaakt, nietig te verklaren bij toepassing van artikel 901 van het Burgerlijk Wetboek, het bestreden arrest hierop steunt dat « het in rechte volstaat dat het bewijs wordt geleverd dat tekens van zinsverbijstering (bij de erflater) bestaan hebben vóór en na het opstellen van de aangevochten akten, en op een dichtbijgelegen tijdstip van de datum der akten »;

Dat voorts uit de feitelijke vaststellingen van het arrest blijkt dat de erflater sedert het einde van het jaar 1946 zeker in een blijvende staat van zinsverbijstering verkeerde en dat, wat de vroegere periode van hetzelfde jaar betreft, zij ofwel in dezelfde staat verkeerde, ofwel althans « onregelmatig kentekens van zinsverbijstering vertoonde »;

Overwegende dat, opdat een testament nietig kan worden verklaard wegens krankzinnigheid van de erflater, deze onbekwaamheid bij het maken van het testament moet bestaan; dat het bewijs van dit element trouwens door alle rechtsmiddelen en onder meer door vermoedens mag bijgebracht worden;

Overwegende ongetwijfeld dat de rechter, zonder welke ook der in het middel aangeduide wetsbepalingen te schenden, dergelijk vermoeden kan steunen op een gewone staat van zinsverbijstering bij de erflater op een vroeger tijdstip en een later tijdstip dan de dag van het testament, beide tijdstippen dicht bij die dag gelegen zijnde, of op de blijvende staat van zinsverbijstering van de erflater;

Dat mitsdien het middel, in zover het de testamenten van 27 november 1947 en 19 augustus 1948 bedoelt, niet gegrond is;

Dat het daarentegen behoort te worden ingewilligd in zover het het testament van 28 juni 1946 bedoelt, naardien de rechter over de grond niet vastgesteld heeft dat de erflater op dat tijdstip van het jaar 1946 in een blijvende of gewone staat van zinsverbijstering verkeerde;

En overwegende dat het eerste middel, hetwelk enkel op het testament van 28 juni 1946 betrekking heeft, elk belang verliest om reden van de hierna uit te spreken verbreking;

Om die redenen :

Verbreekt het bestreden arrest, in zover het voor recht zegt dat het testament van 28 juni 1946 van gener waarde is en het testament van 19 oktober 1943 zal uitgevoerd worden, het de afgifte van de in dit laatste testament begrepen goederen beveelt en het over de kosten uitspraak doet;

Verwerpt de voorziening van het overige;

Beveelt dat melding van onderhavig arrest zal worden gemaakt op de kant van de gedeeltelijk vernietigde beslissing;

Veroordeelt eerste verweerder tot de helft van de kosten en aanleggers tot de andere helft;

Verwijst de aldus beperkte zaak naar het Hof van Beroep te Gent.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

15e Kamer. — 1 februari 1958.

Voorzitter : M. Schilling.

Raadsheren : M.M. de Foy en Vander Haegen.

Advocaten : Mrs. Vergels en Chapel.

Strafvordering. — Verzet in correctionele zaak. — Te laat aangetekend. — Desondanks ontvankelijk wegens overmacht bij de verdachte.

Een door een in de gevangenis opgesloten verdachte na het verstrijken van de wettelijke termijn aangetekend verzet is ontvankelijk, wanneer deze laat-tijdigheid te wijten is aan een vergissing van de deurwaarder, aan wie de nodige onderrichtingen tijdig zijn gegeven en de vereiste stukken tijdig zijn overgemaakt door bemiddeling van de directie van de gevangenis.

In zulk geval kan immers van de verdachte niet worden verwacht, dat hij zelf navraag doet of zijn onderrichtingen stipt door de deurwaarder zijn na-gekomen.

De verdachte kan zich dan op overmacht be-roepen.

Werkers t./ O.M. en Delabatista.

Overwegende dat de beroepen tijdig en in de ver-eiste vormen ingesteld werden;

Overwegende dat betichte bij verstek door de cor-rectionele rechtbank van Brussel de 13e juli 1955 tot een jaar gevangenisstraf en een geldboete van 100 fr. wegens oplichting werd veroordeeld;

Dat het vonnis waartegen verzet en de betekening ervan op 10 augustus 1957 in de gevangenis te Ieper ter kennis van betichte gebracht werd;

Dat betichte alsdan naar de gevangenis te Brussel overgebracht werd; dat hij te Brussel onmiddellijk de nodige voetstappen deed om verzet te laten aan-tekenen; dat hij immers het geld aanbood en aan de directeur van de gevangenis vroeg zijn verzet aan een deurwaarder over te maken;

Overwegende dat blijkens de stukken van de direc-teur uitgaande, blijkt dat de deurwaarder de 14e augustus per telefoon verwittigd werd en dat de stukken per aangetekende brief hem overgemaakt werden de 16 augustus;

Overwegende dat de nodige onderrichtingen aldus tijdig aan de deurwaarder gegeven werden doch dat blijkens de uitleg door de deurwaarder gegeven, deze laatste gelast werd met het betekenen van een verzet niet alleen tegen het vonnis dat op 10 augustus 1957 ter kennis van betichte gebracht werd doch ook ter-zelfdertijd van het betekenen van een tweede verzet tegen en ander vonnis dat slechts op de 14 augustus ter kennis van betichte gebracht werd;

Overwegende dat de deurwaarder uitlegt dat hij in de mening verkeerde dat beide vonnissen de 14e ter kennis van betichte werden gebracht weshalve hij het verzet slechts bij exploit van de 22e augustus 1957 deed;

Overwegende dat het verzet mitsdien niet binnen de door de wet voorgeschreven termijnen gedaan werd;

Overwegende dat betichte opwerpt dat deze laat-tijdigheid te wijten is aan een geval van overmacht in zijn hoofde;

Overwegende hieromtrent dat uit het bovenstaande blijkt dat betichte al gedaan heeft wat van hem kon verwacht worden;

Dat in acht dient genomen te worden dat in tegen-stelling met hetgeen zou geschied zijn indien hij niet in de gevangenis opgesloten ware geweest, hij nooit in rechtstreekse verbinding trad met de deurwaarder;

Dat immers uiteraard alles gedaan werd door het bestuur van de gevangenis;

Overwegende dat in die omstandigheden van be-tichte niet kon verwacht worden dat hij zelf navraag zou gedaan hebben of de deurwaarder de onderrich-tingen trouw gevolgd had, zoals hij het had moeten doen ware hij op vrije voet geweest; dat zulks toch in een gevangenis niet gebruikelijk is;

Overwegende dat gelet op deze omstandigheden, er zich wel ten deze een geval van overmacht in hoofde van betichte voordeed, dat aan betichte dan ook de gelegenheid moet gegeven worden zich ten gronde te verdedigen;

Om die redenen :

Het Hof rechtdoende op tegenspraak,

Gezien artikel 24 der wet van 15 juli 1935;

Gezien de wetsbepalingen in het bestreden vonnis aangehaald, alsook artikel 211 van het Wetboek van Strafvordering, ter zitting door de heer Voorzitter aangeduid;

Ontvangt de beroepen;

Doet het bestreden vonnis te niet,

Wijzigende

Verklaart het verzet tegen het vonnis dd. 13 juli 1955 bij verstek door de correctionele rechtbank van Brussel gewezen ontvankelijk;

HOF VAN BEROEP TE GENT

4e Kamer. — 20 november 1957.

Voorzitter : M. Van Hoy.

Raadsheren : M.M. Carnewal en Noest.

Substituut Procureur-generaal : M. Colpaert.

Advocaat : Mr. De Decker.

Apothekersassistentie. — Niet strafbare werkzaamheid.

Begaat niet een strafbaar feit de apothekersassistente, die tijdens de afwezigheid van haar werkgever slechts haar gewone taak verder vervult en de apotheek niet op haar naam open houdt, maar wel voor haar werkgever, terwijl de aflevering van ge-neesmiddelen alsmede de bereiding van dokters-voorschriften zonder het dagelijks toezicht van een bevoegd apotheker alleenlijk te wijten is aan de nalatigheid van de werkgever.

O.M. t./ De Kesel.

Verdacht van :

A. Bij inbreuk op artikel 18 Wet van 12-3-1818, een tak van de geneeskunde, hoe ook genaamd, te hebben beoefend zonder daartoe de vereiste bevoegdheid te bezitten.

B. Bij inbreuk op artikel 1 en 44 van het K.B. van 10-5-1885 het beroep van apotheker te hebben be-oefend in het rijk, zonder vooraf haar graad overeen-komstig de wet te hebben bekomen en haar diploma door de medicale commissie te hebben laten viseren van de provincie waar haar verblijfplaats gevestigd is.

Te Gent tussen october 1956 en februari 1957.

Daaraan schuldig verklaard, feiten AB gepleegd zijnde door eenzelfde misdadig opzet, werd beklagde verwezen wegens feiten AB samen tot een geldboete van vijf en twintig gulden, hetzij drie en vijftig frank, + 190 deciemens zijnde 1060 fr. of 15 dagen vervangende gevangenisstraf en tot de kosten.

Voorwaardelijk drie jaar uitgezonderd de kosten.

Overwegende dat beklagde en het Openbaar Ministerie tijdig en op geldende wijze in hoger beroep zijn gekomen;

Overwegende dat waar uit de gegevens van de strafbundel is gebleken dat beklagde tijdens de afwezigheid van haar werkgever haar gewone opdracht verder vervuld heeft en de officina niet door haar en op haar naam geopend bleef, maar wel door haar werkgever de aflevering van de geneesmiddelen alsmede de bereiding van de medikale voorschriften zonder het dagelijks toezicht van een bevoegde apotheker alleenlijk te wijten is aan de nalatigheid van de werkgever artikel 31 K.B. 31-5-1885), zodat de feiten der telastlegging als niet genoegzaam bewezen voorkomen tegen beklagde;

Om deze redenen :

Gelet op artikelen 191 en 211 wetboek van strafvordering en 24 der wet van 15 juni 1935, door de heer voorzitter aangeduid.

Het Hof, rechtdoende op tegenspraak, ontvangt de ingestelde beroepen, en erop wijzend :

Doet het vonnis waartegen beroep, teniet en, opnieuw rechtdoend, ontslaat de beklagde van de strafvolgving en laat de kosten van beide instanties ten laste van de Staat.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE GENT

3e Kamer. — 12 december 1957.

Alleen rechtsprekend rechter : M. Janssens.
Eerste Substituut Procureur des Konings : M. Ingels.
Advocaten : Mrs. Standaert en Cordier.

Aansprakelijkheid van de Staat voor de schade, door aangelanden van een weg geleden ten gevolge van aan die weg op last van de Staat aangebrachte veranderingen. — Onderzochte mogelijkheden.

Vordering tot schadevergoeding tegen de Staat, die een hogere brugoprit heeft doen aanleggen, ingesteld door de eigenaars van een nabijgelegen herenhuis dat daardoor in de diepte is komen te liggen.

Onderzochte mogelijkheden :

1. een fout in de gewone zin van art. 1382 B.W.
2. Een aantasting van een wezenlijk genot van de weg.
3. Enkel nevenvoordelen in het gedrang gebracht.

Vercauteren en Matthys t/ Belgische staat
(Ministerie van openbare werken en wederopbouw)

Overwegende dat de Staat, die een hogere brugoprit heeft laten aanleggen, tot schadevergoeding wordt aangesproken door de eigenaars van een nabijgelegen herenhuis dat in de diepte is komen te liggen;

I. De principes.

Overwegende dat de studie van de rechtsleer en

van de rechtspraak op het stuk leidt tot een driedelig onderscheid :

a) de Staat kan een fout begaan hebben in de zin van de meeste gewone uitlegging van artikel 1382 B.W. ; ofwel kan dergelijke fout niet achterhaald worden en kan de schade berokkend worden, hetzij (b) door een wezenlijk genot van de weg aan te tasten, hetzij (c) door te tornen aan loutere nevenvoordelen die de wet oplevert ;

a) *Een fout in de gewone zin van artikel 1382 B.W.*

Overwegende dat de bedoelde fout kan liggen in de opvatting of de uitvoering van het werk, en ook in een machtsafwending ; dat het begrip fout mag uitgebreid worden tot alles wat niet past in het maatschappelijk verkeer (Ronse, Aanspraak op schade-loosstelling uit onrechtmatige daad, blz. 95) maar dat de hogere plichten en de bijzondere rechten van de staat het toepassingsveld van dergelijke schakeringen ten zeerste inkrimpen, zelfs indien het bewijsrisico op de Staat wordt geladen ; (vgl. Verbr., burenschade-arrest 7 april 1949, Pas. 1949-I-273 ; H. Piret, R.G.A.R., 1949-4432 ; dat de weleens aangehaalde zobeweerde fout het goed niet te hebben onteigend (adv. gen. Janssens de Bisthoven, vóór Verbr. 7 april 1949, Pas. 1949-I-276 laatste lid) vergt dat de onteigeningswetgeving dergelijke mogelijkheid biedt ;

b) *Geen fout doch aantasting van een wezenlijk wezenigenot :*

Overwegende dat onmiddellijk moet worden toegegeven dat de rechtsleer en de rechtspraak ook voor de hier bedoelde gevallen toch een grond hebben willen zoeken in contractuele, quasi-contractuele of quasi-delictuele verhoudingen ;

Overwegende dat aldus uit de bouwtoelating en uit het opleggen van een rooilijn een aanspraak op het behoud van de wezenlijke rechten van de aangelande werd geput (Verbr. 6 mei 1949, Pas. I-340 ; Verbr. 26 jan. 1899, Pas. 1899-I-94 ; Marcotty, n° 362 en volg. Wilkin, Voirie, Constructions et Urbanisme, 1952, n° 89, blz. 197 ; Brussel, 18 juli 1887, Rev. adm. blz. 438 ; Gent, 12 nov. 1889, Pas. 1890-II-91 ; Luik, 25 oct. 1912, Pas. 1913-III-5 ; Rb. 7 maart 1891, Jur. Liège, blz. 174) zij het nu contractueel, quasi-contractueel of jure civitatis ; dat echter hiertegen werd opgeworpen dat het recht van de aangelande reeds bestond vóór de bouwtoelating die hem niet eens kon worden geweigerd, maar dat de fout (art. 1382 B.W.) juist zou zijn : de wezenlijke rechten van ieder eigenaar te hebben aangetast (Verbr. 7 jan. 1845, B.J. 385 ; Adv. Gen. Leclercq, vóór Brussel 29 juni 1906, Rev. adm. 1907, blz. 327 ; Vauthier, 3^e uitg., 11, n° 337 ; Cyr. Cambier, blz. 499, 2, a, in fine) ; dat echter een zo opvallende verwarring van de fout met de schade op haar beurt niet schijnt op te gaan (vgl. Verbr. 7 april 1949, Pas. 1949-I-273) ;

Overwegende dat weleens werd gewezen op de fout : geen vergoeding te betalen (vgl. Brussel, 27 dec. 1906, Rev. Adm. 1907, blz. 330) maar dat de vraag juist is, of er een verschuldigd is ;

Overwegende dat de meest verlokkelijke stelling gesteund is op de gelijke verdeling van de openbare lasten en voorhoudt dat de Staat de burger moet vergoeden die hij een te zware last heeft doen dragen (Dabin, R.C.J.B., 1949, blz. 213 eerste lid ; De Page, V. n° 938 ; Dekkers, R.C.J.B., 1947, blz. 80 ; Dabin B.J. 1921, n° 6, 10, 11 ; R. Marcq, La responsabilité de la puissance

publique, blz. 357 en volg.; Debeyre, La responsabilité de la puissance publique en France et en Belgique, blz. 327 en volg.; vgl. M. Cornil, B.J. 1939, kol. 470; anders: R. Chapus, Resp. publ. et resp. privée, Thèse, Parijs 1953, n° 338; dat nochtans onmiddellijk dient aangestipt dat deze redenering van verdelende rechtvaardigheid maar opgaat wanneer geen inbreuk op de vergeldende rechtvaardigheid werd gepleegd (vgl. Ronse, o.c., blz. 69);

Overwegende echter dat de burgerlijke rechtbanken deze principes van verdelende rechtvaardigheid op de onderwerpelijke gevallen enkel toepassen zo werd getornd aan de gaafheid van het goed of aan een wezenlijk genot van de wegen, zoals zijn, de toegang en uitweg, het licht, de lucht, het uitzicht, de wateraan- en afvoer (Verbr. 1 dec. 1859, B.J. 1859, kol. 1633; Gent, 12 nov. 1889, Pas. 1890-II-91; Luik, 19 juni 1934, Pas. 1935-II-80, Luik, Cosme t. Belg. Stt., 8 mei 1951, onuitg.; Rb. Brugge, 9 juli 1912, Pas. 1912, (13 lees) III, 354; Rb. Luik, Cosme t. Belg. Stt., 21 febr. 1944, onuitg.; Rb. Namen, 14 juli 1953, T. Best. 1953, blz. 301, met noot; Marcotty, n° 366; Vauthier II, n° 377; Wilkin, n° 89; vgl. Verbr. 8 febr. 1926, Pas. 1926-I-223; Cambier, blz. 500);

Overwegende dat de vergeldende rechtvaardigheid vereist, dat het slachtoffer voor ieder rechtmatig belang dat werd gekrenkt, zou vergoed worden (Ronse, A.P.R. tw. Schade en schadeloosstelling, n°s 13 en volg.) integendeel de verdelende rechtvaardigheid dan eerst een aanspraak tegen het openbaar bestuur doet ontstaan wanneer werkelijke rechten werden aangetast; dat men schijnt uit te gaan van het idee, dat de louter voordelen uit de wegen een tijdelijke gedoogzaamheid en toemaat betekenen, die de staat onvergeld mag terugnemen, wanneer het hoger belang van de gemeenschap zulks vereist;

c) Geen fout en enkel nevenvoordelen in het gedrag:

Overwegende dat naast de wezenlijke genietingen, nog andere voordelen aan de aangelanden worden verstrekt door de openbare wegen en de gewone rechtsmachten — zoals boven reeds uiteengezet — geen vergoeding toekennen voor de desbetreffende schade;

Dat aldus het druk verkeer de straat geschikt kon gemaakt hebben voor een handelszaak; dat echter zulk voordeel onvergeld kan weggenomen worden ingevolge openbare werken (Verbr. 1 dec. 1859, B.J. 1859, kol. 1633; Brussel 13 juli 1874, kol. 1425; Rb. Brussel, 3 aug. 1881, B.J. 1882, kol. 536; Rb. Brussel, 20 febr. 1892, Rev. Adm. 1892, blz. 163; Rb. Brussel, 9 mei 1903, Rev. Adm. 1903, blz. 160; Rb. Kortrijk, 6 mei 1909, Rev. Adm. 1909, blz. 394; Marcotty, n° 366; Vauthier, blz. 464; Wilkin, n° 89, blz. 197);

Dat zelfs het wijzigen van een doorlopende straat in een zaakstraat geen aanleiding geeft tot schadevergoeding (Rb. Brussel 30 nov. 1872, B.J. 1873, kol. 282; Rb. Brussel, 20 febr. 1892, Rev. Adm. 1892, 163; Rb. Brussel, 7 maart 1903, Rev. adm. 1904, blz. 155);

Dat evenmin vergoeding verschuldigd is omdat een straat lager dan de verhoogde weg is komen te liggen bij voorbeeld door het aanleggen van een brugoprit (Luik, Cosme t. Belg. Staat, 8 mei 1951, onuitg.; Rb. Luik, Cosme t. Belg. Staat, 14 juli 1953, onuitg.; Rb. Namen, 14 juli 1953, T. Best. 1953, blz. 301 met noot), zelfs indien de weggebruikers nu gemakkelijk door het venster kunnen kijken (Luik, 27 juni 1916, Pas. 1917-II-80; Rb. Kortrijk, 6 mei 1909, Rev. Adm. 1909, blz. 394);

Dat ook het bemoeilijken van het stationeren, lossen

en laden door het tramverkeer geen aanleiding geeft tot vergoeding (Brussel, 18 juli 1887, Rev. Adm. 1887, blz. 438; Luik, 19 juni 1934-II-80);

Dat zo een bepaalde breedte wordt overschreden, de meerdere breedte een louter nevenvoordeel is (Marcotty n° 366; Wilkin, n° 89, blz. 198, derde lid);

Overwegende dat in tegenstelling met de gewone rechtsmachten, de Raad van State, wel bevoegd is om te onderzoeken, of het verlies of de inkrimping van dergelijke nevenvoordelen geen buitengewone schade heeft veroorzaakt en om te adviseren dat de Staat billijkheidshalve een vergoeding zou moeten uitkeren (Wet 23 december 1946);

II. De toepassing op onderhavig geval:

Overwegende dat geen fout lastens de Staat wordt aangevoerd;

Overwegende dat geen beschadiging van het goed, noch vermindering van verluchting of waterafvoer wordt gesteld;

Overwegende dat de beperkingen inzake het licht, het uitzicht en de toegang of uitweg, niet mogen beoordeeld worden door de huidige toestand te vergelijken met de oorspronkelijke ligging aan het grote Octrooi-plein, maar wel aan een ingebeelde ligging aan een normale straat van zowat twaalf meter breedte (vgl. Wilkin, n° 88, tweede deel); dat kan betwijfeld worden of de huidige toestand nadeliger uitvalt voor wat de verlichting en het uitzicht aangaat, maar dat voorzeker de toegang met wagens moeilijker is nu (vgl. Brussel, 5 jan. 1934, R.G.A.R. n° 1724); dat nochtans rekening zal gehouden worden met het feit dat gezegd herenhuis hoogstwaarschijnlijk nooit zou gebruikt geworden zijn om zwaardere wagens te bergen, en overigens anders voldoende toegangen schijnen te bestaan;

Overwegende dat de schade uit de lagere ligging en uit het geringer belang van de weg onmogelijk door de gewone rechtsmachten kan vergoed worden en desgevallend aan de Raad van State zou dienen voorgelegd voor advies; Overwegende dat een deskundig verslag nuttig voorkomt;

Op deze gronden.

De Rechtbank,

Gelet op de artikelen 2, 37 en 41 van de wet van 15 juni 1935. Alle andere besluiten verwerpend en overeenkomstig het advies van het openbaar Ministerie, Stelt aan als deskundigen de heren Daniel Martens, notaris, wonende te Gent, aan de Savaenstraat, 3, Edmond Van Hoorebeke, notaris, wonende te Gent, aan de Kortrijksesteenweg, en Etienne Jacqmotte, wonend te Gent, aan de Savaenstraat, 30, met opdracht het eigendom van de eisers gelegen aan het Octrooi-plein nummer 1 te Gent te bezichtigen, en in een met redenen omkleed en onder eed bevestigd verslag te bepalen:

a) de huidige waarde van het goed in de onderstelling dat de vooroorlogse ophaalbrug en wegschikking zouden behouden geworden zijn;

b) de huidige waarde, in de onderstelling dat de weg en de brug zouden liggen zoals op 26 oktober 1951, eventueel er rekening mede houdend dat een koper zich zou hebben moeten vergewissen van de toenmalige plannen en ontwerpen van de Belgische Staat;

c) de huidige waarde;

d) de huidige waarde in de onderstelling dat de Belgische Staat er in gelukt ware het straatje langsheen het goed een breedte van twaalf meter te geven;

e) de huidige waarde ook in de onderstelling dat de

Staat het lager liggend straatje een breedte van twaalf meter had kunnen geven, maar dat aan de andere zijde niet het muurtje, doch huizen waren gebouwd geworden.

Behoudt het oordeel over de kosten voor.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE TONGEREN

12 december 1957.

Voorzitter : M. Driessen.
Rechters : M.M. Winnts en Alsteens.

Aanneming van werk. — Overeenkomst tot het omhakken van bomen. — Schade door de houthakker aan een derde toegebracht. — Aansprakelijkheid van de aanbesteder. — Subrogatie krachtens artikel 1251, 3° B.W.

De overeenkomst, waarbij iemand aan een houthakker opdraagt en deze aanneemt bomen om te hakken, staande op het erf van de opdrachtgever, is niet een arbeidsovereenkomst, doch een aannemingsovereenkomst, wanneer de houthakker gedurende de uitvoering van het werk niet onder het gezag en de leiding van de opdrachtgever staat. Door de te vellen bomen aan te wijzen treedt laatstgenoemde niet op als werkgever van een arbeider. Wie een werk bestelt moet immers noodzakelijk aan de aannemer mededelen welk werk moet worden uitgevoerd en welke de omvang van het werk is.

De aanbesteder is verplicht aan derden de schade te vergoeden, die de aannemer hun bij de uitvoering van het werk heeft toegebracht, omdat de daad van de aannemer tegenover derden als eigen daad moet worden aangemerkt. Na betaling der schadevergoeding is de aanbesteder krachtens artikel 1251/3° in de rechten van de derde gesteld, doch slechts in de mate, waarin hij de schuld betaald heeft.

Bisoux t./ Teuchy.

Overwegende dat uit de uitleg van partijen blijkt dat aanlegger in Maart 1955 enkele bomen, staande op zijn eigendom, door verweerder liet omhakken; dat een boom, bij het vellen door verweerder, zo gevallen is dat leidingen en palen van de N.V. Gazelec beschadigd werden; dat deze vennootschap aanlegger verantwoordelijk stelt voor de aangerichte schade, beraamd op de som van 19.068 fr.;

Dat aanleggers eis strekt tot veroordeling van verweerder om hem deze som, plus intresten te betalen;

Overwegende dat verweerder opwerpt dat de tussen partijen gesloten overeenkomst geen aannemingscontract is, doch een arbeidscontract, zodat hij, als aangestelde van aanlegger, tegenover dezen slechts verantwoordelijk is indien en in de mate waarin hij een persoonlijke fout zou begaan hebben bij het vellen van de boom;

Overwegende dat de tussen partijen gesloten overeenkomst ongetwijfeld een aannemingscontract uitmaakt; dat verweerder, inderdaad, gedurende de uitvoering van het werk, niet onder het gezag en de leiding van aanlegger stond; dat deze laatste, met aan te duiden welke bomen door verweerder moesten omgehakt worden, niet als de baas van een werkmans opgetreden is; dat wie een werk bestelt, toch noodzakelijk aan de aannemer moet bekend maken

welk werk moet uitgevoerd worden en welke de omvang is van dat werk;

Overwegende dat het onbetwistbaar is dat de aan de N.V. Gazelec aangerichte schade veroorzaakt werd door de onbehendige wijze waarop verweerder te werk ging bij het vellen van de boom, die op de leidingen en palen van die vennootschap gevallen is;

Overwegende dat aanlegger tegenover die vennootschap gehouden was tot vergoeding der schade, omdat de daad van verweerder tegenover derden als zijn eigen daad moet aangezien worden (De Page, IV, 903, in Complément); dat hij, bij toepassing van artikel 1251, 3° van het Burg. Wetb., in de plaats gesteld is van de rechten van bedoelde vennootschap, doch slechts in de mate waarin hij de schuld betaald heeft (artikel 1252 burg. wetb.);

Overwegende dat verweerder geen opmerking maakt betreffende beraming der aangerichte schade en niet betwist dat aanlegger 10.000 fr. betaalde aan bedoelde vennootschap;

Gezien artikelen 2, 30 tot 37 en 55 tot 59 der Wet van 15 juni 1935, gewijzigd door de Wet van 20 Juli 1939;

Om deze redenen :

De rechtbank, statuerende op tegenspraak;

Zegt voor recht dat aanlegger in de plaats gesteld is van de rechten van de N.V. Gazelec tegenover verweerder;

Veroordeelt verweerder te betalen aan aanlegger de som van 10.000 fr., plus gerechtelijke intresten; verwijst hem in de kosten.

CORRECTIONELE RECHTBANK TE KORTRIJK

23 december 1957.

Alleen rechtsprekend rechter : M. Rommel.
Substituut Procureur des Konings : M. Christiaens.

Gehuwde vrouw. — Feitelijk afzonderlijk verblijvend. Wanneer haar echtgenoot tegen haar wil in haar verblijfplaats binnendringt, pleegt hij niet huisvredebreuk.

Gehuwde vrouw, die zonder daartoe gemachtigd te zijn door de voorzitter van de rechtbank, afzonderlijk verblijft. Wanneer haar echtgenoot tegen haar wil haar verblijfplaats binnendringt, doet hij zulks niet wederrechtelijk.

O.M. t/ Neyrinck.

Ten einde terecht te staan ter zake van te Moeskroen, de 20 oktober 1957 :

A) Zonder een bevel van de overheid en buiten de gevallen waarin de Wet toelaat in de woning van private personen tegen hun wil te treden, een huis, een appartement, een kamer of een verblijfplaats door een ander bewoond of hun aanhorigheden te zijn binnengedrongen, hetzij met behulp van bedreigingen of geweld daden tegen personen hetzij door middel van braak, inklimming of valse sleutels;

B) Met samenhang : In staat van dronkenschap te zijn bevonden geweest in een openbare plaats, namelijk op de openbare weg;

.....

Aangezien de verdachte, alhoewel behoorlijk gedagvaard, ter zitting niet verschijnt;

Aangezien het bewezen is door het onderzoek der zaak en de verhandelingen ter zitting gedaan dat de verdachte zich heeft plichtig gemaakt aan het feit B hem ten laste gelegd;

Overwegende dat de eerste voorwaarde tot het bestaan van het misdrijf van woonstschennis vereist dat degene die binnendringt dit zou doen tegen de wil van de inwoners;

Dat deze voorwaarde in casu niet is vervuld;

Dat inderdaad luidens het gerechtelijk onderzoek is bewezen :

1.. dat de echtgenote de echtelijke woonst, gelegen rue du Congo te Moeskroen, had verlaten;

2. dat hij op 20 oktober 1957 poogde in de verblijfplaats van zijn echtgenote binnen te dringen met geweld;

Dat zijn echtgenote, Sbille Cécile, het gemeenschappelijk leven niet wilde hernemen en zich verzettede tegen het binnendringen in de woonst ;

Overwegende dat Sbille Cécile niet gerechtigd is een afzonderlijke woonst te nemen, om aldusdoend een feitelijke scheiding te bestendigen;

Dat vooraleer zich een afzonderlijke woonst of verblijf te verzekeren, de echtgenote zich dienst te wenden tot de heer Voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, welke op grond van art. 214 j W.W.B. of op kortgeding, een afzonderlijk verblijf kan toewijzen;

Dat dit binnendringen in de verblijfplaats van Sbille aldus niet wederrechtelijk was;

Dat ten overvloede van rechte niet is bewezen dat verdachte tot gewelddaden zou zijn overgegaan; dat hij deswege ongewapend was;

Dat indien de Rechtbank dergelijke inbreuk moest beteugelen, hij de feitelijke scheiding van de echtgenoten in de hand zou werken;

Dat het feit A aldus niet is bewezen.

.....

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

11de Kamer — 4 april 1958.

Voorzitter : W. Wuyts.

Referendaris : M. Beckers.

Advocaten : Mrs Dhoore loco Bocken, De Doncker en Roost.

Faillissement. — Terugzetting van de datum van staking der betalingen.

Welke ook de gevolgen mogen zijn van de terugzetting van de datum van staking der betalingen, mag de rechtbank hiermede geen rekening houden.

De datum van de staking der betalingen is die, van wanneer af de schuldenaar niet meer aan zijn verplichtingen heeft kunnen voldoen.

De rechtbanken beoordelen souverain die datum op grond van de feitelijke omstandigheden der zaak.

De datum van staking der betalingen dient te worden bepaald op de dag, waarop het faillissement had kunnen worden uitgesproken; de opening van het faillissement kan niet worden teruggebracht op een vroegere dag dan die, waarop de gefailleerde daadwerkelijk zijn betalingen heeft gestaakt.

De staking van betalingen moet niet algemeen bekend zijn, noch uit afzonderlijke daden van weigering van betaling of te late betaling, zo de schul-

denaar is voortgegaan in het algemeen zijn verbintenissen na te komen.

De datum van staking der betalingen wordt bepaald zonder rekening te houden met de geringere of grotere mate van bekendheid van het geschokt zijn van het krediet van de schuldenaar.

N.V. Werken en Discontobank t/ Haaren (Mr De Doncker, curator in het faillissement der firma Haaren) en Peeters.

Aangezien de eis strekt te horen zeggen voor recht dat de datum van staking der betalingen op 16 november 1957 moet bepaald worden subsidiairlijk na 31 mei 1957;

Aangezien de eis onontvankelijk is tegenover Mevrouw Haaren, Dame Peeters, gezien zij niet in falingsverklaard werd en trouwens geen handelaarster is;

Aangezien de eis onontvankelijk is tegen A. Haaren en de heer curator der falings Haaren en trouwens de onontvankelijkheid niet betwist wordt, doch ongegrond is;

Aangezien inderdaad, de datum der staking van betalingen teruggebracht werd op aanvraag van de heer curator op 16 mei 1957;

Aangezien het handelsfonds van de gefaalde in pand werd gegeven door akten van kredietopening dd. 6 september 1955 en 25 mei 1957;

Aangezien het belang der betwisting erin bestaat dat naargelang de vaststelling van de datum van staking van betalingen deze kredietopening wel dan niet kan betwist worden door de curator;

Aangezien de Rechtbank geen rekening moet houden met de gevolgen die hieruit voortvloeien voor partijen : dat dienaangaande de staking van betalingen het ogenblik is vanaf hetwelk de schuldenaar zijn verplichtingen niet meer heeft kunnen voldoen;

Aangezien de Rechtbanken de vraag betreffende de datum van staking van betalingen oppermachtig beoordeelen en deze beoordeling voortspruit uit de feitelijke omstandigheden der zaak;

Aangezien de datum van staking van betalingen dient bepaald te worden op de datum waarop de falings had kunnen uitgesproken worden en de opening der falings niet kan teruggebracht worden op een vroeger tijdstip dan dat waarop de gefaalde daadwerkelijk zijn betalingen gestaakt heeft;

Aangezien de staking van betalingen niet absoluut, algemeen noch algemeen bekend moet zijn en ook niet kan afgeleid worden uit enkele afzonderlijke daden van weigering of laattijdigheid van betaling zolang de gefaalde voortgegaan is eer aan te doen aan de algemeenheid van zijn verbintenissen.

Aangezien de datum van staking van betalingen bepaald wordt zonder rekening te houden met de min of meer grote bekendheid van de schokking van het krediet en het voldoende is dat de staking van betaling bestaat opdat de datum ervan zou kunnen teruggebracht worden;

Aangezien terzake het grootste gedeelte der aangegeven schuldvorderingen ontstaan is vóór 16 mei 1957;

Aangezien, zo aanlegster gedurende de periode na 16 mei 1957 een bedrag van 1.680.722 frank betaald heeft, deze betaling gedaan werd voor oudere schulden en het bewijs geleverd wordt dat deze schulden minstens op 16 mei 1957 ook bestaan hebben;

Aangezien op 16 mei 1957 gefaalde aldus in staat van staking van betalingen verkeerd heeft en de enkele betalingen na deze datum gedaan geen afbreuk kunnen doen aan deze toestand;

Aangezien ten andere deze schulden enkel en alleen

konden betaald worden omdat de gefaalde een nieuwe schuld gemaakt heeft en al zijn actief afgestaan heeft;

Aangezien bijgevolg hieruit dient afgeleid te worden dat op 16 mei 1957 de gefaalde in staat van staking van betalingen verkeerde, dat hij de falende enkel en alleen een tijdje heeft kunnen verdagen doch zonder te kunnen verhinderen dat hij steeds meer en meer onder zijn zaken gekomen is;

Aangezien de enkele betalingen welke nadien geschied zijn, geen afbreuk kunnen doen aan de omstandigheid dat reeds op 16 mei 1957 gefaalde in staat van staking van betalingen verkeerde;

Om die redenen :

De Rechtbank, maakt melding van de toepassing van artikel 2 van de wet van 15 juni 1935;

Verklaart de eis onontvankelijk tegen Dame Peeters, echtgenote Haaren;

Verklaart de eis onontvankelijk doch ongegrond tegenover A. Haaren en de heer curator van de falende Haaren;

Wijst aanlegster af van haar eis en veroordeelt haar tot de kosten.

NOOT : Bij toepassing van artikel 442 der Faillissementswet stelt het vonnis, dat het faillissement verklaart, eveneens de datum van staking der betalingen vast.

Gewoonlijk wordt deze datum voorlopig bepaald op de dag zelf der faillietverklaring.

Bij verzoekschrift, voor akkoord getekend door de Rechter-Commissaris, zal de curator dan later eventueel, indien hij hiertoe de nodige elementen heeft, de vaststelling van de datum van staking der betalingen vragen op een vroegere datum, die echter slechts maximum tot 6 maanden voor het vonnis der faillietverklaring mag vallen, behoudens de uitzondering van artikel 613 F.W., artikelen 24 en 38 van de samengeschiede wet op het gerechtelijk akkoord.

Terzake werd de terugzetting van de datum van staking der betalingen gevraagd bij rekest op 6 maanden voor de falende. Dit werd toegestaan. Het bevel werd gepubliceerd in het Staatsblad en het dagblad aangeduid in het vonnis der faillietverklaring, en van de dag der publicatie begint dan de termijn van verzet te lopen, 8 dagen voor de gefaalde en 15 dagen voor de schuldeisers.

Binnen de gestelde termijn werd verzet aangetekend door één der schuldeisers, die belang had in het feit van de niet terugzetting van de datum van staking der betalingen en dit in verband met de artikelen 444, 445 en 446 F.W.

De Rechtbank moest derhalve beslissen wanneer de datum van staking der betalingen moest gesteld worden. In het besproken vonnis vinden wij zeer goed de principes terug waarop de Rechtbank zich steunt.

1) Onverschillig welke gevolgen de terugzetting van de datum ook heeft, de Rechtbank mag hiermede geen rekening houden. (Kooph. Brussel, 18 april 1925; Jur. Comm., Brux. 226.)

Zelfs wanneer aldus een schuldeiser gevaar zou lopen bepaalde verrichtingen te zien vernietigen, hetgeen voor hem rampzalige gevolgen zou hebben, dan nog zal de rechtbank hiermede geen rekening houden.

2) De bepaling zelf van de datum der staking van betalingen, wordt volgens ons nog best gegeven bij L. Fredericq in zijn « Principes de Droit Commercial », Tome III, édit 1934, n° 1199, waar men vindt : « La cessation des paiements est l'impossibilité dans la-

quelle se trouve le débiteur de faire face à ses engagements ».

De Rechtbank zal verder deze feitelijke kwestie oppermachtig beoordelen. (Fredericq, opus cit. 1193 en 1283; Namur, t. III, 1627; Verbreking, 26 april 1823, Pas. 397; Verbreking 13 augustus 1839, Pas. I, 166; Antwerpen, 5 juli 1833, P.A. 199.)

De Rechtspraak, weinig recent op dit gebied, geeft nochtans enige richtlijnen aan dewelke uiterst leerrijk zijn.

Zo wordt ondermeer aangenomen dat de datum van staking der betalingen van een gefaalde slechts mag vastgesteld worden op een tijdstip waarop het faillissement had kunnen uitgesproken worden. (Dendermonde, 9 april 1886, jur. Comm. Fl. 340; Gent, 9 maart 1881, jur. Comm. Fl. 230.)

De staking der betalingen moet noch volledig, algemeen of algemeen gekend zijn, maar zij mag nochtans niet voortspruiten uit enkele afzonderlijke daden van weigering te betalen. (Brussel, 8 januari 1892, Pas. II, 150; Lyon-Caen et Renault, tome VII, 18; Thaller et Percerou, tome I, 362 bis.)

Het besproken vonnis aanvaardt verder zeer terecht dat evenmin het wankelen van krediet moet gekend zijn. Het volstaat dat de staking van betalingen eenvoudig bestaat. (Luik, 17 maart 1875, Pas. II, 376.)

Volledigheidshalve kunnen wij hieraan nog toevoegen dat de elementen die in acht worden genomen om de staking van betalingen te bepalen bij de vraag van in faillietverklaring dezelfde zijn als deze die later bij de bepaling van de datum van staking van betalingen worden gevolgd.

Aan de hand van de voormelde principes menen wij dan ook dat er terzake de Rechtbank terecht beslist heeft dat de datum van staking der betalingen moest behouden blijven zoals deze bepaald werd op het verzoekschrift van de curator.

Tot op heden is er geen beroep tegen voormeld vonnis aan ons gekend.

V. De Doncker.

VREDEGERECHT TE NEERPELT

11 juni 1957.

Vrederechter : D. Roelands.
Advocaat : Mr Verhoeven.

1. **Burgerlijke rechtsvordering. — Wraking van getuigen. — Getuigenverhoor in vrederechtszaken. — Tegeneis : vereiste voor onontvankelijkheid.**
2. **Erfdienstbaarheid van waterafloop. — Verplichtingen van de eigenaar van het lager liggend erf.**

1. *De in artikel 283, lid 1, B.W., bedoelde bloed- en aanverwanten van een der partijen kunnen worden gewraakt, zelfs door de partij, wier bloed- of aanverwant zij zijn.*

In vrederechtszaken moet de partij niet worden gedagvaard om bij het getuigenverhoor aanwezig te zijn.

De getuigen behoeven niet aan de tegenpartij te worden aangezegd, daar de wet zodanige verplichting niet oplegt.

Om onontvankelijk te zijn moet een tegeneis verband houden met de hoofdvordering in die zin, dat de beslissing over de tegeneis invloed moet uitoefenen op de beslissing over de hoofdeis.

2. *De eigenaar van het lager liggend erf mag geen werken uitvoeren of geen dijk opwerpen, waardoor de natuurlijke afloop van het water belet wordt.*

Aan de eigenaar van het lager liggend erf is derhalve alleen verboden de afloop van het water te beletten, zodat het hem vrijstaat de wijze van uitoefening van de erfdienstbaarheid te veranderen, indien uit deze wijziging geen nadeel voor het heersend erf voortspruit.

De eigenaar van een der lager liggende erven heeft niet het recht om de natuurlijke erfdienstbaarheid van waterafloop eenzijdig te veranderen en te verzuimen ten opzichte van een nog lager liggend erf.

Coolen t./ Meurs.

Gelet op onze tussenvonnissen dd. 9 april 1957, een plaatsbezoek bevelend, en dd. 3 mei 1957, een getuigenbewijs toelatend;

Procedure :

Overwegende dat kunnen gewraakt worden : de bloed- en aanverwanten van een of andere van partijen, tot de graad van broeders en zusters kindskinderen, de bloed- en aanverwanten van de echtgenoten in boven-gemelde graad (artikel 283 W.B.R.);

Overwegende dat : « le témoin peut être reproché même par la partie dont il est le parent ou l'allié (Trib. Brux., 11 février 1854, Pas. 1855, II, 82) dat zulks in casu gebeurde;

Dat getuige Dirkx Hubert inderdaad terecht gewraakt werd daar deze laatste zelf toegeeft kozijn te zijn van de echtgenote van verweerder die om de wraking verzocht;

Overwegende evenwel dat zekere rechtspraak zulke getuige niet automatisch laat wraken, maar van oordeel is dat : « le tribunal jouit d'un pouvoir d'appréciation quant à l'admission du reproche fondé sur la parenté » (Trib. Liège, 27 mars 1903, P.P. 1904, 119; Hasselt, 13 februari 1901, J.T. 748);

Overwegende verder dat in Vredegerechtszaken de partij niet moet gedagvaard worden om bij het enkwest aanwezig te zijn, althans indien voldaan wordt aan de bepaling van artikel 28 W.B.R.; dat de getuigen niet moeten aangezegd worden aan de tegenpartij daar de wet die verplichting niet oplegt; dat wraking evenwel mogelijk blijft en dat de getuigen mogen opgeroepen worden door deurwaardersakte (artikel 29 W.B.R.) maar dat zij ook vrijwillig mogen verschijnen (artikel 260 W.B.R.; cfr. Van Lennep, Burgerlijk Procesrecht, D. II, n° 183 en 184, blz. 221; en Cornet « Devant le Juge de Paix », blz. 32);

Overwegende dat derhalve de opwerping van verweerder, als zou het getuigenverhoor nietig zijn wegens verzuim de identiteit der getuigen op voorhand mede te delen overeenkomstig artikel 261 W.B.R., ongegrond is en dient verworpen;

Ten gronde :

Overwegende dat de vordering van aanlegger er toe strekt te horen zeggen voor recht dat de regenwaters komende van zijn eigendom ten titel van erfdienstbaarheid zouden mogen aflopen over de naburige eigendom van gedaagde en in ieder geval langs de daartoe dienende afwateringssloot, welke hij gedeeltelijk op zijn goed moet gedogen en dat hij te dien einde alle versperringen zal dienen weg te ruimen;

Overwegende dat Wij, bij ons plaatsbezoek van 3 mei 11., hebben kunnen vaststellen dat de wateren welke natuurlijkerwijze afvloeien van de erven van partijen, en bijzonder van de hoger liggende erven, gelegen

achter deze van partijen, in een afwateringssloot terecht komen welke nog gedeeltelijk bestaat en die op een bepaalde plaats plots door 's mensen toedoen werd dichtgemaakt over haar ganse lengte, zodat de wateren zich moeten verspreiden over het erf van aanlegger, dat lager ligt dan dit van verweerder;

Dat wij bovendien nog hebben kunnen vaststellen dat er een haag bestaat tussen beide erven, welke — volgens beide partijen — op sommige plaatsen 60 à 70 cm van de scheidingslijn zou staan, maar steeds op de eigendom van aanlegger;

Overwegende dat uit het getuigenverhoor is gebleken dat er vóór 28 jaar reeds een afwateringssloot van ongeveer 1 m breedte bestond die liep half over de eigendom van verzoeker en half over de eigendom van verweerder en uitliep op de kiezels — t.t.z. de grote baan; dat bovendien de paalstenen in het midden van de afwateringssloot stonden; dat verweerder stilaan de sloot heeft dicht gemaakt om deze definitief te dempen op 14 juni 1955;

Overwegende dat aanlegger aanvoert deze winter veel water in zijn hof gehad te hebben dat daar moest sterven zulks ingevolge het dichtmaken van de afwateringssloot; dat door deze willekeurige daad van verweerder de regenwaters op zijn erf moeten afvloeien, daar dit lager gelegen is dan de eigendom van verweerder;

Overwegende dat : « en obligéant les fonds inférieurs à recevoir les eaux qui découlent naturellement — zoals in casu — des fonds plus élevés, l'article 640, al. 1er, ne crée pas, à vrai dire, une servitude; il veut simplement empêcher que l'on méconnaisse une charge inévitable, dont on a pu dire qu'elle était, en quelque sorte, « écrite sur le sol; il la relève et la constate, afin qu'il ne vienne à la pensée de personne, sous prétexte d'indépendance de la propriété, d'entraver cette loi de nature » (De Page, Droit Civil, T. VI, n° 530, A); dat meer bepaaldelijk artikel 640 betrekking heeft op : « les eaux qui découlent naturellement des fonds plus élevés sans que la main de l'homme y ait contribué » (De Page, T. VI, n° 531);

Overwegende daarenboven dat : « l'obligation de respecter l'écoulement n'est pas à ce point rigoureuse, qu'elle empêche le propriétaire inférieur de recourir à tous les moyens qui lui paraissent propres à diminuer des inconvénients qui en résultent pour lui, sans porter atteinte à la servitude. Rien ne lui interdit, par exemple : de canaliser l'écoulement (De Page, T. VI, n° 533, B). Verder nog : « On peut poser en principe que l'écoulement des eaux demeure naturel, bien qu'il soit influencé par un travail humain, pourvu que ce travail soit accompli sans intention de nuire, et n'ait point pour résultat de rendre la charge des eaux plus onéreuse pour le fonds inférieur (De Page, idem, n° 531, 2°);

Overwegende dat uit deze beschouwingen blijkt dat de, wellicht door rechtsvoorgangers van partijen, gemaakte wateringssloot, geenszins wijst op een erfdienstbaarheid die door een handeling van de mens gevestigd werd en bijgevolg slechts zou kunnen gevestigd worden door titel, verkrijgende verjaring of door de bestemming van de huisvader, maar dat deze integendeel een uitgesproken natuurlijke erfdienstbaarheid uitmaakt, welke gevestigd wordt door de wet van de natuur en waarvoor geen verjaring geveerd wordt, dat ons recht daarenboven zulke toestand door de natuur geschapen tegenover 's mensen handeling waarborgt;

Overwegende echter dat de lager liggende eigenaar geen werken mag uitvoeren of geen dijk opwerpen —

zoals in casu — waardoor de natuurlijke afloop van het water verhinderd wordt (Kluyskens, «Zakenrecht», n° 267);

Dat hetgeen derhalve aan de eigenaar van het lager liggend erf verboden wordt, is enkel en alleen de afloop van het water te verhinderen, zodat het hem vrijstaat de uitoefeningswijze van de erfdienstbaarheid te veranderen, indien geen nadeel uit deze wijziging voor het heersend erf voortspuit (Cas. 4 mei 1876, Pas. 1876, I, 192);

Overwegende dat de eigenaar van één der lagerliggende erven, — in casu verweerder, — zelf het recht niet bezit om de natuurlijke erfdienstbaarheid van afwatering eenzijdig te veranderen en te verzwaren ten opzichte van het nog lager gelegen erf dan het zijne, — in casu dit van aanlegger dat momenteel ingevolge het dempen van de afwateringssloot, het overvloedige regenwater alléén dient op te vangen; dat verweerder op die wijze onrechtmatig de bestaande natuurlijke erfdienstbaarheid van aanlegger verzwaaft en zijn eigen recht doet, hetgeen steeds verboden is;

Overwegende dat de natuurlijke erfdienstbaarheid van afloop van water, slechts door de rechthebbenden kan gewijzigd worden hetzij door overeenkomst, hetzij door bestemming van de huisvader, of verjaring (Limpens, Handboek der erfdienstbaarheden, n° 64);

Overwegende dat verweerder in deze voorwaarden alleszins geen wijzigingen mocht aanbrengen aan de bestaande natuurlijke erfdienstbaarheid; dat zijn optreden derhalve onrechtmatig en teregt is;

Overwegende anderzijds dat moest zelfs in casu kunnen sprake zijn van erfdienstbaarheid door een handeling van de mens gevestigd — quod non — deze dan nog door dertigjarig bezit zou verkregen zijn, daar het een voortdurende en zichtbare erfdienstbaarheid betreft dat wat de verjaring betreft, één der getuigen immers verklaarde: «Ik woon daar... sedert 28 jaar, toen reeds was er een sloot...»; waaruit mag afgeleid worden, zoals tevens uit de algemene lijn van het getuigenverhoor, dat deze erfdienstbaarheid sedert minstens dertig jaar bestaat;

Tegeneis van verweerder :

Overwegende dat verweerder overeenkomstig artikel 663 B.W. het recht opvoert om verzoeker te doen bijdragen in de onkosten van een te bouwen afsluiting tussen de hovingen van partijen;

Overwegende dat de tegeneis om ontvankelijk te zijn moet verband houden met de hoofdvordering in dien zin dat zijn berechting invloed moet uitoefenen op de berechting van de hoofdeis (Van Lennep, Burgerlijk Procesrecht, D. I, n° 455, blz. 90); dat zulks in casu blijkbaar niet het geval is en dat derhalve de wedereis niet ontvankelijk is;

Om deze redenen :

Geven akte aan verzoeker dat hij zijn eis schat op 2.500 frank voor wat de aanleg en de bevoegdheid betreft;

Wij, Vrederechter, alle andere tegenstrijdige besluiten verwerpend en recht doende op tegenspraak;

Gelet op de artikelen 2, 3, 4, 30, 34, 37 en 41 der wet van 15 juni 1935;

Herzien onze tussenvonnissen van 9 april en 3 mei 1957;

Verklaren dat de wraking van getuige Dirkx aanvaard wordt;

Zeggen anderzijds dat het getuigenverhoor wettelijk en geldig is;

Zeggen voor recht dat de afwateringssloot gelegen tussen de eigendom van verzoeker te Hamont, Bosstraat, n° 43, sectie C 182/deel, en deze van verweerder, Bosstraat, 39 een natuurlijke erfdienstbaarheid uitmaakt, die de natuurlijke wateren komende van de hoger liggende erven en van de eigendom van verzoeker — daar de sloot nog dieper ligt dan zijn erf — dient af te voeren tot aan de kiezel (t.t.z. de grote baan);

Veroordelen verweerder tot het terug openmaken van de afwateringssloot over haar ganse lengte tot aan de kiezel, om het wegvloeien te verzekeren van de wateren die natuurlijkerwijze afvloeien en tot het wegnemen van alle bestaande letsels;

Zeggen dat deze sloot een diepte zal hebben van 50 cm en een breedte van 70 cm welke voor de helft op de eigendom van verzoeker en voor de andere helft — nl. 35 cm — op de eigendom van verweerder zal liggen en zulks rekening houdend met de paalstenen;

Bij gebreke zulks te doen binnen de acht dagen na de betekening van huidig vonnis, veroordelen verweerder aan verzoeker een bedrag van 25 frank per dag vertraging te betalen, zulks om de schade te vergoeden die uit de bestaande toestand voortvloeit;

Rechtdoende over verweerders tegeneis :

Verklaren zijn wedereis niet ontvankelijk, wijzen hem af;

Verwijzen verweerder, eiser in wedereis, tot al de kosten.

OVERZICHT DER BELGISCHE WETGEVING

1 april - 30 april 1958)

I. Staats- en Administratief Recht.

1. *Filmverhuring.* — Het M.B. van 28 maart 1958 (S. 2 april 1958, 2462) wijzigd het M.B. van 1 augustus 1957 tot reglementering van de filmverhuring.

2. *Regie van Telegraaf en Telefoon.* — De wet van 17 maart 1958 (S. 3 april 1958, 2476) wijzigd de wet van 19 juli 1930 tot oprichting van de Regie van Telegraaf en Telefoon.

3. *Ministerie van Openbaar Onderwijs.* — Bij K.B. van 28 februari (S. 3 april 1958, 2478) wordt het orgaan kader van het administratief, gespecialiseerd en meesters-, vak- en dienstpersoneel van de onder het bestuur van het hoger onderwijs en de wetenschappen ressorterende instellingen vastgesteld.

4. *Nationale Raad voor de Coöperatie.* — Het K.B. van 29 maart 1958 (S. 4 april 1958, 2508) telt het aantal vaste en plaatsvervangende leden der commissies bedoeld in art. 2 van de wet van 20 juli 1955, houdende instelling van een Nationale Raad voor de Coöperatie vast, terwijl het verder de modaliteiten betreffende hun voordracht bepaalt.

5. *Ministerie van Volksgezondheid — Begroting.* — De wet van 15 maart 1958 (S. 4 april 1958, 2509) stelt de begroting vast van het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin voor het dienstjaar 1958.

6. *Financiën.* — Bij de wet van 20 maart 1958 (S.

4 april 1958, 2528) worden een aantal overeenkomsten waarbij de Belgische Staat aan bepaalde vennootschappen of instellingen gronden heeft afgestaan, goedgekeurd.

7. *Ministerie van Openbaar Onderwijs*. — Het K.B. van 2 maart 1958 (S. 4 april 1958, 2530) wijzigt het K.B. van 2 september 1957 tot vaststelling en coördinatie van het organiek kader van het personeel van het hoofdbestuur van het Ministerie van Openbaar Onderwijs.

8. *Binnenlandse Zaken*. — Bij de wet van 22 maart 1958 (S. 5 april 1958, 2544) wordt het grondgebied der gemeenten Lillo, Berendrecht en Zandvliet bij de stad Antwerpen aangehecht.

Een aantal overgangsmaatregelen betreffende het personeel van de opgeheven gemeenten en de bevoegdheid van de notarissen en deurwaarders worden voorzien.

Bedoelde opgeheven gemeenten worden bij het 4° kanton van het vredegericht ingelijfd.

9. *Internationale Overeenkomst*. — Bij de wet van 28 februari 1958 (S. 5 april 1958, 2546) wordt de overeenkomst tussen België en Zweden tot voorkoming van dubbele aanslag en tot regeling van bepaalde andere vraagstukken in zake belastingen op de erfenissen, alsmede het protocol, ondertekend op 18 januari 1956 te Stockholm, goedgekeurd.

10. *Onderwijs*. — De wet van 17 maart 1958 (S. 5 april 1958, 2550) wijzigt de artt. 7, 46 en 79 der wetten op het lager onderwijs, gecoördineerd bij K.B. van 20 augustus 1957.

11. *Financiën*. — Bij K.B. van 20 maart 1958 (S. 5 april 1958, 2553, wordt de coöperatieve vereniging « Woningfonds van de Bond der Kroostrijke Gezinnen van België » gemachtigd onder staatswaarborg een 14^e lening aan te gaan ten bedrage van 150 miljoen frank.

12. *Vervoer met taxis*. — Bij M.B. van 3 april 1958, 2554) worden de maximum prijzen voor het vervoer met taxis vastgesteld.

13. *Ministerie van Openbare Werken*. — Het K.B. van 14 maart 1958 (S. 5 april 1958, 2556) wijzigt het K.B. van 5 december 1955 tot vaststelling van het organiek kader van het Ministerie van Openbare Werken en van Wederopbouw, sector Openbare Werken.

14. *Ministerie van Openbare Werken*. — Het K.B. van 14 maart 1958 (S. 5 april 1958, 2556) wijzigt dit van 23 december 1955 tot vaststelling van de schalen verbonden aan de bijzondere graden bij het Ministerie van Openbare Werken en van Wederopbouw, sector Openbare Werken.

15. *Ministerie van Landbouw*. — Het K.B. van 3 april 1958 (S. 7-8-9 april 1958, 2604) wijzigt het K.B. van 6 februari 1957, houdende vaststelling van het organiek kader van het Ministerie van Landbouw.

16. *Landbouw*. — Bij M.B. van 31 januari 1958 (S. 7-8-9 april 1958, 2605) wordt financiële hulp verleend aan de exploitanten van de weidestrekten.

17. *Financiën*. — Het K.B. van 25 maart 1958, 2611, stelt de intrest- en delgingslasten, te dragen door de Nationale Maatschappij voor de Kleine Landeigendom

op de in 1958 gelichte of nog te lichten schijven harer leningen vast.

18. *Wereldtentoonstelling*. — Het K.B. van 25 maart 1958 (S. 7-8-9 april 1958, 2612) stelt bijkomende algemene voorwaarden vast betreffende de autocardiënsten gedurende de algemene wereldtentoonstelling Brussel 1958.

19. *Openbaar Entrepôt te Brussel*. — Bij M.B. van 28 maart 1958 (S. 10 april 1958, 2544) wordt een wijziging aan het bijzonder reglement van het openbaar entrepôt te Brussel goedgekeurd.

20. *Onderwijs*. — Het K.B. van 28 december 1957 (S. 11 april 1958, 2669) stelt de bekwaamheidsbewijzen vereist voor leraars in de steno- en dactylographie aan de Rijksinrichtingen voor middelbaar, normaal en technisch onderwijs vast.

21. *Financiën*. — Bij K.B. van 25 maart 1958 (S. 11 april 1958, 2673) worden de vastleggingskredieten en de betalingskredieten die op 31 december 1957, op de begroting van buitengewone ontvangsten en uitgaven van het dienstjaar 1957 en van sommige vorige dienstjaren beschikbaar waren, overgedragen naar het dienstjaar 1958.

22. *Landbouw*. — Bij K.B. van 31 maart 1958 (S. 12 april 1958, 2700) wordt het K.B. van 2 februari 1954 betreffende de verbetering van het rundveeras gewijzigd.

23. *Handel in geneesmiddelen*. — Het K.B. van 22 februari 1958 (S. 12 april 1958, 2713) wijzigt het K.B. van 20 augustus 1955 betreffende de groothandel in geneesmiddelen, hun fabricage en hun bereiding in het groot.

24. *Internationale Overeenkomst*. — Bij de wet van 11 maart 1958 (S. 13 april 1958, 2736) wordt het akkoord te 's Gravenhage ondertekend op 3 juni 1955 betreffende de Internationale Overeenkomst tot regeling van de politie der visserij in de Noordzee, goedgekeurd.

25. *Landbouw*. — Het M.B. van 1 april 1958 (S. 13 april 1958, 2739) stelt het bedrag der premieën vast, toegekend aan de instellingen die uit Belgische melk zekere melkderivaten voortbrengen.

26. *Financiën*. — Bij K.B. van 11 april 1958 (S. 13 april 1958, 2741) wordt de Minister van Koloniën ertoe gemachtigd onder bepaalde voorwaarden en modaliteiten een lening aan te gaan, groot 15 miljoen dollar.

27. *Diensten van de Eerste Minister*. — Het K.B. van 11 april 1958 (S. 14-15 april 1958, 2776) wijzigt het K.B. van 7 juli 1953 tot vaststelling van de schalen verbonden aan de gemeenschappelijke graden voor verschillende ministeries.

28. *Provinciale Financiën*. — Bij de wet van 26 februari 1958 (S. 16 april 1958, 2816) wordt de provinciale wet aangevuld en een procedure ingesteld ingeval het Rekenhof het visum van betalingsmandaten voor provinciale uitgaven weigert.

29. *Diensten van de Eerste Minister*. — Het K.B. van 15 april 1958 (S. 17 april 1958, 2836) wijzigt het Regentsbesluit van 28 april 1947 behoudende, in het

kader van het nieuw geldelijk statuut van het door de Staat bezoldigd personeel, de waarborgbepalingen genomen ten voordele van de beampten die in hun loopbaan mochten voorbij gegaan zijn om redenen van taalkundige aard.

30. *Financiën*. — *Nationale Maatschappij voor Huisvesting*. — Het K.B. van 5 april 1958 (S. 17 april 1958, 2841) stelt de intrest- en delgingskosten te dragen door de Nationale Maatschappij voor de huisvesting op de in 1958 gelichte en nog te lichten schijven harer leningen vast.

31. *Onderwijs*. — De wet van 10 april 1958 (S. 18 april 1958, 2876) wijzigt de gecoördineerde wetten op het middelbaar onderwijs alsmede de gecoördineerde wetten op het toekennen der academische graden en het programma van de universitaire examens.

32. *Wegverkeer*. — Het K.B. van 11 april 1958 (S. 18 april 1958, 2880) vult het K.B. aan van 8 april 1954, houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer.

33. *Ministerie van Economische Zaken*. — Bij K.B. van 31 maart 1958 (S. 18 april 1958, 2888) wordt het organiek kader van het Ministerie van Economische Zaken gewijzigd.

34. *Ministerie van Openbare Werken*. — Bij K.B. van 31 maart 1958 (S. 19 april 1958, 2908) wordt het K.B. van 5 december 1955 tot vaststelling van het organiek kader van het Ministerie van Openbare Werken en van Wederopbouw, sector Openbare Werken, gewijzigd.

35. *Ministerie van Openbaar Onderwijs*. — Het K.B. van 15 april 1958 (S. 20 april 1958, 2932) stelt de bezoldigingsregeling van het onderwijzend, wetenschappelijk en daarmee gelijkgesteld personeel van het Ministerie van Openbaar Onderwijs vast.

36. *Ministerie van Openbaar Onderwijs*. — Het K.B. van 15 april 1958 (S. 20 april 1958, 2941) kent een toelage toe voor overwerk aan sommige leden van het onderwijzend en daarmee gelijkgesteld personeel van het Ministerie van Openbaar Onderwijs.

37. *Verblijf van vreemdelingen*. — Het K.B. van 10 maart 1958, 2944) wijzigt het K.B. van 6 december 1955, betreffende de uitvoering van de wet van 28 maart 1952 op de vreemdelingenpolitie en van het K.B. van 3 december 1953 betreffende de voorwaarden waaronder vreemdelingen België kunnen binnenkomen en verblijven en er zich vestigen.

38. *Verblijf van vreemdelingen*. — Het K.B. van 22 Maart 1958 (S. 20 april 1958, 2946) wijzigt ten aanzien van de vreemde werkgevers, die houder zijn van de arbeidskaart der E.G.K.S., het K.B. van 6 december 1955 betreffende de uitvoering van de wet van 28 maart 1952 op de vreemdelingenpolitie en van het K.B. van 3 december 1953 betreffende de voorwaarden waaronder vreemdelingen België kunnen binnenkomen, er verblijven en er zich vestigen.

39. *Verkeerswezen*. — De K.B.en van 14 april 1958 (S. 20 april 1958, 2947-2948) stellen een verbod in tot vliegen boven zekere gedeelten van het Rijk.

40. *Financiën*. — De wet van 16 april 1958 (S. 21-22 april 1958, 2972) stelt de begroting vast van de diensten van de eerste minister voor het dienstjaar 1958.

41. *Invoer*. — De M.B.en van 15 april 1958 (S. 21-22 april 1958) wijzigen de M.B.en van 11 september 1957 houdende schorsing van de verplichting tot overlegging van een vergunning bij de uitvoer van bepaalde goederen.

42. *Ministerie van Binnenlandse Zaken*. — Het K.B. van 15 april 1958 (S. 23 april 1958, 3019) richt het hoofdbestuur alsmede het statuut van het personeel van het Ministerie van Binnenlandse Zaken in.

43. *Onderwijs*. — Bij K.B. van 29 maart 1958 (S. 23 april 1958, 3030) wordt de dienst voor oudheidkundige opgravingen nader ingericht.

44. *Financiën*. — Bij K.B. van 18 april 1958 (S. 23 april 1958, 3036) worden de vergoedingen vastgesteld, verschuldigd aan de Bankcommissie voor de toepassing der wet van 27 maart 1957.

45. *Financiën*. — *Controle op vennootschappen voor beheer van Belgische gemeenschappelijke beleggingsfondsen*. — Het K.B. van 22 april 1958 (S. 23 april 1958, 3040) stelt de voorwaarden en modaliteiten vast van erkenning der vennootschappen voor beheer van Belgische gemeenschappelijke beleggingsfondsen. Het bepaalt tevens de wijze waarop de controle moet worden uitgeoefend.

46. *Financiën*. — *Lening Wegenfonds*. — Het K.B. van 22 april 1958 (S. 24 april 1958, 3068) stelt de voorwaarden en modaliteiten vast der uitgifte van de 5,5 % lening 1958-1965 van het wegenfonds.

47. *Ministerie van Binnenlandse Zaken*. — De wet van 7 maart 1958 (S. 24 april 1958, 3069) stelt de begroting vast van het Ministerie van Binnenlandse zaken voor het dienstjaar 1958.

48. *Ambachten en Neringen*. — Het K.B. van 21 april 1958 (S. 24 april 1958, 3087) richt de organisatie van de beroepsopleiding en de beroepsvolmaking in de ambachten en neringen in.

49. *Landsverdediging*. — *Luchtvaartongevallen*. — Bij de wet van 15 april 1958 (S. 25 april 1958, 3124) wordt een bijzondere premie wegens luchtvaartongevallen overkomen aan hulpofficieren en onderofficieren van de luchtmacht ingesteld.

50. *Raad van State*. — De wet van 15 april 1958 (S. 25 april 1958, 3126) wijzigt de wet van 23 december 1946 houdende instelling van een Raad van State. De artikelen 25, 26, 27, 28 2° lid, 33, 36, 40 1° lid, 43 1° lid, 48 2° en 3° lid, 50 1° lid van de organieke wet worden door andere bepalingen vervangen. De artikelen 53, 54, 57 worden aangevuld.

Bovendien wordt een artikel 54 bis in de organieke wet gelast.

Verder worden overgangsbepalingen voorzien.

51. *Laboratoria voor Wetenschappelijke politie*. — Het K.B. van 10 april 1958 (S. 25 april 1958, 3136) regelt het statuut van het technisch personeel der laboratoria voor wetenschappelijke politie.

52. *Laboratoria voor wetenschappelijke Politie*. — De M.B.en van 21 april 1958 (S. 25 april 1958, 3138) stellen een geneeskundige commissie in en bepalen de vereisten in zake lichamelijke geschiktheid waaraan de kandidaten voor betrekkingen van laboratorium-

chef of operateur van een laboratorium voor wetenschappelijke politie moeten voldoen.

Zij richten tevens bekwaamheidsexamens in voor kandidaten voor het ambt van laboratoriumchef en voor operateur van een laboratorium voor wetenschappelijke politie.

53. *Ministerie van binnenlandse Zaken.* — B; K.B. van 19 april 1958 (S. 25 april 1958, 1144) wordt het organiek kader van het hoofdbestuur van het ministerie van Binnenlandse zaken vastgesteld.

54. *Onderwijs.* — Bij de wet van 12 maart 1958 (S. 26 april 1958, 3172) worden de gecoördineerde wetten op het toekennen van de academische graden en het programma van universitaire examens aangevuld.

55. *Openbare Onderstand.* — De wet van 8 april 1958 (S. 26 april 1958, 3174) wijzigd de wet van 10 maart 1925 tot regeling van de openbare Onderstand.

56. *Dienst voor regeling der binnenvaart.* — Bij M.B. van 24 maart 1958 (S. 26 april 1958, 3191) worden de door de dienst voor regeling der binnenvaart toe te passen reglementen aangevuld.

57. *Kunstambachten.* — Bij K.B. van 4 maart 1958 (S. 27 april 1958, 3213) wordt een nationale commissie voor kunstambachten ingesteld.

58. *Ministerie van Buitenlandse Zaken.* — De wet van 18 april 1958 (S. 27 april 1958, 3215) stelt de begroting vast van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en buitenlandse handel voor het dienstjaar 1958.

59. *Landsverdediging.* — Het K.B. van 21 april 1958 (S. 28-29 april 1958, 3258) stelt voor het jaar 1958 de maximum getalsterkte van de door de landmacht aan te werven officieren van het aanvullingskader vast.

60. *Financiën — Lening door de R.T.T.* — Bij M.B. van 26 april 1958 (S. 28-29 april 1958, 3258) worden de modaliteiten betreffende een lening van 10 miljoen dollar V.S., aan te gaan onder Staatswaarborg door de Regie van Telegraaf en Telefoon bepaald.

61. *Ministerie van Openbare Werken.* — Het K.B. van 15 april 1958 (S. 28-29 april 1958, 3259) wijzigd het K.B. van 5 december 1955 tot vaststelling van het organiek kader van het Ministerie van Openbare Werken en van Wederopbouw, sector Openbare werken.

62. *Herziening van de grondwet.* — In het Staatsblad van 30 april 1958 verscheen de verklaring van de Kamers dat er aanleiding bestaat tot herziening van bepaalde artikelen van de grondwet.

63. *Volksgezondheid — Ioniserende stralingen.* — Bij de wet van 29 maart 1958 (S. 30 april 1958, 3286) worden maatregelen voorgeschreven tot bescherming van de bevolking tegen de uit ioniserende stralingen voortspuitende gevaren.

64. *Ministerie van Verkeerswezen — Begroting.* — De wet van 9 april 1958 (S. 30 april 1958, 3288) stelt de begroting vast van het Ministerie van Verkeerswezen voor het dienstjaar 1958.

65. *Ministerie van Binnenlandse Zaken.* — Het K.B. van 5 april 1958 (S. 30 april 1958, 3323) vult het K.B. aan van 10 april 1954 houdende vaststelling van de

schalen verbonden aan de bijzondere graden bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

66. *Verkiezingen.* — Bij K.B. van 29 april 1958 (S. 30 april 1958, 3323) wordt de bijeenroeping van de kiescolleges voor de wetgevende kamers en provincieraden vastgesteld op 1 juni 1958.

67. *Verkiezingen.* — Het K.B. van 29 april 1958 (S. 30 april 1958, 3324) regelt sommige verrichtingen betreffende de parlements- en provincieraadsverkiezingen en de benoeming van de provinciale senatoren.

68. *Openbare Entrepots.* — Het M.B. van 28 april 1958 (S. 30 april 1958, 3328) keurt een wijziging aan het bijzonder reglement van het openbaar entrepôt te Luik goedge.

II. Handelsrecht.

69. *In pandgeving van handelszaak — Endossement van de factuur.* — Bij de wet van 31 maart 1958 (S. 37 april 1958, 2312) worden de artikelen 13, 14 en 15 der wet van 25 oktober 1919 betreffende het in pand geven van de handelszaak, het disconto en het in pand geven van de factuur, alsmede de aanvaarding en de keuring van de rechtstreeks voor het gebruik gedane leveringen, gewijzigd door het K.B. van 30 maart 1936 (boek I titel VI van het Wetb. van Koophandel) door andere bepalingen vervangen.

Krachtens de nieuwe bepalingen kan elke schuldvordering ontstaan uit een beroeps-, handels- of burgerlijke bedrijvigheid en die gewoonlijk door een factuur wordt vastgesteld, afgestaan of in pand gegeven worden door endossement van deze factuur of van een voor eensluidend verklaard afschrift ervan. De factuur moet gedagtekend zijn, de eenzelveheid van de schuldeiser en schuldenaar vermelden, alsmede de prijs van elke levering op prestatie.

Het endossement moet op straf van nietigheid zekere vermeldingen bevatten. Dit endossement is slechts geldig wanneer het ten voordele van een bank of van een door de koning erkende kredietinrichting geschiedt.

Opeenvolgende endossementen zijn verboden.

Het endossement der factuur wordt aan de schuldenaar betekend bij aangetekend schrijven dat aan bepaalde vermeldingen moet voldoen. Voormelde wet last bovendien een artikel 509 ter in het strafwetboek in. Krachtens dit nieuwe artikel wordt met gevangenisstraf of boeten gestraft, hij die na een factuur geendosseerd te hebben, wetens het bedrag ervan ten zijne voordele int, alsmede diegene die zich gelden doet ter hand stellen door wetens een factuur te endosseren betreffende een wettelijk gedelgde verbintenis.

III. Strafrecht - Strafvordering - Strafrechterlijke inrichting.

70. *Endossement van factuur* — zie n° 69.

71. *Beteugeling van de dronkenschap — In zake verkeer.* — De wet van 15 april 1958 (S. 25 april 1958, 3132) wijzigd :

- het Wetboek van Strafvordering;
- de wet van 1 augustus 1899 houdende herziening van de wetgeving en van de reglementen op de politie van het vervoer;
- het Wetsbesluit van 14 november 1939 betreffende de beteugeling van de dronkenschap.

De koning bepaalt de datum waarop de verschillende bepalingen dezer wet in werking treden.

72. *Inrichting — Artikel 232.* — Bij de wet van 28 april 1958 (S. 30 april 1958, 3322) wordt voor de jaren 1957 en 1958 de wet van 20 maart 1954 tot wijziging van artikel 232 van de wet van 18 juni 1869 op de rechterlijke inrichting verlengd.

IV. Arbeidsrecht en Maatschappelijk Hulpbetoon

73. *Sanatoria en gasthuizen — Prijzen van onderhoud.* — Bij K.B. van 13 maart 1958 (S. 12 april 1958, 2707) wordt de prijs per dag onderhoud bepaald.

74. *Jaarlijks verlof der loonarbeiders.* — Het K.B. van 5 april (S. 21-22 april 1958, 2975) stelt de algemene modaliteiten van uitvoering der wetten betreffende het jaarlijks verlof der loonarbeiders vast.

75. *Zondagwerk.* — Bij K.B. van 10 april 1958 (S. 25 april 1958, 3143) wordt Zondagwerk toegelaten in de ondernemingen die brandstof en olie voor autovoertuigen in het klein verkopen.

V. Fiscaal Recht.

76. *Invoerrechten.* — Het M.B. van 22 april 1958 (S. 24 april 1958, 3078) stelt het tarief der invoerrechten vast.

77. *Accijns.* — Het M.B. van 15 April 1958 (S. 20 april 1958, 2942) wijzigt het reglement betreffende de accijnsheffing op gefabriceerde tabak, vastgesteld bij M.B. van 22 januari 1948.

78. *Met het zegel gelijkgestelde taxes.* — Het K.B. van 23 april 1958 (S. 28-29 april 1958, 3254) wijzigt het wetboek en de algemene verordening op de met het zegel gelijkgestelde taxes.

H. Boonen.

MARGINALIA

(R.W. 30-3-1958)

1. «Overwegende dat aanlegger... veroordeeld werd... om... niet zo ver mogelijk naar rechts te *hebben afgeslaan*»;
— afslaan — sloeg af — afgeslagen.
— «afslaan» als mutatief, wordt met «zijn» ver-voegd; als actief heeft het «hebben» als hulpwerkwoord.
Vb.: «Hij is hier links afgeslagen».
«Hij heeft de hals van de fles afgeslagen».
2. «Verklaart zich onbevoegd om te *kennen over de eis*»...
— «kennen over»: hier werd de Franse uitdrukking letterlijk vertaald; er hoort «kennis nemen van».
3. «Gehoord het verslag *gedaan* door...»
— «gedaan»: men kan een verslag «opmaken, uitbrengen, neerleggen, overmaken, eventueel geven...» maar niet «doen». «Doen» is een soort «stoplap».
4. «... en deze laatste derhalve tot de kosten *er van dient* veroordeeld».
— «er van»: deze woorden worden aaneengescreven;

— «dient»: hierbij hoort een hulpwerkwoord: «dient te worden veroordeeld».

5. «het *onderwerpelijk* proces...»

— het woord «onderwerpelijk» wordt weinig gebruikt; men zou dus beter «onderhavig» schrijven.

6. «geïntimeerde's» gebouw».

— deze sterke genitief is fout bij een deelwoord, dat zwak verbogen wordt. Eigenlijk zou hier moeten staan: «des geïntimeerden gebouw», wat men onmogelijk nog kan schrijven.

— het afkappingsteken is, zo de sterke 's-uitgang al juist was, eveneens verkeerd daar het slechts na de s mag geschreven worden in genitieven waarbij de laatste klank van het woord een sisklank is, dus:

Karels gebouw (zonder ')

Bertus' gebouw (met ')

Men vermijde zulke fouten door de moderne bezitsvorm met «van» te gebruiken: «het gebouw van geïntimeerde».

7. «de bouwheer»

Van Dale geeft als betekenis: «stichter, opdrachtgever van gebouwen, inz. van kerken, paleizen, enz....»

Het woord «bouwheer» heeft «etwas erhabenes» en zou best passen zo de betrokkene een Gotische kathedraal of een paleis had laten bouwen. Daar het hier slechts over een gewone «woning» gaat, zou «opdrachtgever» of zoals verder gezegd wordt «eigenaar» ruimschoots volstaan.

8. «... niettegenstaande er geen *rechtbank* bestaat tussen de bouwheer (sic) en de werklieden»

— «rechtbank»: dit is waarschijnlijk «rechtsverband» geweest. Nog een van die storende zetfouten van het Rechtskundig Weekblad, waarvan wij zelf ook al het slachtoffer zijn geweest?

9. «dat derhalve... de overdrachten van schuldverdering *hoeven* geëerbiedigd te worden...»

— «hoeven» is hier fout. Het wordt *alleen negatief* gebruikt.

10. «... dat de werklieden... niettemin *gerechtigd* zijn de rechtstreekse actie nog uit te oefenen...»

— Een onkruid dat moeilijk uit te roeien is: men is *tot* iets gerechtigd, gemachtigd, bereid, enz.... Dus dient men het voornaamwoordelijk bijwoord «ertoe» te schrijven: «ertoe gerechtigd enz....» of hier: «... er niettemin toe gerechtigd zijn...»

11. «vooraleer *ten gronde* uitspraak te doen»

Dit wordt hier en daar nog wel eens gedaan (zie vroegere marginalia); «over de grond» of «over de feiten» lijkt normaler.

12. «... en zeggen in een met redenen omkleed verslag: *Indien* het gebouw... werd uitgevoerd; *indien* aan eiser nog...; *indien* op... nog iets verschuldigd was».

— «indien»: deze taaie «indien» is een letterlijke, maar verkeerde vertaling van het Franse «si». Zoals de zin hier staat betekent hij dat de deskundige slechts moet «zeggen» (wat, staat er dan niet bij) als al die voorwaarden vervuld zijn. Is dit niet het geval dan moet hij niet

«zeggen»! Moest de deskundige niet van goede wil zijn, dan zou hij er het recht toe hebben om bijkomende ophelderingen te vragen. Moest men de Franse «si» precies vertaald hebben, dan stond er in plaats van «indien», «of» en de deskundige, zelfs van slechte wil, zou zijn opdracht juist gekend hebben.

13. «Indien aan eiser nog een achterstallig dagloon van drie duizend vijfhonderd acht en twintig frank ten goede komt...»

— «Indien»: zie n° 12.

— hoofdtelwoorden worden sedert de spellingregeling van 1954 aan elkaar geschreven dus: «drieduizend vijfhonderd achtentwintig».

— «ten goede»: dit achterstallig dagloon zou ook de eiser *ten goede* kunnen komen zo hij er b.v. steeds de interest van kreeg of iets dergelijks. Als hij het *te goed* had dan zou hij de fondsen moeten ontvangen. Ook hier zou de deskundige van slechte wil roet in 't eten kunnen gooien door de tekst naar de letter te verstaan. Men had beter geschreven: «Of eiser nog... frank te goed heeft...». «ten goede» komen heeft een heel andere betekenis en past niet in dit verband.

14. «... Maria V. H., dewelke het op haar beurt... verkocht».

— «dewelke» lang, onaangenaam en weinig gebruikelijk vervangstuk voor «die». Om deze reden, en ook omdat het voor personen niet past, raden wij «die» aan.

15. «Dat in deze omstandigheden de bewijskracht van de door het Centraal Ontledingslaboratorium der Eetwaren gedane deskundig onderzoek niet in het minste ontzenuwd werd en derhalve de overtuiging van de Rechtbank meesleept;

— «van de... onderzoek»: onderzoek is onzijdig, dus «het» onderzoek.

— «niet in het minste» een *e* te veel.

— «meesleept» doet nogal geweldig aan; geeft de indruk dat de meegesleepte alle moeite doet om te blijven waar hij is of te zwaar is om gewoon te worden meegenomen of meegebracht. Kortom, het is een verkeerde vertaling van het Franse «entrainer». Hier had moeten staan «meebrengt».

16. «... wanneer op dat ogenblik reeds, het gebrek aan conformiteit *spruit* uit de specificatie van de documenten zelve of uit de bekentenis van de verkoper».

— In deze en de volgende twee alinea's hebben wij telkens het werkwoord «spruit».

Als wij goed toekijken dan hoeft er helemaal niets te «spruiten» want, dat wat zou gesproken zijn, n.l. het gebrek aan conformiteit, is reeds aanwezig voordat men het constateert, aan de hand van de documenten en door de bekentenissen van de verkoper.

Het genoemde gebrek «spruit» dus niet uit dit alles en is reeds uit iets anders «gesproken», voordat het «*blijkt*» uit de genoemde elementen.

17. «de Rechtbank, *makende melding*, dat artikels 2 en 30 tot 42 van de wet van 15 juni 1935 nageleefd werden».

— «makende melding»: Als men per se deze

deelwoordconstructie wil gebruiken, kan dit alleen speciaal of archaisch genoemd worden doch, dan moet het zonder taalfouten gebeuren: Men maakt namelijk steeds *ergens* melding *van*. Dus zo de voorkeur voor het «achtbaar gebruik» blijft gelden, stellen wij voor: «makende ervan melding» of «makende melding ervan» of «makende er melding van»... Eventueel zou het korte «ghemeyn gebruik» kunnen dienen: «meldend»...

18. «... of de geleverde goederen wel de gekochte waar is...».

«is» moet «zijn» zijn want «de gekochte goederen» is meervoud!

19. «Om, na het neerleggen van het deskundig verslag door de partijen geconcludeerd en gepleit te worden als naar recht».

Als wij het geheel bekijken, blijkt daaruit dat de deskundige een opdracht moet uitvoeren om zelf geconcludeerd enz... te worden...

Natuurlijk bedoelt men: «opdat er» door partijen zou worden geconcludeerd enz... maar er staat iets heel anders.

MEDEDELINGEN

Belgisch-Luxemburgse Unie voor Strafrecht

De Belgisch-Luxemburgse Unie voor Strafrecht richt op 20 en 21 juni aanstaande in de stad Luxemburg twee Belgisch-Zwitserse-Luxemburgse Dagen voor Strafrecht in.

Het programma van deze bijeenkomsten behelst de bespreking van de instelling van de «Preventieve borgstelling». De bespreking zal als grondslag hebben de preadviezen opgesteld door M. François Clerc, professor aan de Universiteit te Fribourg, en de Heer Raadsheer Alphonse Huss.

Zij zal aanvangen met een werksitting, die gehouden zal worden op vrijdag, 20 juni, om 15 uur op het Ministerie van Justitie te Luxemburg.

De inschrijvingen voor deze Dagen dienen gezonden te worden vóór 10 juni aanstaande aan de Heer Advocaat J. Weitzel, Place de Nancy, 6, Luxemburg.

Vlaamse Juristen,

abonneert U

op het

Rechtskundig Weekblad

ERRATUM

In het n° 35 dd. 25 mei l.l. van het Rechtskundig Weekblad werd een artikel gepubliceerd van Mr E. Staes betreffende « De wet van 30 april 1958 betreffende de wederzijdse rechten en plichten der echtgenoten ».

Tengevolge van een spijtige vergissing van de drukkerij dienen de hiernavolgende verbeteringen aangebracht te worden :

n° 22 op de 5e regel dient gelezen :

...het lot van de voordien door de vrederechter verleende machtiging...

n° 26 op de voorlaatste regel dient gelezen :

art. 61, 3° W.B.R.

n° 31 dient aangevuld met de volgende twee paragrafen :

Het staat de rechtbank evenwel vrij de nietigverklaring van de akte al dan niet toe te staan. Deze beoordelingsvrijheid moest volgens de Kamercommissie aan de rechtbank worden toegekend voor het geval waarin heimelijke verstandhouding tussen man en vrouw mocht bestaan.

Darenboven werd het nodig geacht om de rechtsbetrekkingen niet te ontreddeven de verjaringstermijn der vordering tot nietigverklaring die volgens het gemeen recht 10 jaar bedraagt tot 3 maanden na het verstrijken van de geldigheidsduur van het bevel van de voorzitter te herleiden.

n° 44 op de eerste regel dient gelezen :

Betreffende het huidige artikel 226 quinquies...

TIJDSCHRIFTEN

Tijdschrift voor sociaal recht en van de Arbeidsge-rechten : n° 4 - 1958 :

Horion P., Terme et clause d'essai. — Rechtspraak.

Nederlands Juristenblad, afl. 21 - 24 mei 1958 :

Prof. Mr J. C. van Oven, Kwijtschelding.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie : n° 4539 - 24 mei 1958 :

Prof. Mr J. C. van Oven, Bezit en bezitbescherming in het ontwerp Burgerlijk Wetboek III, slot). — Mr R. van der Veen, Niet-periodieke alimentatieuitkeringen (na echtscheiding); een « dupliek ». — Mej. Mr A. A. L. Minkenhof, Overzicht der Nederlandse Rechtspraak, Familierecht (III).

Journal des Tribunaux : n° 4195 - 25 mai 1958 :

Pierre Lepaulle, Traits essentiels du droit anglo-saxon. — Marcel La Haye et Jos. Vankerchove, Le louage de choses. — Jurisprudence.

Journal des Tribunaux d'outre-mer : n° 95 - 15 mai 1958 :

J. Vanhove, L'accession des indigènes à la propriété immobilière individuelle. Décrets des 10 et 23 février 1953 et arrêté royal du 5 septembre 1952. — Jurisprudence.

Le mouvement communal : n° 318 - mai 1958 :

R. Roovers, Des relations réciproques du collège échevinal et du receveur communal local. — Législation. — Jurisprudence avec commentaires par J. M. Quintin et R. Wilkin).

Revue de Droit intellectuel. — L'ingénieur-conseil : n° 12 - décembre 1957 :

Conventions internationales.

Recueil Dalloz : 19e cahier - 21 mai 1958 :

Pierre Huguet, Chronique législative (21 février - 25 mars 1958).

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"